

Н.В. ФАРЕНЮК

**ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН**

Навчальний посібник

КИЇВ - 2025

Н.В. ФАРЕНЮК

Податкова політика зарубіжних країн

Навчальний посібник

Рецензенти:

Вартанова Олена Вікторівна, ден, професор, професор кафедри управління та смарт-інновацій Київського національного університету технологій та дизайну

Приятельчук Олена Анатоліївна, ден, професор, професор кафедри міжнародного бізнесу Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Рекомендовано до друку

Вченою радою Навчально-наукового інституту

міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

(Протокол засідання №11 від 22 квітня 2025 року)

Подано теоретичний та практичний матеріал щодо сучасних підходів формування податкової політики у розвинених країнах світу з трирівневими податковими системами відповідно до федеративним політичного устрою. Проаналізовано структуру податків, методи контролю та регулювання, а також розглянуто перспективи та можливі тенденції у сучасних податкових системах зарубіжних країн, як фактор визначення економічного ландшафту та фінансової стабільності.

Призначено для студентів економічних спеціальностей.

ЗМІСТ

<u>ГЛАВА 1: ПОДАТКОВА СИСТЕМА СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ.</u>	8
<u>ВСТУП</u>	8
<i><u>Структура податкової системи США.</u></i>	8
<i><u>Податкові відрахування.</u></i>	10
<i><u>Служба внутрішніх доходів (IRS).</u></i>	10
<i><u>Податок на дохід в Сполучених Штатах Америки: засади та функції.</u></i>	11
<i><u>Корпоративний податок</u></i>	13
<i><u>Оптимізація корпоративного оподаткування в США: здолання викликів та шляхи розвитку.</u></i>	14
<i><u>Податкові знижки та стимули в США</u></i>	15
<i><u>Соціальне страхування та Medicare</u></i>	15
<i><u>Акцизні податки</u></i>	17
<i><u>Податки на спадщину, дарування та передачу через покоління</u></i>	17
<i><u>Податки як частка економіки</u></i>	18
<i><u>Склад податкових надходжень</u></i>	20
<i><u>Тенденції та прогнози.</u></i>	21
<u>Висновки</u>	22
<i><u>Список використаних джерел.</u></i>	23
<u>ГЛАВА 2: ПОДАТКОВА СИСТЕМА КАНАДИ.</u>	24
<u>ВСТУП.</u>	24
<i><u>Основні характеристики податкової системи Канади</u></i>	25
<i><u>Загальні основи побудови податкової системи Канади</u></i>	26
<i><u>Податок із продажів</u></i>	26
<u>НЕПРЯМІ ПОДАДКИ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ КАНАДИ</u>	27
<i><u>Роль непрямих податків у податковій системі держави.</u></i>	27
<i><u>Податок на товари й послуги в Канаді</u></i>	30
<i><u>Інші непрямі податки в Канаді.</u></i>	32
<i><u>Податок на страхові премії</u></i>	33
<i><u>Банки та страховики життя</u></i>	34
<i><u>Податок на транспортування повітряним транспортом</u></i>	35
<i><u>Податок на надання послуг у сфері теле - і радіомовлення та податок надання послуг у сфері телекомунікацій</u></i>	36
<i><u>Акцизи.</u></i>	37
<u>ОПОДАТКУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ</u>	39
<i><u>Правова система Канади</u></i>	39
<i><u>Виробники технологій з нульовим рівнем викидів</u></i>	41
<i><u>Глобальний мінімальний податок та нова міжнародна система оподаткування</u></i>	41
<i><u>Провінційний прибутковий податок</u></i>	43

<u>Висновки</u>	44
<u>ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В КАНАДІ.</u>	44
<u>Федеральні ставки прибуткового податку Канади на 2023 податковий рік.</u>	45
<u>Категорії податку на доходи фізичних осіб Альберти для податкового 2022 року.</u>	46
<u>Провінційні розміри податку на прибуток Британської Колумбії для податкового 2021 року</u>	47
<u>Структура податкових груп Британська Колумбія – як це працює</u>	48
<u>Як працюють податкові категорії Манітоби.</u>	48
<u>Прогресивна структура податкових ставок Ньюфаундленду та Лабрадору</u>	49
<u>Як працюють податкові категорії в Нью-Брансвіку</u>	50
<u>Прогресивна структура податкових ставок Онтаріо</u>	51
<u>Список використаних джерел.</u>	52
<u>ГЛАВА 3: ПОДАТКОВА СИСТЕМА ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛІКИ НІМЕЧЧИНИ.</u>	55
<u>Вступ.</u>	55
<u>ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В НІМЕЧЧИНІ</u>	56
<u>Податкові класи в Німеччині</u>	56
<u>Що означає кожен податковий клас?</u>	57
<u>Податок на доходи фізичних осіб</u>	59
<u>Внесок солідарності (нім. Solidaritätszuschlag)</u>	59
<u>Церковний податок у Німеччині</u>	60
<u>КОРПОРАТИВНЕ ОПОДАТКУВАННЯ НІМЕЧЧИНИ</u>	60
<u>Корпоративний податок</u>	61
<u>Торговий податок</u>	61
<u>Податок з обороту</u>	61
<u>Податок на доходи</u>	62
<u>НЕПРЯМІ ПОДАТКИ НІМЕЧЧИНИ</u>	62
<u>Транзакційні податки:</u>	63
<u>Податки на споживання:</u>	63
<u>Податки на нерухомість:</u>	63
<u>Німецький податок на пиво:</u>	64
<u>Податок на авіап перевезення</u>	64
<u>Список використаних джерел.</u>	66
<u>ГЛАВА 4: ПОДАТКОВА СИСТЕМА ФРАНЦІЇ</u>	67
<u>ВСТУП.</u>	67
<u>ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У ФРАНЦІЇ</u>	67
<u>КОРПОРАТИВНЕ ОПОДАТКУВАННЯ У ФРАНЦІЇ</u>	76
<u>Податки на прибуток підприємств.</u>	77
<u>Податок на соціальні внески.</u>	78
<u>Режим патентної скриньки.</u>	78
<u>Приріст капіталу.</u>	78

<u>Приріст капіталу нерезидентів.</u>	78
<u>Місцеві прибуткові податки.</u>	79
<u>Податок на додану вартість (ПДВ).</u>	79
<u>Митні збори.</u>	79
<u>Акцизи.</u>	79
<u>Екологічні податки.</u>	79
<u>Податок на нерухомість.</u>	80
<u>Територіально-господарський внесок.</u>	81
<u>Реєстраційні обов'язки.</u>	81
<u>Передача акцій.</u>	81
<u>Передача часток або квот в юридичних особах, капітал яких не поділений на частки.</u>	81
<u>Передача акцій некотированих компаній з нерухомості.</u>	82
<u>Передача нерухомого майна.</u>	82
<u>Правила оподаткування при виїзді у разі передачі головного офісу або установи у Франції.</u>	82
<u>Податок із заробітної плати.</u>	82
<u>Внески на соціальне страхування у Франції.</u>	82
<u>Податок на цифрові послуги.</u>	83
<u>Корпоративний дохід як база оподаткування.</u>	83
<u>Дохід філії</u>	83
<u>Визначення доходу за джерелами.</u>	84
<u>Іноземні доходи.</u>	84
<u>Групове оподаткування.</u>	84
<u>Режим податкової консолідації.</u>	84
<u>Розподіл податкових витрат в рамках податкової консолідованої групи.</u>	85
<u>Скасування нейтралізації внутрішньогрупових списань та субсидій.</u>	86
<u>Скасування нейтралізації 12%-ї частини податку на довгостроковий приріст капіталу.</u>	86
<u>Операції за собівартістю між консолідованими компаніями.</u>	86
<u>Режим звільнення від участі.</u>	86
<u>Податкові пільги</u>	87
<u>Іноземний податковий кредит.</u>	87
<u>Зменшення нарахувань на заробітну плату, які сплачують роботодавці (колишній податковий кредит для підвищення конкурентоспроможності та зайнятості).</u>	87
<u>Режим Patent Box.</u>	87
<u>Стимули для вхідних інвестицій.</u>	88
<u>Податкове адміністрування.</u>	88
<u>Податковий період.</u>	88
<u>Податкові декларації.</u>	88
<u>Сплата податку.</u>	88

<u>Пеня та штрафні санкції.</u>	89
<u>НЕПРЯМІ ПОДАТКИ У ФРАНЦІЇ</u>	89
<u>Податок на додану вартість</u>	90
<u>Податки на внутрішнє споживання енергоносіїв (TICPE)</u>	92
<u>Акцизні збори</u>	92
<u>Реєстраційні внески</u>	94
<u>Гербовий збір</u>	94
<u>Мито</u>	95
<u>Висновки.</u>	96
<u>Список використаних джерел.</u>	97
<u>ГЛАВА 5: ПОДАТКОВА СИСТЕМА ІТАЛІЇ.</u>	99
<u>ВСТУП.</u>	99
<u>ОПОДАТКУВАННЯ В ІТАЛІЇ.</u>	99
<u>Податки для фізичних осіб.</u>	101
<u>Внески на соціальне страхування.</u>	102
<u>Податок на приріст капіталу.</u>	103
<u>Податок на спадщину та дарування.</u>	103
<u>Податок на транспортні засоби.</u>	104
<u>Податок на багатство.</u>	104
<u>Гербовий збір.</u>	105
<u>Дохід від зайнятості.</u>	105
<u>Допомога на відрядження за місто.</u>	106
<u>Допомога на переїзд.</u>	106
<u>Витрати на переїзд.</u>	106
<u>Внески роботодавця.</u>	106
<u>Житлова допомога.</u>	106
<u>Особисте користування службовим автомобілем.</u>	107
<u>Відсотки за кредитами</u>	107
<u>Ухилення від сплати податків в Італії.</u>	107
<u>Податки на прибуток підприємств.</u>	108
<u>Замісний податок на реорганізацію (злиття, роз'єднання, негрошові внески)</u>	109
<u>Тоннажний податок</u>	110
<u>Податкове резидентство для компаній</u>	111
<u>Інші види корпоративних податків</u>	112
<u>Податок на додану вартість</u>	112
<u>Новий солідарний внесок для енергетичного сектору</u>	113
<u>Податок на реєстрацію.</u>	113
<u>ПДВ та реєстраційний податок на оренду нерухомого майна.</u>	113
<u>Акцизні збори.</u>	113
<u>Податок на пластик.</u>	114
<u>Податок на цукор</u>	114
<u>Гербові збори.</u>	115
<u>Єдиний комунальний податок (Imposta Unica Comunale або IUC)</u>	115

<u>Податок на цифрові послуги</u>	116
<u>Внески на соціальне страхування</u>	116
<u>Податкові вирахування.</u>	117
<u>Знос та амортизація.</u>	117
<u>Фінансовий лізинг.</u>	117
<u>Процентні витрати.</u>	117
<u>Дозвіл на відрахування корпоративного капіталу.</u>	117
<u>Безнадійні борги.</u>	118
<u>Благодійні внески.</u>	118
<u>Представницькі витрати.</u>	118
<u>Витрати на харчування та проживання.</u>	118
<u>Витрати на автомобіль.</u>	118
<u>Телефонні витрати.</u>	119
<u>Чисті операційні збитки.</u>	119
<u>Список використаних джерел.</u>	119
<u>ГЛАВА 6: ПОДАТКОВА СИСТЕМА ШВЕЙЦАРІЇ.</u>	121
<u>ВСТУП.</u>	121
<u>Види оподаткування Швейцарії</u>	122
<u>КОРПОРАТИВНІ ПОДАТКИ.</u>	123
<u>Федеральний рівень</u>	123
<u>Кантональний/комунальний рівні</u>	123
<u>Загальні податкові ставки</u>	123
<u>ПОДАТКИ ДЛЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.</u>	124
<u>ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.</u>	125
<u>Висновки.</u>	127
<u>Список використаних джерел.</u>	127

ГЛАВА 1: ПОДАТКОВА СИСТЕМА СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ.

ВСТУП.

Податкова політика визначається не лише як механізм збору фінансових ресурсів для державного бюджету, але й як ключовий інструмент, що впливає на розвиток економіки та формує соціальні відносини в суспільстві. В країнах, де ринкова економіка є однією з провідних, такою, як Сполучені Штати Америки, податкова політика має визначальне значення для сталого розвитку та забезпечення фінансового здоров'я країни.

Сполучені Штати Америки володіють однією з найбільш складних та розгалужених систем оподаткування у світі. Задекларовані принципи, які лежать в основі податкової політики, охоплюють багато аспектів економіки, від оподаткування доходів громадян та підприємств до регулювання споживчих податків та інших фінансових інструментів.

Вивчення податкової політики США передбачає розгляд ключових аспектів та принципів, а також її вплив на економіку, суспільство та інші аспекти життя. Проаналізуємо структуру податків, методи контролю та регулювання, а також розглянемо перспективи та можливі тенденції у сучасній податковій системі, яка визначає економічний ландшафт та стабільність в Сполучених Штатах Америки.

Структура податкової системи США.

На території Сполучених Штатів Америки податки стягується на двох рівнях: федеральний податковий рівень та податковий рівень штату. На відміну від податку штату, федеральний податок визначається для всіх резидентів та громадян Америки. Значна кількість податків такі як: податок на прибуток фізичних осіб та корпорацій стягуються частково як на користь штату, так і на користь країни в пропорції 60/40. Також, слід зазначити, що податок на акциз чи податок на прибуток фізичних осіб може відрізнятися в залежності від штату.

Таблиця 1: Типи оподаткування та перенаправлення надходжень

Федеральний податок	Напрямок витрат коштів	Податок в штатах	Напрямок витрат
Податок на прибуток фізичних осіб	Розвиток науки, в т. ч. і наукові відкриття	Податок на прибуток фізичних осіб	Розвиток медицини

Федеральний податок	Напрямок витрат коштів	Податок в штатах	Напрямок витрат
Податок на прибуток корпорацій	Виплата зовнішніх боргів. Підтримка громадянської безпеки. Підтримка і модернізація армії	Податок на прибуток корпорацій	
Фонд соціального страхування	Соціальні виплати та фінансування пенсійної програми	Акцизи	-
Medicare	Потреби людей, які не можуть оплатити медичну страховку	Податок з продажів	Муніципальні потреби
Митні збори	Перерозподіл на підсилення та утримання митних служб	Транспортний податок	Покращення дорожньої інфраструктури
Акцизи	-	Податок на власність	
Податок на спадщину	В фонд міста	Екологічний податок	На розвиток екологічного прогресу

Джерело: [3]

Очевидно, що такі податки як: податок з продажів, податок на прибуток та акцизні стягнення можуть направлятися в будь-яку зі статей бюджету. Проте, традиційно значна частина надходжень, отриманих від вказаних у таблиці податків, надходить у відповідне джерело.

Існують також штати, в яких немає податку з продажів: Аляска, Делавер, Монтана, Нью-Гемпшир, Орегон.

Штати, в яких немає податку на прибуток: Аляска, Флорида, Невада, Південна Дакота, Техас, Вашингтон, Вайомінг.

Також цікавим є той факт, що Сполучені Штати є однією з двох країн у світі (друга Еритрея), які накладають на своїх громадян-нерезидентів податок

на прибуток по всьому світу у той самий спосіб і за тими ж ставками, що й резидентів. Проте, це не розповсюджується на отриманий прибуток за кордоном на перші 108 700 \$ дол річного доходу, отриманого громадянами США, які живуть і працюють за кордоном.

Податкові відрахування.

У системі оподаткування, окрім збору податків, передбачені також податкові відрахування. Це сума, яка зменшує об'єм доходу, з якого нараховується податок.

У Сполучених Штатах існує концепція "стандартного вирахування", або прожиткового мінімуму, який встановлюється державою, і визначає суму, з якої не стягується податок.

Також існують "Itemized Deductions", де ваші витрати (з обов'язковим документальним підтвердженням, включаючи витрати на благодійність) враховуються лише тоді, коли їх сума перевищує прожитковий мінімум. Щоб спростити, багато витрат американців враховуються при розрахунку прибуткового податку, що допомагає полегшити податкове навантаження. Наприклад, весілля, народження дитини, зміна місця проживання або роботи можуть впливати на розмір податкових відрахувань. Проте, важливо пам'ятати, що не всі життєві обставини впливають на повернення грошей від держави; іноді може знадобитися додатковий платіж, наприклад, якщо зарплата протягом року зросла.

Служба внутрішніх доходів (IRS).

Служба внутрішніх доходів управляє всіма федеральними податковими законами в США, що стосуються внутрішньої діяльності. Функції IRS включають наступні:

- Обробка податкових декларацій:
 - За винятком декларацій TTB, IRS обробляє всі типи федеральних податкових декларацій, включаючи соціальне страхування та інші податки на заробітну плату.
- Допомога платникам податків:
 - IRS надає допомогу платникам податків при заповненні декларацій та відповідає на їхні питання.
- Збір податків:
 - IRS відповідає за збір усіх податків, пов'язаних із податковими деклараціями.

- Виконання податкового законодавства:
 - Шляхом перевірок декларацій та нарахування штрафів, IRS забезпечує дотримання податкового законодавства.
- Механізм оскарження:
 - IRS надає механізми оскарження федеральних податкових спорів.
- Публікація інформації:
 - IRS публікує інформацію про федеральні податки, включаючи форми та публікації.
- Надання інструкцій громадськості:
 - IRS надає письмові інструкції у формі рішень, обов'язкових для громадськості та окремих платників податків.

IRS підтримує кілька сервісних центрів для обробки податкових декларацій, і платники податків можуть подавати декларації поштою або електронним шляхом.

Перевірки та аудити податкових декларацій проводяться відсотком, і платники податків мають права та можливості для оскарження рішень IRS. Більшість обставин коригувань податкових декларацій повинні бути запропоновані протягом трьох років від дати подання декларації.

Податок на дохід в Сполучених Штатах Америки: засади та функції.

Податок на дохід в США є однією з основних складових фінансової системи, визначаючи спосіб, яким громадяни та підприємства сплачують свої податкові зобов'язання. Ця система, хоча визначена рядом основоположних принципів, залишається достатньо гнучкою, щоб адаптуватися до змін в економіці та суспільстві.

Характеризуючи структуру податку на дохід в США, слід відзначити, що він застосовується як до фізичних осіб, так і до корпорацій та бізнесів. Принцип прогресивної ставки, де вищі ставки застосовуються до вищих рівнів доходу, є основою системи, забезпечуючи розподіл податкового тягаря відповідно до фінансового статусу кожного платника податків.

Важливим аспектом є також класифікація видів доходу, які обкладаються податком. Це включає заробітну плату та доходи від капіталовкладень, такі як дивіденди та капіталовкладення в акції, створюючи комплексний підхід до оподаткування. Податкові відрахування та кредити грають суттєву роль у системі, дозволяючи платникам податків зменшити свої податкові зобов'язання на підставі витрат та конкретних обставин. Такий механізм не лише стимулює

економічну активність, але й сприяє розвитку певних галузей та сфер суспільства.

Методи контролю та виконання податкового законодавства включають аудити та перевірки податкових декларацій, забезпечуючи дотримання платниками податків встановлених норм та запобігаючи ухилення від оподаткування. Онлайн-сервіси та ефективність системи покликані спростити процес декларування та зменшити податкові обов'язки.

Усе це вказує на те, що податок на дохід в США виступає не лише інструментом збору фінансових ресурсів для державного бюджету, але і суттєвим регулятором економічного та соціального розвитку країни. Система, спроектована з урахуванням гнучкості та адаптивності, забезпечує баланс між потребами держави та інтересами громадян, сприяючи фінансовій стійкості та розвитку.

Податок з продажу є ще однією формою оподаткування, яку варто розглянути. Ця форма оподаткування застосовується до товарів, які ви придбали, наприклад, до жувальної гумки. Податок із продажу - це державний податок, і його розмір відрізняється від штату до штату та навіть в межах одного штату. Наприклад, податок із продажу в штаті Нью-Йорк становить 7%, в Нью-Джерсі - 3%, але в різних муніципалітетах штату ця ставка може варіюватися.

Деякі товари оподатковуються, тоді як інші - ні, і це також може залежати від конкретного штату. Наприклад, у Нью-Йорку оподатковується жувальна гумка, але молоко - ні. У Нью-Джерсі оподатковується їжа, але не оподатковується одяг. Ці нюанси роблять податкову систему в країні досить складною.

Окрім цього, існують різниці в оподаткуванні фізичних осіб та підприємств. Фізичні особи повинні подавати податкові декларації про доходи до певної дати, і якщо вони підприємці чи учасники товариства, їхні доходи включаються у форму податку на доходи фізичних осіб. У випадку оподаткування товариства немає окремого податку, і прибуток передається партнерам. Партнери, в свою чергу, подають інформаційні декларації.

Корпорації є окремими юридичними особами і оподатковуються корпоративним податком на оподатковуваний прибуток. Ставки корпоративного податку відрізняються від ставок податку на доходи фізичних осіб. Корпоративний прибуток підлягає подвійному оподаткуванню, оскільки корпорації сплачують податок на прибуток, а потім діляться прибутком після

оподаткування, який обкладається податком на приріст капіталу. Ця концепція подвійного оподаткування може стати предметом подальших обговорень.

Корпоративний податок

У США корпорації, які створені в будь-якому з 50 штатів чи округу Колумбія, підпадають під оподаткування корпоративного податку на прибуток. Це стосується доходу, який корпорація отримує як з джерел всередині країни, так і закордоном. У випадку ж іноземних корпорацій, то вони оподатковуються корпоративним податком лише за дохід, який пов'язаний з їхньою діяльністю або бізнесом в межах США. Оподаткований прибуток корпорації, як правило, є її валовим доходом мінус допустимі витрати, розраховані на основі методів обліку корпорації. Валовий дохід, в основному, це дохід, одержаний з будь-якого джерела, включаючи валовий прибуток від продажу товарів та послуг клієнтам, орендну плату, роялті, відсотки (за винятком відсотків від певних боргів, виданих державними та місцевими органами), дивіденди, прибуток від продажу бізнесу та інвестиційних активів та інший дохід.

Великі С-корпорації (тобто ті, чиї середньорічні валові надходження за трьома податковими роками, закінченими попереднім податковим роком, перевищують 27 мільйонів доларів США (станом на 2022 рік)), зазвичай повинні використовувати метод обліку за зобов'язанням. За цим методом дохід зазвичай нараховується, коли відбуваються всі події, що закріплюють право на отримання доходу, але не пізніше податкового року, в якому такий дохід включається до суми доходу для бухгалтерських цілей.

Допустимі витрати включають звичайні та необхідні витрати бізнесу, такі як зарплати, внески в кваліфіковані пенсійні плани та деякі інші програми соціального забезпечення працівників, ремонти, списання на погані (токсичні) борги, податки (окрім федеральних податків на прибуток), внески до благодійних організацій (з обмеженням доходів), реклама, витрати на відсотки (з обмеженням), певні збитки, витрати на продаж та інші витрати. Якщо ці витрати перевищують валовий дохід, то може бути дозволено використання вирахування від обігової діяльності (NOL) за інші роки. Витрати також дозволяються на певні суми, навіть якщо відсутні прямі витрати платника податків. Наприклад, дозволяється вирахування відсотків від певних дивідендів, одержаних корпорацією від іншої корпорації (за умови відповідності певним вимогам щодо власності).

Витрати, які призводять до отримання користі в майбутніх податкових роках для бізнесу або діяльності, яка приносить дохід (такі як придбання

обладнання та устаткування), зазвичай капіталізуються і відновлюються з часом шляхом зменшення вартості, амортизації або вичерпання. В окремих випадках платники податків можуть відновити свої витрати швидше, ніж за загальними правилами. Дозволяється додаткове відрахування вартості першого року, що дорівнює 100 відсотків коригованої вартості кваліфікованого майна. Також платник податків може обрати право відняти (або "витратити") до 1 080 000 доларів вартості майна за розділом 179, введеного в експлуатацію протягом 2022 податкового року.

Оптимізація корпоративного оподаткування в США: здолання викликів та шляхи розвитку.

Сучасне підприємництво у Сполучених Штатах Америки вимагає не лише технологічного інноваційного розвитку, але й осмисленого підходу до оптимізації корпоративного оподаткування. Питання ефективності та справедливості податкової системи стає ключовим фактором для забезпечення конкурентоспроможності підприємств та сталого економічного зростання країни.

Одним із ключових аспектів сучасної корпоративної оптимізації в США є розуміння принципів прозорості та справедливості. Спрощення та стандартизація процедур оподаткування дозволяє підприємствам оперативно адаптуватися до змін в економічному середовищі та максимізувати використання доступних ресурсів.

Прогресивність ставок корпоративного податкування визнає необхідність розподілу податкового тягара відповідно до фінансового стану платників. Вона дозволяє забезпечити більшу справедливість та враховувати особливості бізнесу різних масштабів, підтримуючи малі та середні підприємства.

Застосування принципів стимулювання інновацій також має велике значення. Сприяння науковим дослідженням та інноваційним проектам за допомогою податкових кредитів стимулює розвиток нових технологій та підтримує конкурентоспроможність підприємств у глобальному ринковому середовищі. Оптимізація корпоративного податку в США також передбачає ефективне управління бюджетним дефіцитом. Збалансована бюджетна політика дозволяє підтримувати фінансову стабільність країни та забезпечує умови для розвитку бізнесу.

Податкові знижки та стимули в США

У Сполучених Штатах Америки податкові заходи і стимули відіграють важливу роль у сприянні економічному розвитку та підтримці стратегічних галузей. Це включає використання податкових стимулів для сприяння інновацій та впровадження передових технологій. Наприклад, програми податкових кредитів для дослідження та розвитку надають фінансову підтримку компаніям, які активно займаються впровадженням новаторських проектів. Це створює сприятливе середовище для технологічних інновацій та заохочує підприємства вкладати в наукові дослідження.

Крім того, податкові знижки для стартапів сприяють розвитку нових підприємств, які ризикують вкладати в нові технології та послуги. Ці заходи створюють конкурентоспроможне середовище для підприємництва та сприяють формуванню екосистеми інновацій в країні.

У сфері використання відновлювальних джерел енергії, податкові кредити та стимули сприяють переходу до зелених технологій, що сприяє будівництву екологічно чистих технологій та ринків. Усі ці практики визначаються конкретними цілями, такими як створення робочих місць, збільшення конкурентоспроможності та забезпечення сталого економічного зростання в Сполучених Штатах Америки.

Соціальне страхування та Medicare

Соціальне страхування та Medicare - це дві основні федеральні програми в США, які надають підтримку літнім громадянам. Соціальне страхування забезпечує пенсійний дохід літнім людям та фінансується податками на зарплату населення працездатного віку. Система Medicare, яка надає медичне страхування літнім людям, фінансується лише частково податками на зарплату та внесками від пенсіонерів, решта ресурсів забезпечується трансфертами від федерального уряду.

Податки на федеральні програми соціального страхування, такі як соціальне забезпечення, Medicaid і Medicare, оподатковуються окремо від доходу. Зокрема, податки на соціальне страхування стягуються з заробітної плати та доходів від індивідуальної трудової діяльності. Для тих, хто працює на інших підприємствах, ці відрахування зазвичай вираховуються безпосередньо із зарплати, і вони відображаються як податки "FICA" (Федеральні страхові внески). Самозайняті особи сплачують податки на соціальне страхування під час подання федеральних податкових декларацій.

Податки на соціальне страхування, фактично, складаються з двох частин. Перша частина - це податок у розмірі 12,4% від заробітної плати, призначений для фінансування соціального забезпечення. Половина цього податку вираховується із зарплати працівника, а роботодавець несе відповідальність за відповідний внесок. Друга частина - це податок у розмірі 2,9% для програми Medicare, при якому працівник і роботодавець платять по половині. Таким чином, податки на соціальне страхування зазвичай становлять 7,65% відрахування із заробітної плати працівника (6,2% + 1,45%). Самозайняті особи сплачують обидві частини, тобто 15,3%.

Важливою різницею між цими двома податками є те, що податок на соціальне страхування сплачується лише з перших \$106,800 дол (у 2009 році) доходу, і якщо дохід перевищує цю суму, додатковий податок не стягується. Таким чином, максимальний податок на соціальне страхування у 2009 році складав 7,65% відрахування від першого \$106,800 доходу. Натомість, податок Medicare стягується з усіх заробітних плат без обмежень, що робить його фіксованим податком, оскільки він залишається незмінним для всього доходу.

Демографічні та інші тиски на ці системи, як очікується, значно збільшаться найближчими десятиліттями. Зокрема, вихід на пенсію покоління "бебі-буму", зниження рівня плодючості та збільшення тривалості життя прогнозують підвищення співвідношення пенсіонерів до працездатного населення — з приблизно 20% наразі до майже 40% наприкінці століття. Це значно збільшить кількість отримувачів у порівнянні з кількістю внесків до системи соціального страхування. Аналогічний демографічний тиск стосується системи Medicare, але в цьому випадку його поглиблює стрімке зростання витрат на медичну допомогу.

На сучасному етапі ці системи мають оборотні залишки, але з актуарного погляду вони знаходяться в суттєвому дефіциті. Прогнозується, що до 2040 року Соціальне страхування та Medicare зазнають дефіциту, що означає, що активи фондів будуть вичерпані. На період прогнозу в 75 років Соціальне страхування та Medicare мають комбінований недофінансований обсяг зобов'язань — різниця між поточними активами та чистою присутньою вартістю прогнозованих надходжень мінус прогнозовані виплати отримувачам — приблизно 16 трильйонів доларів, або 160% ВВП.

Акцизні податки

Акцизні податки стосуються виробництва, продажу чи використання певних товарів. Федеральний уряд збирає їх з виробників та роздрібних

торговців за шини, телефони, авіаперельоти, пальне, алкоголь та зброю. На відміну від податку на продаж, акцизні податки включаються у вартість товарів і, як правило, споживачі не усвідомлюють їхньої наявності.

Податки на спадщину, дарування та передачу через покоління

Загалом у Сполучених Штатах накладається податок на дарування будь-якої власності, що передається у вигляді подарунка громадянином чи резидентом США, незалежно від того, чи передається це безпосередньо чи опосередковано, у тому числі через договір доручення або іншим шляхом. Нерезидентні іноземці також підлягають стягненню податку на дарування по відношенню до передачі конкретної нерухомості або особистої власності, розташованої в Сполучених Штатах на момент дарування. Податок на дарування стягується з дарувальника і ґрунтується на ринковій вартості переданої власності.

Дозволяються вирахування для певних подарунків подружжю та благодійності. Щорічні подарунки в розмірі 16 000 доларів (на 2022 рік) чи менше, здійснені дарувальником будь-якій особі, як правило, не підлягають оподаткуванню.

Податок на спадщину також стягується з об'єкта оподаткування будь-якої особи, яка була громадянином чи резидентом Сполучених Штатів на момент смерті, а також на певні майнові активи, які належать нерезиденту Сполучених Штатів і розташовані в США на момент смерті. Податок на спадщину стягується з майна спадкоємця і, як правило, ґрунтується на ринковій вартості майна, що передається при смерті. Об'єкт оподаткування зазвичай дорівнює всесвітньому валовому майну за винятком певних дозволених вирахувань, включаючи подарункове відрахування до певних спадкових відділів на користь спадкоємця залишених чоловіком чи дружиною та відрахування до певних відділів на користь благодійних організацій.

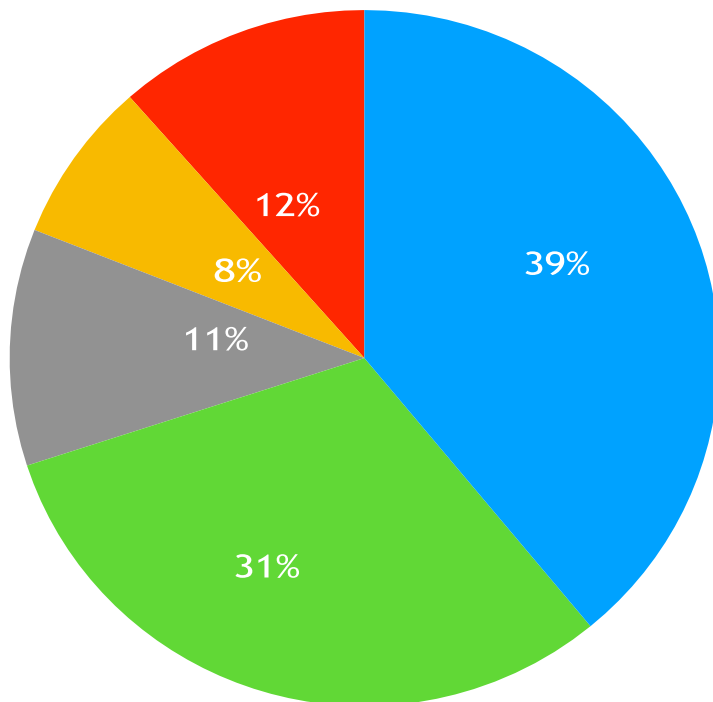
Податки на дарування та спадщину є єдиною системою, тому до індивідуальних кумулятивних оподатковуваних подарунків та заповітів застосовується єдиний ступінь оподаткування та виключення. Єдина ставка податку на дарування та спадщину починається з 18 відсотків на перші 10 000 доларів у кумулятивних оподатковуваних передачах та досягає рівня у 40 відсотків на кумулятивні оподатковувані передачі майна понад 1 млн доларів. Об'єднаний кредит у розмірі 4 769 800 доларів (на 2022 рік) є доступним для оподатковуваних передач у вигляді подарунків або по факту смерті. Цей кредит ефективно звільняє від оподаткування на загальну суму, що становить 12,06

мільйонів доларів (на 2022 рік) у кумулятивних оподатковуваних передачах від податку на дарування чи спадщину. Об'єднаний кредит, таким чином, зазвичай також має ефект зниження маржинальних ставок нижче 40 відсотків. Невикористана частина звільнення від сплати податку на час смерті подружжя, як правило, доступна для використання чоловіком чи дружиною, що залишились живими; цю особливість іноді називають портативним вивільненням. Окремий податок на передачу цінностей між поколіннями (коли пропускається наступне покоління) стягується по факту такої передачі окремо від будь-якого податку на спадщину або дарування, що стягується з таких передач. Цей податок, як правило, стягується з передачі майна, як то безпосередньо, чи через договір доручення (траст) чи подібні методи організації такої передачі, бенефіціаром якої є одержувач з різницею більше, ніж в одне покоління від покоління, що передає майно. На 2022 рік ставка податку на передачу майна між поколіннями визначалася з використанням ставки у 40 відсотків та винятків на суму 12,06 мільйонів доларів.

Податки як частка економіки

Оподаткування в США представляє собою значну частину економіки. Загальні федеральні податкові надходження, які походять з декількох джерел, зазвичай становлять від однієї п'ятої до однієї сьомої частини розміру економіки. На графіку (Рис.1) відображені джерела фінансування уряду та його ініціатив у 2022 році. Як ми бачимо, ключову роль у надходженні грошей до бюджету відіграють податки із заробітних плат та податки на прибуток фізичних осіб. Наведений факт підтверджує ключову роль саме першочергового використання ресурсів внутрішнього ринку, а не експортних можливостей. Натомість в експортоорієнтованих країнах зазвичай найбільшу роль відіграє корпоративний податок.

● П н П фіз осіб ● податок з зарплат
● корпоративний ● інші ● запозичення



Графік 1. Фінансування уряду США

Джерело: [5]

Податок з фізичних осіб вже давно відігравав ключову роль у надходженнях до бюджету. Ще з середини 1940-х років податок на доходи фізичних осіб виступав як основне джерело федеральних надходжень. Проте, у період з 2000 по 2010 роки його частка в економіці зменшилася, з 10% ВВП у 2000 році до трохи більше 6% у 2010 році. Згодом, внаслідок зростання податкових надходжень від фізичних осіб, цей показник перевищив 9% ВВП у 2021 фінансовому році. Податок на прибуток підприємств поступово став другим за величиною джерелом надходжень. Корпоративні податки замінились податками на соціальне страхування та пенсійними внесками як другим провідним джерелом доходу наприкінці 1960-х років. Проте, з часом корпоративні надходження, відзначені як частка ВВП, також впали, а акцизи зменшилися як частка економіки.

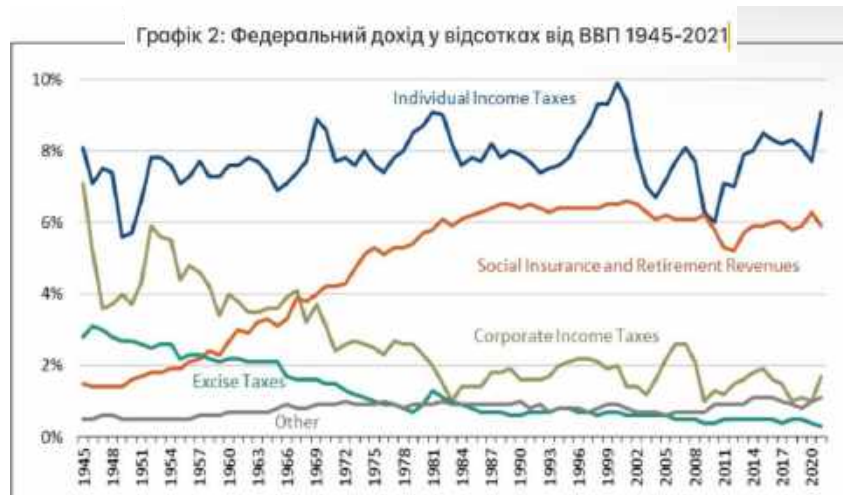


Рис. 2.

Джерело: [2]

Склад податкових надходжень

Зміна часток федеральних доходів з часом більш чітко показана на малюнку Рис.3. Наприклад, податок на прибуток корпорацій становив приблизно 30% федеральних надходжень у 1946 році, але приблизно 9% у 2021 фінансовому році. Надходження від акцизного податку становили менше 2% федеральних надходжень у 2021 році, порівняно з 18% у 1946 році. На противагу цьому, надходження на соціальне страхування та податки на пенсію зросли після Другої світової війни з прийняттям Закону про соціальне страхування та медичну допомогу, та були другим за величиною джерелом федеральних надходжень у 2021 фінансовому році, складаючи 33% сукупних федеральних доходів.

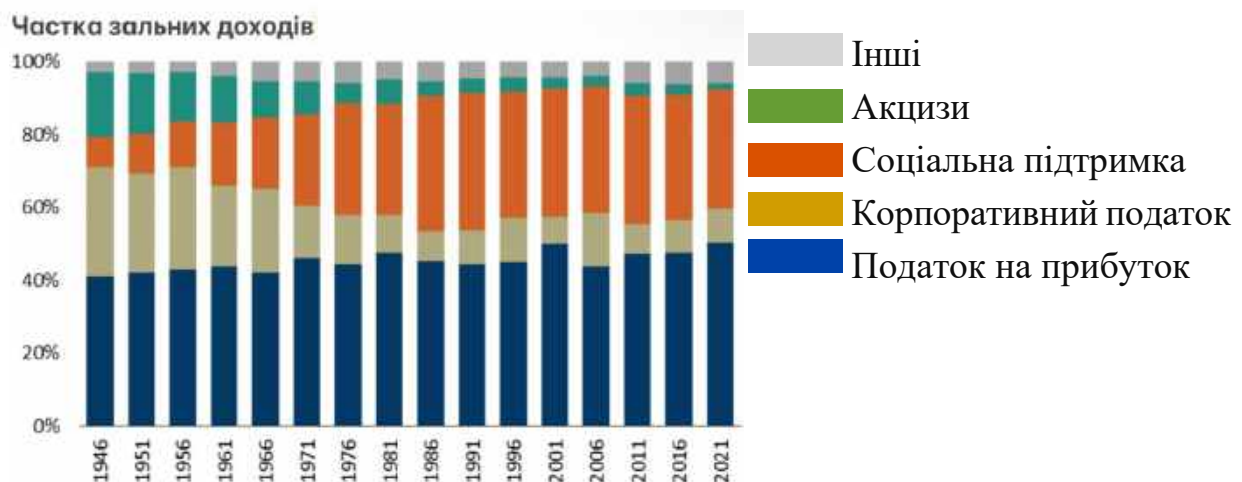


Рис. 3. Частка загальних доходів.

Тенденції та прогнози.

Зараз багато штатів обговорюють свої існуючі податкові режими та розглядають шляхи отримання додаткових доходів від збору податків, особливо від платників податків за межами штату. Наприклад, з точки зору розподілу прибутків від бізнесу між штатами, метою якого є обкладання податком на прибуток компаній, які працюють у кількох штатах, багато штатів перейшли до методу розподілу, який під час розрахунку коефіцієнта розподілу надходжень наголошує на продажах, а не на власності чи заробітній платі, що може призвести до вигоди для багатьох підприємств в межах штата за рахунок багатьох підприємств за межами штату.

Ще одна зміна, яку розглядають багато штатів, — це зменшення або скасування податку на прибуток для фізичних осіб і компаній, одночасно із підвищенням ставки податку з продажу та використання. До таких штатів належать Джорджія, Канзас, Луїзіана, Міссурі, Небраска та Північна Кароліна. Для початку необхідно розглянути два законопроекти, які були внесені (або повторно внесені) до законодавчого органу Джорджії. Один план, також відомий як Закон про справедливе оподаткування 2019 року, скасував всі податки на прибуток, встановлені державою, і розширив базу податку з продажів на всі послуги, а також змінив ставку податку з продажів, яка встановлювалась на Генеральній Асамблеї. Інший законопроект має на меті досягти подібної мети, забороняючи підвищення ставки податку з продажів, якщо воно не супроводжується зменшенням збору податку на прибуток штату. Противники таких заходів стверджують, що цей тип законодавства перекладає податковий тягар на сім'ї з низьким і середнім доходом, і, по суті, не є податковою реформою. Крім того, оскільки держава збирає приблизно 53 відсотки своїх податкових надходжень від податків на прибуток, де середній показник штатного збору і місцева комбінована ставка податку з продажів вже становлять 7,0 відсотка, деякі сумніваються, наскільки вищою повинна бути ставка податку з продажів, щоб досягти нейтральності доходів. За оцінками, ставку податку з продажів потрібно буде підвищити до сумарної ставки у 14,5 відсотка, що збільшить податковий тягар на домогосподарства, які заробляють менше 85 000 доларів на рік. Хоча ставка податку з продажів у 14,5 відсотка може здатися надзвичайно високою, для порівняння глобальні ставки ПДВ сьогодні наближаються до 25 відсотків.

Прихильники такої зміни стверджують, що така податкова реформа стимулює економічне зростання та заохочує бізнес працювати або переміщуватись у межах штату Джорджія. Однак, деякі переваги податкової реформи, які часто не помічаються, — це зниження нестабільності збору

податку з продажів і використання, а також складність уникнення сплати податку з продажів/ використання (оскільки він зазвичай збирається під час самої операції) відносно податку на прибуток. Податки з роздрібних продажів і валових надходжень є менш мінливими, ніж податки на прибуток фізичних осіб і компаній. Це значною мірою пов'язано з тим, що податок на прибуток створює такі можливості, які фізичні особи та платники податків можуть використовувати в майбутньому, зокрема перенесення чистого операційного збитку.

Таким чином, якщо корпорація втрачає гроші протягом одного року, вона може зменшити майбутній оподатковуваний прибуток на збиток попереднього року. Однак такого еквівалента для податків з продажу та використання немає. Таким чином, платники податків завжди сплачуватимуть податок з продажу оподатковуваних товарів і послуг на основі обсягу споживання.

Ця практика загалом згладжує податкові платежі та робить збір податків менш нестабільним, а також зменшує можливість багатьох платників податків ухилятися від сплати податків. Як правило, важче зменшити або навіть скасувати зобов'язання щодо податку з продажів порівняно з зобов'язаннями щодо податку на прибуток. Тому легко зрозуміти, чому політики та уряди бачать певну користь від запропонованої податкової реформи, навіть якщо платники податків із нижчими та середніми доходами побачать підвищення податку. У Північній Кароліні нещодавно було прийнято закон, який запровадив податок, подібний до єдиного податку. Останній закон запровадив єдину нижчу ставку податку на прибуток для фізичних осіб (5,75 відсотка у 2019 році) та корпорацій (5 відсотків у 2020 році, із можливістю лише 3 відсотки після). Податкову ставку або базу податку з продажів можна збільшувати, щоб компенсувати втрату прибуткового податку. Законодавці вважають, що скорочення доходів від зміни закону буде з лишком компенсовано зростанням економічної активності в самому штаті. Противники зміни закону побоюються, що таке скорочення доходів призведе до того, що держава скоротить або скасує державні послуги для збереження бюджетної нейтральності. Цей момент є цікавим, оскільки він становить суттєву перешкоду для масштабної податкової реформи: ризик того, що нова структура оподаткування призведе до зменшення податкових надходжень, які потрібно буде компенсувати за рахунок скорочення бюджету.

ВИСНОВКИ.

Податкова політика Сполучених Штатів Америки визначається складним взаємозв'язком різноманітних податків на різні види доходу та

транзакцій. Тенденції та реформи в цій галузі визначаються прагненням збільшити надходження до бюджету, забезпечити більшу економічну стабільність та визначити справедливий розподіл податкового тягара. Останні роки свідчать про розгортання дебатів щодо оптимізації податкових ставок та баз, зокрема зниження податку на прибуток для компаній та індивідуальних платників. Розглядаються також зміни в розподілі податкового навантаження між штатами, що може вплинути на підприємництво та економічний розвиток. Суттєві аспекти податкової системи включають оподаткування корпорацій, оподаткування доходів фізичних осіб, а також спеціальні податки, такі як податок на спадщину та податок на дарування. Реформи в цих галузях спрямовані на стимулювання економічного зростання та забезпечення фінансової стійкості урядового бюджету. Загалом, податкова політика США продовжує еволюціонувати, відзначаючись постійними змінами та адаптацією до нових економічних та соціальних викликів. Важливим аспектом залишається баланс між збільшенням надходжень та сприянням економічному зростанню, а також врахуванням потреб різних верств населення для забезпечення справедливості та економічної рівності.

Список використаних джерел.

1. Deloitte. "Current trends in state taxation: Consumption tax versus income tax."
<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/us/Documents/Tax/ustax-current-trends-in-state-taxation-consumption-tax-versus-incometax-010915.pdf>
2. Congressional Research Service. "Tax Incentives for Research and Development (R&D): Overview and Policy Issues." <https://sgp.fas.org/crs/misc/R45145.pdf>
3. Joint Committee on Taxation. "Overview of the Federal Tax System as in Effect for 2021."
<https://www.jct.gov/CMSPages/GetFile.aspx?guid=8ff24497-ec4e-435f-ad47-3935727e237e>
4. Boston University - Initiative on Cities. "Taxes in the United States: History, Fairness, and Current Policy Issues."
https://www.bu.edu/eci/files/2019/06/Taxes_in_the_United_States.pdf
5. Internal Revenue Service (IRS). <https://www.irs.gov>
6. Illinois Department of Revenue. <https://tax.illinois.gov>
7. Internal Revenue Service (IRS). "Circular E, Employer's Tax Guide (Publication 15)." <https://www.irs.gov/pub/irs-pdf/p15.pdf>

ГЛАВА 2: ПОДАТКОВА СИСТЕМА КАНАДИ.

ВСТУП.

Канада відома своєю стабільною економікою та високим рівнем життя. Канада є однією з найбагатших країн світу з високим доходом на душу населення. Окрім того, що вона є членом Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) і G8, НАТО, СОТ та ООН, вона по праву входить до десятки найбільших торговельних держав світу. Вам запропонують хороші податкові умови, а репутація країни не дозволить нікому засумніватися в законності бізнесу. Після підписання Північноамериканської угоди про вільну торгівлю (NAFTA) було створено тристоронній торговельний блок між Канадою, Мексикою та Сполученими Штатами, щоб усунути бар'єри для торгівлі та інвестицій між цими країнами. Це, в свою чергу, забезпечує не тільки хорошу логістичну мережу у понад 451 мільйон споживачів, але й часові пояси, адаптовані для торгівлі на американських котируваннях.

Власний бізнес у Канаді може бути законним способом для отримання постійного дозволу на проживання. Тому не дивно, що останнім часом набирає популярності така послуга, як реєстрація компанії в Канаді.

Від інших федеративних держав Канада відрізняється вищим рівнем децентралізації, коли за значного впливу федеральних органів влади провінції відіграють серйозну роль у формуванні стратегії національної економіки. На частку провінцій припадає більше половини всіх урядових витрат Канади та функцій щодо забезпечення сфери освіти, охорони здоров'я та соціального страхування, при чому тенденція до підвищення ролі провінцій продовжується і в останні роки. Податкова система Канади побудована на принципах податкового федералізму, що передбачає наявність значних повноважень регіональних і місцевих органів влади у сфері оподаткування.

У сучасних умовах розвинутих ринкових відносин податкова система виступає ключовим інструментом регулювання економічних та соціальних процесів у державі. Її ефективність залежить від різних факторів, серед яких особливо важливими є економічне положення країни, баланс політичних сил, рівень податкової культури, досягнення економічної науки та інші. Загалом, податкова система Канади може вважатися типовою для країн із розвинутою сучасною економікою. Протягом останнього десятиліття, після періоду спаду, економіка Канади демонструє швидкий ріст, характеризується низьким рівнем безробіття та значними надходженнями до федерального бюджету від доходів.

Канада є федеративною державою, до складу якого входять 11 провінцій і дві федеральні території. Податкові права федеральної і провінційної гілок державної влади гарантуються Конституцією країни, а податкові права місцевої (муніципальної) влади визначаються і гарантуються провінційним законодавством, тому обсяг і характер цих прав іноді істотно варіюється по різних провінціях. В рамках Конституції Канади передбачено розмежування податкових повноважень між федерацією та провінціями, за якими закріплені певні сфери оподаткування. Як наслідок, система оподаткування Канади в сучасних умовах представлена трьома рівнями: федеральним (48 % державних доходів), провінційним (42 %) та місцевим (10 %)[31].

Приблизно 70% бюджету Канади формується зі стягнутих податків, решта 30% йдуть за рахунок різних зборів, дозволів і прибутку від інвестицій. При цьому податки платять усі - як приватні особи, так і діючі на території Канади комерційні структури. Ухилення від податків є в Канаді злочином.

Система оподаткування відіграє важливу роль у фінансовому забезпеченні держави, а непрямі податки в тій чи іншій формі становлять значну частину доходів бюджету. Непрямі податки включають різноманітні обов'язкові платежі, що збираються опосередковано через підприємства та споживачів. Більшість податків, зазвичай, неочевидна пересічним громадянам, оскільки вони присутні в ціні товарів та послуг. Це відбувається за рахунок того, що комерційні структури вже їх виплатили і включили у свою відпускну ціну.

Основні характеристики податкової системи Канади

Під канадською податковою системою розуміють режим податкового права, що діє в Канаді та у всіх її провінціях та територіях. Канадська податкова система складається, головним чином, із прибуткового податку з фізичних осіб та товариств, а також із податку на споживання. Прибутковий податок регламентується федеральним Законом про прибутковий податок. Податок на споживання регламентується Законом про акцизний збір. Стягнення податків та управління федеральними податковими законами закріплено за Податковою службою Канади - агентством Міністерства податків і зборів Канади.

Провінції та території також мають свою податкову систему. Щодо прибуткового податку, провінційні податкові закони в основному відображають федеральний закон, а стягнення податків довірено Податковій службі Канади. Квебек є єдиною провінцією, що має повноцінний закон про прибутковий податок (Закон про податки), хоча він і скопійований здебільшого з федерального закону. Провінція Квебек сама збирає свої податки та збори. Провінції Онтаріо та Альберта самі збирають свій податок на доходи товариств.

У цілому сучасна податкова система Канади досить типова для країн із розвиненою ринковою економікою. За рівнем оподаткування корпорацій

Канада займає середнє місце серед провідних індустриальних країн. Велика увага у Канаді приділяється стимулюванню діяльності бізнесу. Частка таких дрібних фірм (із кількістю зайнятих менше 100 осіб найманої праці) досягає 97% від числа всіх компаній (послуги, роздрібна торгівля, будівництво, наукомісткі галузі), і до їх доходів застосовується єдина ставка у 12%.

Податкова система Канади має трирівневу ієрархічну структуру, що відповідає загальній моделі організації виконавчої влади (федеральний рівень, провінції, територіальні утворення та муніципалітети).

Система податкового адміністрування Канади має такі особливості:

- наявність конституційного розмежування податкових повноважень різних органів влади – федеральних і регіональних (провінційних);
- можливість федеральних та регіональних (провінційних) органів запроваджувати податки різного рівня, але з однаковою базою оподаткування;
- існування двох незалежних підсистем податкового адміністрування із власними податковими органами: федеральна і регіональні (провінційні), взаємодія між якими здійснюється на основі укладених юридичних угод.

Як і в США, більша частина податкових надходжень зараховується до федерального бюджету країни: близько 60-65% загальної суми податкових платежів, зібраних на території країни. На цьому рівні переважає пряме оподаткування. Основним федеральним податком виступає податок на доходи населення (він забезпечує 40% податкових надходжень, що зараховуються до федерального бюджету). Пільги за цим податком мають переважно соціальне значення (з бази оподаткування вираховуються витрати на сплату аліментів, догляд за дітьми, внески до пенсійних фондів та ін.).

Податок на прибуток корпорацій відіграє регулятивну роль, оскільки найбільша кількість пільг встановлена саме за цим податком. У пільговому режимі оподатковуються підприємства малого бізнесу (із чисельністю працюючих до 100 осіб), що є елементом державної політики підтримки високої зайнятості. У режимі пільгового оподаткування працюють також окремі галузі економіки, у тому числі сільське господарство. Передбачено можливість прискореної амортизації для інноваційного обладнання, а також пільгові умови оподаткування приросту активів. Право на податкову пільгу за податком на прибуток корпорацій мають платники, що здійснюють витрати на науково-дослідні роботи.

Загальні основи побудови податкової системи Канади

Податкова система Канади в сучасних умовах представлена на трьох основних рівнях:

- федеральному (48 % державних доходів);
- провінційному (42 % державних доходів);
- місцевому (10 % державних доходів).

Основну частину доходів федерального бюджету складає прибутковий податок із населення, при чому його частка постійно збільшується. Значними є надходження від податку на корпорації, від податку на товари й послуги, з акцизів, з мита та податків у фонди соціального страхування.

Податкові джерела доходів провінцій складаються з наступних:

- прибутковий податок з населення;
- податок з продажів;
- податок на прибуток корпорацій;
- акцизи;
- податки у фонди соціального страхування;
- податки на дарування;
- рентні платежі;
- різні реєстраційні і ліцензійні збори.

Основну частку надходжень складають прибутковий податок із населення й непрямі податки. Податкові надходження місцевих бюджетів складаються з податків на нерухомість і підприємництво.

У країні склалася чітка система податкового регулювання. Податкова політика розробляється відділом бюджетної політики й економічного аналізу Міністерства фінансів. Усі проєкти виносяться на обговорення, насамперед у Палату громад. Збором податків займається Міністерство національного доходу. Усі виникаючі суперечки щодо питань оподаткування вирішує Податковий суд.

У частині правового регулювання можна зробити висновок, що кожний із податків, зокрема його визначення, об'єкт оподаткування, податкова база, відповідальність за несплату або несвоєчасне подання, детально врегульовано федеральними законами. Детальне регулювання дозволяє мінімізувати ризики недотримання законодавства чи його неправильного тлумачення, хоча на практиці виникають випадки неоднозначного тлумачення. Водночас законодавство постійно коригується під економіку, що розвивається, та її особливості.

Окремим провінціям зроблено винятки. Наприклад, Квебек, Онтаріо й Альберта самостійно збирають прибутковий податок.

Основними актами у сфері податкового законодавства є Закон про податок на дохід (регулює стягнення прибуткового податку й податку на прибуток корпорацій) і Закон про страхування по безробіттю (система соціального забезпечення).

НЕПРЯМІ ПОДАДКИ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ КАНАДИ

Роль непрямих податків у податковій системі держави.

Непрямі податки відіграють важливу роль у податковій системі будь-якої країни, адже вони складають значну частку у доходах бюджету та

використовуються державою як регулятор цін. Держава справляє вплив на реальні доходи споживачів саме через рівень цін. Непрямі податки дають змогу регулювати платоспроможний попит як невід'ємну складову ринкової рівноваги. Так, за допомогою ставок податку на додану вартість держава може як стимулювати попит споживачів - в період кризової економіки, так і стримувати - в період надмірного піднесення економіки. Функціонування непрямих податків зумовлює низку проблем, пов'язаних із адмініструванням даної форми оподаткування. Від вирішення проблеми формування ефективного механізму стягнення непрямих податків залежить не лише стабільність формування дохідної частини державного бюджету, а й сталість розвитку окремих галузей народного господарства. Непрямі податки – це податки на товари і послуги, що встановлюються як надбавка до цін на товари або тарифи на послуги, і не залежать від доходів платників податків. Вони включаються виробниками (продавцями) в ціну товару, і потім надходять державі. У відпускну ціну продукції підприємств виробничої сфери можуть бути включені два непрямі податки: акцизний податок та податок на додану вартість (ПДВ). Ціна реалізації споживачам імпортованих товарів може включати три види непрямих податків: ввізне мито, акцизний податок, ПДВ. В основному непрямі податки виконують фіскальну функцію, тобто забезпечують формування доходів бюджету держави. Але слід пам'ятати і про виконання ними регулюючої функції. Так, при вмілому використанні непрямі податки можуть бути дієвим фінансовим інструментом регулювання економіки.

Канадська податкова система в тому вигляді, в якому вона склалася до початку ХХІ ст., являє собою продукт тривалого і досить суперечливого розвитку достатньо складного механізму федеративних відносин. Її розвиток відбувався у безпосередній взаємодії з розвитком інших компонентів бюджетної системи держави. Зокрема, змінювалися моделі і способи розмежування відповідальності за фінансування різних категорій витрат між федерацією і провінціями, механізми перерозподілу фінансових ресурсів у загальнонаціональному масштабі, механізми і процедури взаємного узгодження фінансових інтересів і залагодження окремих виникають при цьому конфліктів і т. і.

У податковій системі цієї країни переважає пряме оподаткування, натомість частка непрямих податків є менш суттєвою (найбільш вагомі: федеральний податок на товари і послуги та місцевий податок з продажу).

Непрямі податки в Канаді грають важливу роль у фінансовій стабільності та регулюванні економіки. Система непрямих податків дозволяє державі збирати доходи та впливати на споживчий попит, забезпечуючи таким чином баланс між фінансовою стабільністю та соціальними потребами громадян.

В Канаді діє система податку на товари і послуги (GST), яка включає федеральний податок GST на рівні 5%. Деякі провінції мають об'єднаний податок HST, який об'єднує федеральний GST і провінційний PST в одну ставку. Кожна провінція має свою ставку PST або HST. Бізнеси з певним оборотом повинні реєструватися для GST і регулярно подавати звіти. Звільнення та знижені ставки можуть застосовуватися до деяких товарів і послуг.

У Канаді діє велика кількість інших непрямих податків, крім податку на товари і послуги. Безумовно, це впливає на кінцеву вартість товарів, що може негативно позначатися на споживачах та їхній купівельній спроможності. Водночас складність регулювання дозволяє суворо контролювати такі галузі як авіаперевезення, страховий бізнес, телекомунікації, алкогольна та тютюнова промисловість, логістика.

Зосередимося на висвітленні основних видів непрямих податків в Канаді, зокрема податку на додану вартість (GST/HST) та акцизах на товари. З непрямими податками в Канаді склалася вельми цікава ситуація. На противагу США у Канаді на федеральному рівні запроваджено податок на додану вартість, який має переважно фіскальне значення. При цьому на рівні багатьох територій діє податок із продажів.

Податок на додану вартість є одним із ключових непрямих податків у Канаді. У більшості провінцій він відомий як GST (Goods and Services Tax), а в окремих провінціях включає також місцевий податок HST (Harmonized Sales Tax). Цей податок стягується при купівлі товарів та послуг із загальної вартості.

Деякі товари, такі як алкоголь, тютюн, автомобільне паливо, підлягають оподаткуванню акцизами. Ці податки спрямовані не лише на забезпечення доходів держави, але й на регулювання споживчого попиту на певні товари.

Крім того, серед розвинених держав Канада займає лідируючі позиції за високими ставками акцизів. Така ситуація з підакцизними товарами не випадкова. Акцизи мають не лише фіскальне та соціальне значення, вони виступають способом контролю з боку держави за переміщенням підакцизних товарів. Проблемою організації акцизного оподаткування в Канаді є наявність значної кількості контрабандних тютюнових виробів (у східних і південних провінціях країни), що постачаються переважно із США та окремих резервацій. Територія Канади в буквальному сенсі «наповнена» тютюновою продукцією, яка є контрабандою.

Торговельна система Канади має одну особливість, яка, зазвичай, стає не дуже приємним сюрпризом для туристів і гостей країни. Вся справа в тому, що ціни на товари в магазинах, страви в меню ресторанів і кафе завжди

включають податки з продажів. Тому туристи неприємно дивуються, побачивши в рахунку закладів громадського харчування суму на 11-13% більше, ніж вони розраховували. Місцеві жителі сприймають це абсолютно спокійно і можуть розрахувати остаточну суму до оплати самостійно.

Податок на товари й послуги в Канаді

Податок на товари й послуги було прийнято в 1991 р. На відміну від європейського податку на додану вартість, податок на товари та послуги в Канаді має ту перевагу, що він виражається у встановленій єдиній ставці – початкова ставка податку на товари й послуги була запроваджена на рівні 7 %, а з 1 січня 2008 року вона двічі знижувалась, і зараз становить 5 %. Водночас основні продукти харчування, ліки, медичні препарати й устаткування оподаткування не підлягають. Звільняються від податків і послуги охорони здоров'я.

Податок на товари та послуги приносить країні значний дохід. Більш широка економічна база й низька ставка дають змогу зменшити негативний вплив цього податку на ринок і досягти найбільш ефективного розподілу ресурсів. Як видно з рисунку 2.1 (Рис. 2.1), у 2019–2020 роках надходження від податку на споживання склали 56,5 мільярда доларів США, що становить 13,9% від загального обсягу федеральних податкових надходжень і внесків на соціальне страхування. З цієї суми 37,4 мільярда доларів США склали податки на товари та послуги та узгоджені податки з продажів (GST/HST), 5,7 мільярда доларів США – податки на енергоносії, 4,9 мільярда доларів США – імпорتنі митні збори, 6,0 мільярдів доларів США – інші акцизні податки і збори, 2,7 мільярда доларів – витрати на паливо.

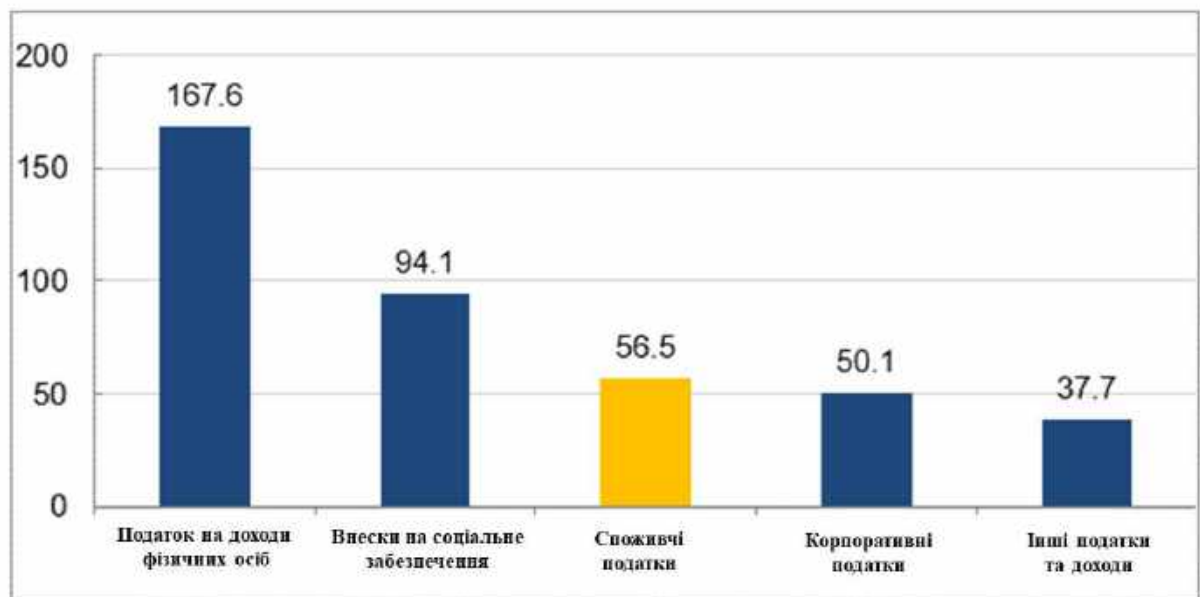


Рис. 2.1. Надходження до бюджету Канади від різних податків, 2019-2020 рр. (млрд. дол. США)

Джерело:[27]

Сам факт введення цього податку означав істотне покращення податкової системи Канади, однак це привело й до додаткових ускладнень. Справа в тому, що податок стягується одночасно з провінційними податками з роздрібних продажів. Два податки існують у сфері роздрібної торгівлі паралельно, що приносить чимало незручностей продавцям, які змушені калькулювати два податки з різними базами та пристосовувати до них систему бухгалтерського обліку. З іншого боку, це є стимулом до уніфікації системи провінційних податків і її гармонізації з федеральним податком.

Податок із продажів

Податок із продажів, за своєю природою, - це більш зручний механізм збору доходів, ніж прибутковий податок. Діючий податок із продажів має дві особливості:

- поширюється тільки на споживання, звільняючи від податків сам виробничий процес, і тим самим не загрожуючи внутрішньому виробництву;
- спирається на ширше коло платників податку.

До 1991 р. федеральний уряд покладався на єдину ставку федерального податку з продажів - 13,5 %. Під цей податок підпадали й виробничі ресурси. Ця ставка поширювалася на виробників, а її ефективне значення істотно змінювалося від продукту до продукту залежно від системи їх розподілу. Податок обкладає внутрішнє виробництво більше приблизно на одну третину, ніж імпортовані товари. Половина доходів від цього податку цілком формувалась від оподаткування витрачених у виробництві ресурсів, збільшуючи вартість інвестицій у середньому на 4 %. У відкритій економіці, яка є характерною для Канади, ці фактори стали основними перешкодами до зростання.

Зіткнувшись із недоліками федерального податку з продажів, федеральний уряд у 1987 р. вирішив основні зусилля спрямувати на реформу місцевого податку з продажів. Цей крок став поштовхом до пропозицій розвитку й стягнення національного податку із продажів за європейською моделлю податку на додану вартість.

За винятком провінції Альберта й двох територій, усі провінції стягують місцеві податки з продажів. Із 1 квітня 1997 р. Н'ю-Брансуїк, Нова Шотландія, Ньюфаундленд поєднують свої місцеві податки з продажів із федеральним податком на товари та послуги (GST). Комбінована ставка дорівнює 15 % (7 % -федеральна ставка і 8 % - провінційна). Об'єднаний податок включається в роздрібні ціни, але вся сума сплаченого податку відображається в чекові.

Із 1 вересня 1996 р. у регіонах Канади діють такі ставки податків із роздрібних продажів:

- Ньюфаундленд - 12 %;
- Нова Шотландія - 11 %;

- о. Принца Едуарда - 10 %;
- Нью-Брансуїк - 11 %
- Квебек - 6,5 % (у Квебеці стягується об'єднаний податок - провінційний і федеральний);
- Онтаріо - 8 %;
- Манітоба - 7 %;
- Саскачеван - 9 %;
- Британська Колумбія - 7 % (тут він називається «податком на соціальні послуги», і за цим податком обкладається споживання товарів і визначених видів послуг).

До визначених видів товарів і послуг можуть застосовуватись інші ставки цього податку. Наприклад, у провінції Онтаріо стандартна ставка податку - 8 %, але для алкогольних напоїв, що продаються в спеціалізованих магазинах, ставку збільшено до 12 %. У провінції Квебек покупець сплачує податки з продажів: 7,5 % -федеральний і 6 % - місцевий; підприємець - прогресивний податок із прибутку: 16 % - у місцевий бюджет і 13,5 % - у федеральний, на прибуток - до 30 тис., далі - більше. У результаті із суми в сто тисяч доходу на податки витрачається близько 28 тис. доларів, а з 200 тис. доходу - близько 72 тисяч.

Інші непрямі податки в Канаді.

До непрямих податків у Канаді, які стягуються на федеральному рівні, відносяться такі податки: податок на страхові премії, податок на транспортування повітряним транспортом, податок на надання послуг у сфері теле- та радіомовлення, податок на надання послуг у сфері телекомунікацій, акцизи на косметичні товари, прикраси, радіо та інші товари. Дані податки закріплені Актом Канади 1985 року «Про акцизи» і стягуються повсюдно на території Канади. Вказані податки являють собою податки на послуги або товари, які в кінцевому рахунку сплачуються звичайними споживачами. Незважаючи на те, що вони часто піддаються критиці у зв'язку зі збільшенням вартості товарів і послуг, ці податки відіграють важливу роль для генерування доходної статті бюджету Канади.

Основним джерелом регулювання непрямих податків у Канаді є Акт Канади 1985 року «Про акцизи». Структура зазначеного акта дозволяє досить легко визначити непрямі податки, які діють на території Канади. Розділ 9 Акту «Про акцизи» присвячено податку на товари та послуги, який є аналогом податку на додану вартість. Крім зазначеного податку, Акт «Про акцизи» виділяє такі види податків: податок на страхові премії (глава 1), податок на транспортування повітряним транспортом (глава 2), податок на надання послуг у сфері теле- та радіомовлення (глава 2.1), податок на надання послуг у сфері телекомунікацій (глава 2.2), акцизи на косметичні товари, прикраси, радіо та інші товари (глава 3). Усі вищезазначені податки також регулюються іншими спеціальними законами у відповідних областях, а також законами провінцій.

Податок на страхові премії

Цей податок можна віднести до, так званих, податків на фінансову активність. Так, міжнародний валютний фонд у своєму звіті 2010 року ввів новий термін – «податок на фінансову активність». Під податками на фінансову активність розуміються податки на суми доходів і винагород, що сплачуються фінансовими інститутами. На даний момент концепція податків на фінансову активність обговорюється на світовому рівні. У той же час, ряд країн вже активно обкладають фінансову активність фінансових інститутів різними податками, до яких слід віднести і податок на страхові премії. Вказаний податок досить поширений у світовій практиці. Так, наприклад, такий податок запроваджено Сполученому Королівстві, Франції, Іспанії, Італії.

Основною причиною запровадження такого податку є високі доходи страхових компаній. Окремо варто зазначити, що деякі країни вважають, що страхування є недостатньо оподатковуваним сектором економіки. Саме таку позицію займає податкова служба Сполученого Королівства. Зазначена позиція полягає в тому, що страхування, згідно зі ст. 135 та 401 Директиви Ради ЄС 2006 року «Про загальну систему податку на додану вартість», виключено з оподаткування ПДВ, що створює певну податкову перевагу для страхових компаній.

Відповідно до ст. 4 (1) Акту «Про акцизи», будь-яка особа, резидент Канади, яка, або від імені якої укладається або переукладається на території Канади договір страхування ризику, за винятком договору перестрахування ризику, має до 30 квітня кожного року сплатити податок на страхову премію, яка була отримана в попередньому календарному році у розмірі 10% від розміру страхової премії. При цьому законодавець окремо бачить види договорів, за якими підлягає сплаті даний податок. Вказані договори поділяються за суб'єктним складом. Так, згідно зі ст. 4 (1) (а, б) Акту «Про акцизи», податок підлягає сплаті лише у випадку, якщо ризик страхується в межах території Канади, у тому числі за договорами, укладеними з будь-яким страховиком, не заснованим відповідно до законів Канади або будь-якої провінції Канади або з групою осіб, основне місце ведення бізнесу якої або їх законного представника знаходиться за її межами, або з будь-яким страховиком, який на момент укладання договору страхування уповноважений відповідно до законів Канади або будь-якої її провінції здійснювати діяльність зі страхування, якщо брокер чи страховий агент перебуває поза Канадою.

Цікавим є те, як визначається група осіб з метою визначення необхідності оподаткування. Так, згідно зі ст. 3 Акту "Про акцизи" під групою осіб розуміється група, створена для обміну взаємними договорами звільнення від відповідальності або взаємного страхування кожної особи групи через одного представника.

Під страховиком канадське законодавство розуміє будь-яку корпорацію, створену для цілей здійснення діяльності зі страхування, асоціацію осіб, сформовану за планом Лойдс, згідно з яким кожен представник, андеррайтер

стає відповідальним за договором страхування, а також групу осіб з урахуванням вищезазначеного.

Базу для розрахунку податку становлять страхові премії, під якими законодавець розуміє «сукупний розмір премій, сплачених або належних до сплати за договором страхування, а також розмір прибутку, яку отримав або повинен отримати страховик за договором страхування або розмір премій, який повернувся страхувальнику у зв'язку з достроковим припиненням договору страхування». Усі договори, укладені з 19 лютого 1973 року, підлягають оподаткуванню. При цьому не підлягають оподаткуванню договори страхування життя, від нещасного випадку для фізичної особи, від хвороби або морехідних ризиків, а також атомних ризиків у тому обсязі, які не застосовуються на території Канади. Відповідно до ст. 5 Акту «Про акцизи», звітність подається як страховиком, так і брокером чи страховим агентом. При цьому право перевірки бухгалтерських книг і записів надано Агентству з доходів Канади.

У ст. 7 Акта «Про акцизи» передбачено відповідальність за неподання звітності. Так, для страховика передбачаються наступні санкції: штраф у розмірі 1% від податку до сплати після закінчення строку на подання звітності плюс сума, яка обчислюється як $1/4$ від суми в 1%, помножена на кількість місяців прострочення, але не більше ніж 12 місяців. Для фізичних осіб: штраф у 10 доларів за кожен день прострочення або 50 доларів, залежно від суми, яка є меншою.

Крім федерального податку на страхові премії деякі провінції також запровадили власні податки на страхові премії, зокрема Британська Колумбія, Онтаріо, Альберта, Саскатчеван, Юкон, Манітоба, Нью-Брансвік та Квебек. Вказані податки підлягають сплаті окремо від федерального податку на страхові премії.

Банки та страховики життя

Нещодавно ухвалений закон оподатковує банки та компанії зі страхування життя та пов'язані з ними фінансові установи такими зборами [30]:

- У податковому 2022 році вводиться спеціальний податок у розмірі 15%, який обчислюється на основі середнього оподаткованого доходу корпорації за попередні два податкові періоди, які закінчилися у 2020 та 2021 роках. Звільнення від оподаткованого доходу у розмірі 1 млрд канадських доларів може бути поділено між членами групи. Податкові зобов'язання накладаються у 2022 податковому році, але підлягають сплаті рівними сумами протягом п'яти років (тобто включені до федеральних податкових декларацій за 2022-2026 роки), а сума, що підлягає сплаті за цей рік, зменшить частину VI «Капітал фінансових установ». Податкові зобов'язання (див. Федеральні податки на капітал у розділі «Інші податки») за той же рік.

- Починаючи з податкових років, що закінчуються після 7 квітня 2022 року, на корпорації може бути нарахований додатковий податок у розмірі 1,5%. Якщо підприємство має дохід, який перевищує 100 мільйонів канадських доларів, воно може скористатися певними пільгами з оподаткування, а ця пільга може бути розподілена між різними компаніями, що належать до цієї групи.

Податок на транспортування повітряним транспортом

Перш ніж перейти до опису даного податку, слід зазначити, що Канада є державою, де область авіаційних перевезень оподатковується численними податками та зборами. Міжнародна асоціація повітряного транспорту у своєму щорічному огляді вказала, що у Канаді зараз діють 10 різних податків і зборів. Частина податків і зборів сплачується безпосередньо авіаперевізниками, а частина входить до ціни квитків і сплачується пасажиром, тобто область підлягає як прямому, і непрямому оподаткуванню.

Так, у ціну авіаквитків включається додатковий збір за послуги контролю повітряного трафіку. Цей збір встановлено Актом Канади 1996 року «Про комерціалізацію послуг навігації цивільної авіації» і становить залежно від дальності перельоту від 7,5 до 20 канадських доларів за один переліт в один бік. У Канаді також діє збір на безпеку пасажирів, який становить від 5 до 8 канадських доларів за один переліт в один бік. Вказаний збір встановлено Актом Канади 2002 року «Про забезпечення безпеки авіапасажирів». Крім того, у ціну квитка також включається збір щодо покращення аеропортів, що становить 40 канадських доларів. Усі вищевказані збори також підлягають оподаткуванню податком на товари та послуги. У ціну авіаквитка включається і податок на транспортування повітряним транспортом, встановлений главою 2 Акта «Про акцизи». Наявність великої кількості податків і зборів зрештою збільшує ціну квитка для покупця, а також знижує рівень конкурентоспроможності канадських авіакомпаній. Так, один із найбільших авіаперевізників Канади «Air Canada» підготував та направив на адресу Уряду Канади запит про перегляд законів, що регулюють авіаперевезення, в якому вказав на проблеми в поточному регулюванні та запропонував шляхи їх вирішення.

Як вказувалося раніше, одним із податків у галузі авіаперевезень Канади є податок на транспортування повітряним транспортом. Відповідно до ст. 10 Акту «Про акцизи» зазначеним податком оподатковується сума, яка сплачена або підлягає сплаті в Канаді за транспортування пасажиром повітряним транспортом, якщо транспортування починається і закінчується в зоні оподаткування. Відповідно до ст. 8 Акта «Про акцизи» під оподатковуваною зоною мається на увазі - територія Канади, США (за винятком Гаваїв), а також острови Сан-П'єр та Мікелон. Ставки податку становлять від 4% до 7% від суми транспортування (вартості квитка) та залежать від дати придбання квитка, а також виду рейсу – чартерного чи регулярного, що закріплено у ст. 11 Акту «Про акцизи». В кінцевому рахунку зазначений податок включається до

ціни квитка та сплачується пасажиром, а вартість квитка з урахуванням різноманітних зборів та податків може досягати 600 канадських доларів за один регіональний переліт. Проблема дорожнечі авіаперевезень піднімалася і сенаторами Канади, які зазначали, що при порівнянні з іншими державами було встановлено, що канадські авіапасажирів сплачують одні з найвищих податків, зборів та мит за перевезення.

Податок на надання послуг у сфері теле - і радіомовлення та податок надання послуг у сфері телекомунікацій

Наступними непрямими податками, стягуваними на території Канади, є податок на надання послуг у сфері теле - і радіомовлення (глава 2.1), податок надання послуг у сфері телекомунікацій (глава 2.2). Область телекомунікацій та послуг у цій галузі відіграє важливу роль для будь-якої країни. У ст. 7 Акту Канади 1993 року «Про телекомунікації» наголошується, що телекомунікації відіграють важливу роль у підтримці суверенітету Канади та її незалежності. Станом на 1996 рік близько 80% мешканців Канади вже мали вдома кабельне телебачення та Інтернет. Як наслідок, розвиток галузі телекомунікацій, а також регулювання оподаткування завжди мав важливе значення для Канади.

Відповідно до ст. 21.12 Акту «Про акцизи», податок на надання послуг у сфері теле - та радіомовлення становить 11% від оподаткованої вартості послуги, яка підлягає сплаті особою, яка надає таку послугу, в момент оплати оподаткованої вартості або в момент, коли така послуга підлягає сплаті, залежно від того, що настане раніше. Актом «Про акцизи» встановлюється таке поняття оподаткованої послуги у сфері теле - та радіомовлення: під послугою розуміється надання будь-якими засобами телекомунікацій широкій аудиторії або її частині програм та передач або припинення трансляцій таких передач та програм, надання обладнання, крім телевізійного передавача, що використовується для трансляції передач, а також послуги з встановлення такого обладнання. Під оподаткованою вартістю розуміється сума, яка сплачена або підлягає оплаті за оподатковувану послугу, до того моменту, як на зазначену вартість будуть нараховані провінційні податки. Положення ст. 21.13 Акту «Про акцизи» передбачають визначення винятків, які звільняють від сплати цього податку деякі категорії осіб. Прикладом таких осіб можуть бути ті, які мають певну ліцензію, а також ті, які транслюють передачі безкоштовно.

Крім того, в Канаді діє схожий податок на надання послуг у сфері телекомунікацій. Відповідно до ст. 21.24 Акту «Про акцизи» ставка податку також складає 11% від оподаткованої вартості послуги. У той самий час законодавець включає у визначення оподаткованої послуги будь-яку послугу у сфері телекомунікації, під якою розуміється передача будь-якої інформації чи надання доступу до такої інформації засобами телекомунікацій. Однак до переліку таких послуг не входять послуги таксі, месенджерів, а також послуги, що надаються власниками будівель мешканцям у межах місця проживання. У силу того, що перелік телекомунікаційних послуг постійно зростає,

законодавець встановив категорії послуг та осіб, які звільнені від даного податку. Так, згідно зі ст. 21.26 Акту «Про акцизи» не оподатковуються послуги з внутрішнього телефонного зв'язку, послуги платної телефонії, послуги міжнародного зв'язку, якщо вони надаються за межами території Канади. Крім того, від сплати податку звільнені дипломати, міжнародні організації, іноземні збройні сили, визначені провінції, а також корінне населення Канади.

Акцизи.

Окремо варто виділити розділ 3 Акта «Про акцизи», присвячений акцизам. Крім того, акцизи регулюються й іншими актами, наприклад, Актом Канади 2001 року «Про акцизний збір» регулюються акцизи на алкоголь і тютюн, а Актом Канади 1985 «Про акцизний збір» регулюються акцизи на пиво. Провінції, серед іншого, також запроваджують власні акцизи на підставі відповідних актів провінцій.

Історично акцизи у Канаді являли собою різновид податку на розкіш і мали на меті стягнення прибутку від багатих верств населення. Так, наприклад, був введений акциз на ювелірні прикраси або наручні годинники. У міру розвитку економіки Канади акцизами обкладалося дедалі більше товарів, проте з 1991 року, з введення податку на товари і послуги кількість акцизів значно знизилася. Зменшення кількості акцизів призвело до того, що назва глави 3 Акта «Про акцизи» не відображає актуальної інформації про існуючі акцизи. Так, у 2005 році уряд призупинив збір акцизів на наручні годинники та ювелірні прикраси терміном на 5 років. Згодом у 2005 році акциз на наручні годинники був виключений з числа акцизів, а в 2009 році був скасований акциз на ювелірні прикраси. Серед іншого, з 2009 року скасовано акцизи на гральні карти, аксесуари для куріння, сірники, запальнички, ігрові апарати, ігристе вино та інші товари. У той же час з 1991 року з'явилися і нові акцизи, наприклад, у березні 2007 року був введений акциз на автомобілі з підвищеною витратою палива. Цей акциз розраховується, виходячи з витрати палива автомобіля. Так, при витраті палива від 13 літрів на 100 кілометрів акциз складе 1000 канадських доларів, а при витраті від 16 літрів - 4 000 канадських доларів. Агентство з доходів Канади щорічно публікує на сайті список автомобілів, де відображено їхню витрату та передбачуваний розмір акцизу.

На даний момент акцизи стягуються за такими схемами: або як певна сума за одиницю товару, або як податок на додану вартість, що базується на ціні продажу виробниками.

Основні надходження від акцизів до бюджету забезпечують такі акцизи як акциз на тютюн, паливо, алкоголь. У 2021-2022 рр. уряд Канади повідомив, що отримано загалом 7,13 мільярда доларів США від конкретних податків на тютюнові вироби. Менше половини цієї суми – 3,18 мільярдів доларів США – становили податки на тютюн, отримані федеральним урядом, а 3,95 мільярдів доларів США були отримані урядами провінцій. Майже весь (94%) федеральний податок на тютюн збирається з вироблених сигарет, при цьому

податки на сигари та розсипчастий тютюн становлять менше 203 мільйонів доларів.

Загалом у фінансовому році, що закінчився 31 березня 2022 року, федеральний і провінційний уряди заробили 15,2 мільярда доларів США від контролю та продажу алкоголю (13,6 мільярда доларів, +1,1%) і рекреаційного канабісу (1,6 мільярда доларів). Це включає чистий дохід органів влади у провінціях щодо алкогольних напоїв та канабісу, акцизи, податки з роздрібних продажів, інші спеціальні податки, а також ліцензії та дозволи.

Уряд Канади збирає близько 5 мільярдів доларів США на рік у вигляді акцизних податків на бензин, дизельне паливо та авіаційне паливо, а також приблизно 1,6 мільярда доларів США на рік від надходжень GST на бензин і дизельне паливо (за вирахуванням податкових кредитів). Разом уряди провінцій збирають приблизно 8 мільярдів доларів США на рік від акцизних податків на бензин і дизельне паливо. Федеральні податки надходять у загальну скарбницю та допомагають фінансувати цілий ряд програм: 2 мільярди доларів із приблизно 5 мільярдів доларів, зібраних із федеральних акцизних податків, надходять у поточний щорічний Фонд податку на паливо для муніципальної інфраструктури. Надходження від податків провінцій зазвичай йдуть на ремонт і будівництво доріг, а в деяких провінціях частина доходів (наприклад, 2 центи/літр в Онтаріо) також розподіляється безпосередньо між муніципалітетами. Податки на пальне повсякчас піддаються критиці. Зокрема, у березні 2022 року уряд Альберти оголосив, що призупинить стягнення податку на пальне з 1 квітня, щоб боротися зі зростанням вартості палива, а у Квебеку опитування, опубліковане в 2022 році, показало, що 73% населення вважали податки на паливо завищеними.

У той же час у Канаді діють і інші акцизи, наприклад, на автомобільний кондиціонер, проте надходження до бюджету від них незначні.

Акцизи на тютюн діляться на федеральні та провінційні. Федеральний акциз спрямований на те, щоб тютюн, вироблений на території Канади, не повертався на територію Канади в рамках імпорту. Для реалізації цього завдання Канада запровадила акциз у розмірі 15 канадських доларів за блок сигарет, якщо об'єм експорту становить до 1,5 % від загального обсягу виробництва тютюну по року і 35,55 канадських доларів за блок сигарет, якщо обсяг експорту перевищує 1,5 %. Крім експортних зборів тютюн, що реалізується на території Канади, також обкладається акцизами. Так, кожні 5 сигарет обкладаються акцизом в 0,539 канадських доларів, сигари - 23,46 канадських доларів за 1000 сигар, сирі листя тютюну - 1,572 канадських доларів за кілограм. Визначення ставки передбачено Актом Канади 2001 року «Про акцизний збір». Серед іншого, всі провінції та території Канади обкладають тютюн акцизами або податками. Такий підхід до оподаткування тютюну дозволяє в тій чи іншій мірі контролювати виробництво та розповсюдження тютюну в Канаді.

Як зазначалося раніше, акциз на паливо забезпечує суттєві надходження до бюджету. У Канаді діє пласка ставка акцизу на паливо, на бензин акциз

становить 10 центів за літр, на дизельне паливо - 4 центи за літр. На федеральному рівні інші види палива не обкладаються акцизами, зокрема не обкладається газ, пропан, мазут. Акцизи на паливо регулюються Актом «Про акцизи».

У той же час провінції та території Канади мають право встановлювати власний акциз на паливо. Наприклад, з 01 січня 2017 року провінція Альберта ввела акциз на природний газ, а Британська Колумбія обкладає акцизами всі види палива. Таким чином, регулювання оподаткування акцизами палива в Канаді досить складне і може бути предметом окремого поглибленого аналізу.

Не менш складне регулювання діє і щодо акцизів на алкоголь. За аналогією з іншими акцизами в Канаді діє федеральний акциз на алкоголь, а також провінційний акциз. Ставки федерального акцизу на алкоголь встановлюються Актом 2001 року "Про акцизний збір", а ставки акцизу щодо пива - Актом 1985 року "Про акцизний збір". Для кожного виду алкоголю законом передбачається окремий акциз. У той же час, через те, що алкоголь реалізується в окремо взятій провінції або території, то саме даний суб'єкт і отримує більшу частину доходів від акцизів. Також, крім акцизів, як правило, також стягуються мита за видачу ліцензій та дозволів на торгівлю алкоголем. Окремою статтею доходу є штрафи, який також сплачується до бюджету суб'єкта Канади.

Крім вищевказаних акцизів, слід виділити і митні тарифи, які встановлюються щодо різних видів товарів Актом Канади 1997 року «Про тарифи». Вказані тарифи також слід віднести до непрямих податків, оскільки згодом вони включаються в ціну товару і тариф фактично сплачується споживачем.

ОПОДАТКУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО СЕКТОРУ

Правова система Канади

У Канаді (за винятком провінції Квебек) переважає система загального права. Провінції Канади мають власне законодавство, у тому числі корпоративне, за винятком галузей, які підпорядковуються федерації. Канада не брала участі в Гаазькій конвенції, яка скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів від 10.05.1961. Тому в країні немає поняття «апостиль» на офіційних документах, а документи, призначені для використання за кордоном, легалізуються в консульстві [28].

Як правило, корпорації-резиденти Канади оподатковуються канадським корпоративним прибутковим податком (СІТ) з доходів по всьому світу. Корпорації-нерезиденти оподатковуються СІТ на доходи, отримані від ведення бізнесу в Канаді, і на приріст капіталу, що виникає внаслідок відчуження оподаткованої канадської власності. Покупець канадської нерухомості, оподаткованої, зазвичай зобов'язаний утримувати податок зі сплаченої суми, якщо продавець-нерезидент не отримав сертифікат допуску.

Наступні ставки застосовуються до 12-місячного податкового року, що закінчується 31 грудня 2023 року. Для корпорацій-нерезидентів ставки застосовуються до доходів від підприємницької діяльності, що належать до постійного представництва (PE) у Канаді (табл. 2.1). В інших обставинах до корпорацій-нерезидентів можуть застосовуватись інші ставки. Корпорації-нерезиденти також можуть оподатковуватись на філії.

Таблиця 2.1: Федеральний прибутковий податок [28]

Показник	Значення
Базова ставка	38,0
Мінус: Провінційні знижки (1)	(10,0)
Федеральна ставка	28,0
Мінус: загальне зниження ставок або відрахування за виробництво та переробку (2)	(13,0)
Чиста ставка федерального податку (3, 4)	15,0

Розглянемо наведену у табл.2. 1 інформацію більш детально [29].

1. Базова ставка федерального податку знижується на 10%, щоб дати провінціям та територіям можливість вводити СІТ. Пільга доступна щодо оподатковуваного доходу, що розподіляється за канадськими провінціями та територіями. Оподатковуваний дохід, що розподіляється в іноземну юрисдикцію, не підлягає зниженню та зазвичай не оподатковується провінційними чи територіальними податками.

2. Загальне зниження ставок, а також відрахування з виробництва та переробки не застосовуються до перших 500 000 канадських доларів активного доходу від бізнесу, отриманого в Канаді контрольованими Канадою приватними корпораціями (ССРС), інвестиційних доходів ССРС і доходів від деяких інших корпорацій (наприклад, іпотечні інвестиційні корпорації), які можуть скористатися пільговим податковим режимом.

3. Провінційні чи територіальні податки застосовуються на додаток до федеральних податків. Ставки провінційних та територіальних податків вказані нижче.

4. Для невеликих ССРС чиста ставка федерального податку стягується з прибутків від активного бізнесу, що перевищують 500 000 канадських доларів; Федеральна ставка у розмірі 9% застосовується до перших 500 000 канадських доларів активного прибутку від бізнесу. Інвестиційний дохід (крім більшості дивідендів) ССРС оподатковується федеральною ставкою 28% на додаток до відшкодованого федерального податку у розмірі 10 $\frac{2}{3}$ %, а загальна федеральна ставка становить 38 $\frac{2}{3}$ %. Доступ до зниженої ставки федерального податку на активний дохід від бізнесу в розмірі 9% обмежений для ССРС, які отримали пасивний інвестиційний дохід, що перевищує 50 000 канадських доларів у

попередньому податковому році та недоступний за 150 000 канадських доларів інвестиційного доходу.

Виробники технологій з нульовим рівнем викидів

Ставки СІТ тимчасово знижено на прийнятний дохід від діяльності з виробництва та переробки технологій з нульовим рівнем викидів на 50% (зниження загальної ставки до 7,5% та ставки ССРС до 4,5%) на 2022-2028 роки (у федеральному бюджеті на 2023 рік пропонується поширити її на 2031 р.), та до 2032 року ці ставки поступово повернуться до статус-кво (продовження до 2035 р. пропонується у федеральному бюджеті на 2023 р.). Щоб претендувати на нижчі податкові ставки, принаймні 10% валового доходу компанії від усіх активних підприємств, що ведуть у Канаді, має бути отримано від відповідної діяльності з виробництва та переробки технологій із нульовим рівнем викидів [28].

Глобальний мінімальний податок та нова міжнародна система оподаткування

138 членів структури ОЕСР, включаючи Канаду, погодили ухвалену у жовтні 2021 року Заяву про двокомпонентне рішення для вирішення податкових проблем, що виникають у результаті цифровізації економіки, в якому пропонуються фундаментальні зміни у міжнародній системі корпоративного оподаткування. Зміни нададуть нові податкові права, зокрема дозволять [30]:

- перерозподілити деяку частину прибутку великих ТНК у країни, де розташовані клієнти ТНК (перший компонент), та
- прийняти глобальну мінімальну ефективну ставку податку в розмірі 15% (другий компонент).

Компонент перший

Основним елементом Першого напрямку є розподіл умовної частки (Суми А) консолідованого прибутку деяких МНП між ринковими юрисдикціями, у яких відбуваються продажі. Перший компонент застосовуватиметься до багатонаціональних підприємств із глобальними консолідованими доходами, що перевищують 20 мільярдів євро (очікується, що через сім років цей показник знизиться до 10 мільярдів євро) та пороговими значеннями рентабельності, що перевищують 10%.

Перший компонент включає певні винятки для регульованих фінансових послуг та видобувних галузей. Прибуток, який буде перерозподілено на ринки, становитиме 25% прибутку ТНК до оподаткування, що перевищує 10% виручки.

Компонент другий

У рамках другого компонента юрисдикції-члени домовилися запровадити мінімальну ефективну ставку податку у розмірі 15% на прибуток, отриманий ТНК у кожній юрисдикції. Цей мінімальний податок

застосовуватиметься до багатонаціональних підприємств із глобальним консолідованим виторгом, що перевищує 750 мільйонів євро. Ці МНП будуть зобов'язані розраховувати свою ефективну податкову ставку (ETR) у кожній країні, де вони провадять свою діяльність.

Якщо ETR для конкретної країни нижче 15%, стягуватиметься додатковий податок для підвищення цього ETR до 15% (цей додатковий податок може бути зменшений за рахунок виключення доходу на основі активів, що розраховується на основі витрати на заробітну плату та чисту балансову вартість матеріальних активів, що у юрисдикції). Податок на поповнення рахунку стягуватиметься за двома правилами. Основним правилом є Правило включення доходу (PIR), яке зазвичай вимагає, щоб кінцева материнська компанія ТНК сплачувала додатковий податок, розрахований її іноземних дочірніх компаній (і може також застосовуватися у деяких інших обставин).

Правило про занижений податок прибутку (UTPR) – це підтримуюче правило, яке стягує будь-який додатковий податок, який не стягується PIR. UTPR розподіляє цей залишковий додатковий податок між усіма країнами, в яких працює група ТНК (і які прийняли UTPR), залежно від кількості працівників та матеріальних активів, які перебувають у цих країнах. Країна також може прийняти рішення про прийняття кваліфікованого мінімального внутрішнього додаткового податку, який заснований на правилах другого компонента, але стягує додатковий податок з доходів організацій, розташованих в цій країні (а не іноземних компаній).

Спочатку ОЕСР очікувала, що ці зміни в цілому набудуть чинності в 2023 році, але трохи пізніше було вказано, що реалізація Першого компонента, ймовірно, буде відкладена на 2024-2025 роки. Перший компонент вимагатиме розробки та підписання багатосторонньої конвенції юрисдикціями-членами, а потім її реалізації кожним членом. Другий компонент буде реалізований шляхом прийняття або зміни внутрішніх податкових правил юрисдикціями, що беруть участь, і, як очікується, в цілому почне набирати чинності в 2024 році. У своїх останніх двох федеральних бюджетах канадський уряд:

- підтвердив, що Канада в даний час працює зі своїми міжнародними партнерами над розробкою багатосторонньої конвенції для реалізації правил Першого компонента і що вона віддає перевагу багатосторонньому підходу;
- заявив, що, якщо багатостороння конвенція не набуде чинності до кінця 2023 року, запропонований Канадою податок на цифрові послуги (DST) може набути чинності вже 1 січня 2024 року, та оголосив, що Канада впровадить другий компонент поряд із відповідним внутрішнім мінімальним додатковим податком (який застосовуватиметься до канадських членів груп ТНК, що входять до сфери дії другого компонента). Проект закону про реалізацію другого компонента буде опубліковано для обговорення найближчими місяцями. Намір уряду полягає в тому, щоб після опублікування, законопроект Канади був представлений на експертну

оцінку, щоб забезпечити визнання правил іншими країнами як кваліфіковані правила та забезпечити право Канади на оподаткування відповідно до другого компонента.

Правило включення доходу (PIR) та відповідний внутрішній мінімальний додатковий податок набудуть чинності для фінансових років МНП, які розпочинаються після 30 грудня 2023 року.

Правило про занижений податок прибутку (UTPR) набуде чинності для фінансових років багатонаціональних компаній, що розпочинаються після 30 грудня 2024 року (для цих цілей вважається, що багатонаціональна компанія має той же фінансовий рік, що і її кінцева материнська компанія).

Провінційний прибутковий податок

Усі провінції та території стягують прибутковий податок з доходів, що розподіляються постійним представництвом (PE) у провінції чи території. Як правило, дохід розподіляється за провінцією або територією з використанням двофакторної формули, заснованої на валовому доході та заробітній платі. Провінційні та територіальні прибуткові податки не підлягають відрахуванню з метою федерального прибуткового податку. Наведені ставки застосовуються до 12-місячного податкового року, що закінчується 31 грудня 2023 року, і не враховують провінційних податкових канікул, які в обмежених випадках зменшують або скасовують податок (табл. 2.2).

Таблиця 2.2: Провінційний/територіальний прибутковий податок [28]

Область / край	Ставка податку на прибуток (%) (1, 2)
Альберта	8,0
Британська Колумбія	12,0
Манітоба	12,0
Нью-Брансвік	14,0
Ньюфаундленд та Лабрадор	15,0
Північно-західні території	11,5
Нова Шотландія	14,0
Нунавут	12,0
Онтаріо (3)	11,5 або 10,0
Острів Принца Едуарда	16,0
Квебек	11,5
Саскачеван (4)	12,0 або 10,0
Юкон	12,0 або 2,5

Наведемо деякі уточнення:

1. Якщо вказано дві ставки, нижча ставка застосовується до доходів від виробництва та переробки.

2. У всіх провінціях та територіях перші 500 000 канадських доларів (600 000 канадських доларів у Саскачевані) активного комерційного доходу невеликого ССРС оподатковуються зниженими ставками, які варіюються від 0 до 3,2%, залежно від юрисдикції.
3. Нижча ставка Онтаріо застосовується до прибутку від виробництва та переробки, а також від сільськогосподарської, гірничодобувної, лісозаготівельної та рибальської діяльності, що здійснюється в Канаді та розподіляється Онтаріо. Корпорації, що оподатковуються Онтаріо, також можуть нести відповідальність за сплату мінімального корпоративного податку (СМТ) на основі скоригованого балансового прибутку. СМТ підлягає сплаті лише в тій мірі, якою він перевищує звичайні зобов'язання з прибуткового податку Онтаріо. Ставка СМТ становить 2,7% і застосовується, коли загальні активи становлять щонайменше 50 мільйонів канадських доларів, а річний валовий дохід становить щонайменше 100 мільйонів канадських доларів на відповідній основі.
4. Зниження загальної ставки у виробництві та переробці визначається шляхом множення максимального зниження ставки (2%) на розподіл доходу корпорації до Саскачевану.

Висновки.

Підприємства в Канаді сплачують федеральні, провінційні та державні податки. Ставки податків у кожній провінції місцевий уряд встановлює самостійно.

Крім того, існує спеціальний податок у розмірі 5% на товари та послуги, проте широкий спектр продуктів харчування, товарів та послуг у сфері охорони здоров'я, а також освіти від нього звільняються.

Загальна ставка на прибуток становить 25%. Підприємства зобов'язані сплачувати податки з усього свого прибутку незалежно від джерела її походження.

Податок стягується з отриманого прибутку, за вирахуванням витрат, пов'язаних із функціонуванням підприємства. Партнерства, які не ведуть діяльність у Канаді, звільняються від сплати податків на її території.

Також варто зазначити, що компанії-резиденти Канади сплачують прибутковий податок незалежно від місця ведення бізнесу, чи то Канада, чи будь-яка інша юрисдикція.

Компанії-нерезиденти сплачують прибутковий податок тільки з прибутку, одержаного в результаті ведення бізнесу безпосередньо в Канаді.

ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В КАНАДІ.

У Канаді діє багаторівнева система збору податків. При цьому головним збирачем податків є держава, яка відповідає за основний приплив грошових коштів та їх розподіл. Потім йдуть провінції, які мають свою (додаткову) систему оподаткування, з якої формується провінційний бюджет, спрямований

на вирішення провінційних потреб. Потім йдуть міські муніципалітети, які отримують кошти за рахунок різних зборів, тарифів і податків на власність.

За рахунок того, що податки крім федерального рівня збираються також на провінційному і муніципальному рівнях, розміри виплачуваних податків відрізняються не тільки у кожній провінції, вони залежать також від того, де ви живете.

Наприклад, у межах Великого Торонто має значення, чи ви живете безпосередньо в Торонто або в одному з його передмість - від цього залежить, скільки зароблених вами грошей піде на податки і збори. Федеральне міністерство, яке відповідає за збір податків, називається Canada Revenue Agency (CRA). У його компетенцію входить збір податків, які є спільними для всієї Канади [32].

Федеральні ставки прибуткового податку Канади на 2023 податковий рік.

Ставка податку	Податкові категорії	Оподатковуваний дохід
15%	на перші \$53 359	53 359 доларів США
20,5%	на наступних 53 358 дол.	\$53 359 до \$106 717
26%	на наступних \$58 713	\$106 717 до \$165 430
29%	на наступних \$70 245	\$165 430 до \$235 675
33%	на частину понад \$235,675	\$235 675 і більше

Ставки податку на прибуток у Канаді змінюються залежно від загальної суми доходу, який ви заробляєте, і від того, яка частина цього доходу вважається оподатковуваним доходом.

Якщо ваш оподатковуваний дохід менший за порогове значення в 53 359 доларів США, федеральна ставка граничного податку становить 15%. Наприклад, якщо ваш оподатковуваний дохід (після заявки на відрахування) становить 30 000 доларів США, федеральний податок на прибуток, що підлягає сплаті, без урахування будь-яких податкових кредитів, становитиме 4 500 доларів США.

Поширена помилкова думка полягає в тому, що якщо ваш оподатковуваний дохід переходить до вищої податкової категорії, весь ваш дохід оподатковуватиметься за цією вищою ставкою. Насправді ваші доходи поділяються на різні частини, які оподатковуються за ставками, до яких вони підпадають.

Таким чином, навіть якщо ви заробляєте більше і переходите до наступної категорії оподаткування, не весь ваш дохід оподатковується у вищій категорії, це лише сума в цьому діапазоні. Це називається «системою граничної

податкової ставки» (або прогресивною), де ваша гранична податкова ставка є ставкою, що застосовується до вашого найвищого рівня доходу.

Наприклад, якщо ваш дохід становить 235 675 доларів США, ви оподатковуватиметеся за кількома ставками федерального прибуткового податку на 2023 рік.

Приклад розрахунку:

Перша податкова група	\$53 359 x 15%	= 8003,85 дол
Друга податкова група	(\$106 717– \$53 359) x 20,5%	= 10 938,39 доларів США
Третя податкова група	(\$165 430 – \$106 717) x 26%	= 15 265,38 дол
Четверта податкова група	(\$235 675 – \$165 430) x 29%	= 20 371,065 доларів США
	8 003,85 \$ + 10 938,39 \$ + 15 265,38 \$ + 20 371,05 \$	Разом = 54 578,67 доларів США

Якщо ви заробите понад 235 675 доларів оподаткованого доходу у 2023 році, частина понад цю суму оподатковується за федеральною ставкою 33%. Це називається «вищою податковою категорією».

Усі провінції та території також мають власні розміри прибуткового податку. Це означає, що канадські платники податків сплачують прибутковий податок федеральному уряду, а також уряду провінції/території, де вони проживають.

Ваша провінційна ставка визначається провінцією, у якій ви проживаєте на 31 грудня податкового року.

Нижче розберемо окремий приклад стосовно тих податків, які стосуються жителів провінції Онтаріо.

Наприклад, якщо ви переїхали з Манітоби до Онтаріо в липні, а 31 грудня опинитеся в Онтаріо, на вас поширюватимуться податкові ставки провінції Онтаріо[33].

Категорії податку на доходи фізичних осіб провінції Альберта для податкового 2022 року.

Ставка податку	Податкова група	Оподатковуваний річний дохід
10 %	На перших 131 220 дол	131 220 доларів США

12 %	На наступних 26 244 дол	Понад \$ 131 220 до \$ 157 464
13 %	На наступних 52 488 дол	Понад \$ 157 464 до \$ 209 952
14 %	На наступних 104 976 дол	Понад 209 952 \$ до 314 928 \$
15 %	На частину понад 314 928 дол	Понад \$ 314 928

Податкова система Альберти подібна до більшості інших канадських провінцій і значною мірою відображає податкову структуру на федеральному рівні. Як і в більшості провінцій, Альберта використовує **прогресивну структуру оподаткування**, що означає, що конкретна ставка податку застосовується до певного діапазону доходів. Податкові категорії не є статичними — податкові ставки збільшуються щороку залежно від інфляції.

Дохід для визначення вашої податкової категорії розраховується шляхом додавання суми всіх потоків доходу за рік, як-от працевлаштування, самозайнятість, пенсія, плани заощаджень, інвестиції, пільги тощо, узагальнених у рядку 15000 – «Загальний дохід», а потім віднімання відповідних кредитів та відрахувань. Результат цього розрахунку відображається в рядку 26000 – «Оподатковуваний дохід» і використовується для визначення ваших податкових груп[34].

Провінційні розміри податку на прибуток фізичних осіб у провінції Британська Колумбія для податкового 2021 року

Після визначення вашого оподаткованого доходу, який дорівнює всім джерелам доходу мінус відповідні відрахування, знижки та кредити, ви зможете визначити, де ви знаходитесь у податкових категоріях Британської Колумбії.

Ставка податку	Податкова група	Оподатковуваний річний дохід
5,06 %	на перших 42 184 дол	\$ 42 184
7,7 %	на наступних 42 184 дол	від \$ 42 184 до \$ 84 369
10,5 %	на наступних 12 497 дол	від \$ 84 369 до \$ 96 866
12,29 %	на наступних 20 757 дол	від \$ 96 866 до \$ 117 623
14,7 %	на наступних 41 860 дол	понад \$ 117 623 до \$ 159 483

16,80 %	на наступних 62 937 дол	від \$ 159 483 до \$ 222 420
20,5 %	на частину понад 222 420 дол	222 420 доларів і вище

Податкові категорії в Британській Колумбії визначаються доходом. Дохід визначається шляхом складання всіх відповідних джерел доходу, а потім віднімання кредитів і відрахувань. Давайте детальніше розглянемо, як працює податок на прибуток у Британській Колумбії та як визначити ваші податкові ставки в Британській Колумбії.

Структура податкових груп провінції Британська Колумбія : як це працює

Структура податкових категорій у Британській Колумбії є прогресивною. Це означає, що чим вищий ваш дохід, тим вища ваша ставка податку. Прогресивні структури також відомі як граничні податкові ставки.

Існує допустима сума доходу, яку ви можете отримати, перш ніж почати платити податки. Це називається «основна особиста сума» або «особиста сума». Для 2021 податкового року максимальна федеральна базова особиста сума (ВРА) становить 13 808 доларів США, тоді як сума ВС становить 11 070 доларів США [35].

Податкові категорії провінції Манітоба.

Податкові категорії Манітоби на податковий 2023 рік.

Ставка податку	Податкова група	Оподатковуваний річний дохід
10,8%	на перші \$36 842	36 842 долари США
12,75%	на наступних \$42 782	від \$36 843 до \$79 625
17,4%	на частину понад \$79 625	понад \$79 625

Згідно з поточним методом податку на прибуток, податок для всіх провінцій (крім Квебеку) і територій розраховується так само, як федеральний податок. Форма MB428 використовується для розрахунку цього провінційного податку, а також податкових кредитів, які не підлягають відшкодуванню.

Ваш оподатковуваний дохід являє собою ваш загальний дохід мінус федеральні відрахування, такі як відрахування RRSP і витрати на догляд за дітьми. Як впливає з назви, це сума, з якої ви сплачуєте податок на прибуток.

Існує допустима сума доходу, яку ви можете заробити, перш ніж почати платити податки. Це називається «базова особиста сума» або «ВРА». Для 2023

податкового року федеральна базова особиста сума (BPA) становить 15 000 доларів США, тоді як сума Манітоби становить 15 000 доларів США [36].

Прогресивна структура податкових ставок Ньюфаундленду та Лабрадору
Податкові категорії Ньюфаундленду та Лабрадору для податкового 2023 року.

Ставка податку	Податкова група	Оподатковуваний річний дохід
8,7%	на перші 41 457 дол	41 457 доларів США
14,5%	на наступних 41 456 дол	від \$41 457 до \$82 913
15,8%	на наступних 65 114 дол	від \$82 913 до \$148 027
17,8%	на наступних \$59 212	від \$148 027 до \$207 239
19,8%	на наступних 57 511 дол	понад 207 239 доларів США до 264 750 доларів США
20,8%	на наступних 264 750 доларів США	понад 264 750 доларів США до 529 500 доларів США
21,3%	на наступних 529 500 дол	понад 529 500 доларів США до 1 059 000 доларів США
21,8%	на частину понад 1 059 000 дол	понад 1 059 000 доларів США

Як і в більшості провінцій, у Ньюфаундленді та Лабрадорі використовується прогресивна система оподаткування. Податкові категорії збільшуються щороку залежно від інфляції. Відвідайте сторінку уряду штату Ньюфаундленд і Лабрадор про податок на доходи фізичних осіб, щоб дізнатися про податкові ставки цього року.

Згідно з поточним методом податку на прибуток, податок для всіх провінцій (крім Квебеку) і територій розраховується так само, як федеральний податок. Форма NL428 використовується для розрахунку цього провінційного або територіального податку, а також податкових кредитів, які не підлягають відшкодуванню.

Ваш оподатковуваний дохід являє собою ваш загальний дохід мінус федеральні відрахування, такі як відрахування RRSP і витрати на догляд за дітьми. Як впливає з назви, це сума, з якої ви сплачуєте податок на прибуток.

Існує допустима сума доходу, яку ви можете заробити, перш ніж почати платити податки. Це називається «базова особиста сума» або «BPA». Для 2023

податкового року федеральна базова особиста сума (BPA) становить 15 000 доларів США, а сума для Ньюфаундленду та Лабрадора – 10 382 долари[37].

Податкові категорії в провінції Нью-Брансвік

Податкові категорії провінції Нью-Брансвік для податкового 2023 року.

Ставка податку	Податкова група	Оподатковуваний річний дохід
9,40%	на перші 47 715 дол	47 715 доларів США
14,00%	на наступних 47 716 дол	від \$47 715 до \$95 431
16,00%	на наступних 81 325 дол	від \$95 431 до \$176 756
19,50%	на частину понад 176 756 дол	понад 176 756 доларів США

Згідно з поточним методом податку на прибуток, податок для всіх провінцій (крім Квебеку) і територій розраховується так само, як федеральний податок. Форма NB428 використовується для розрахунку цього провінційного або територіального податку, а також податкових кредитів, які не підлягають відшкодуванню.

Ваш оподатковуваний дохід являє собою весь отриманий дохід мінус федеральні відрахування, такі як відрахування RRSP і витрати на догляд за дітьми.

Існує допустима сума доходу, яку ви можете заробити, перш ніж почати платити податки. Це називається «базова особиста сума» або «BPA». Для 2023 податкового року федеральна базова особиста сума (BPA) становить 15 000 доларів США, тоді як сума BPA для Нью-Брансвіка становить 12 458 доларів США.

Нью-Брансвік має податкову систему, подібну до інших канадських провінцій. Багато провінційних податків і кредитів для жителів Нью-Брансвіка доповнюють аналогічні кредити на федеральному рівні, але є деякі унікальні кредити для жителів Нью-Брансвіка.

Податкові пільги провінції Нью-Брансвік.

- Зменшення податку з низьких доходів: NB Резиденти з низькими доходами можуть претендувати на цей податковий кредит, що не підлягає відшкодуванню, який використовується для зменшення податку до сплати в провінції.
- Податковий кредит на ремонт будинків для людей похилого віку: люди похилого віку 65 років і старше в Нью-Брансвіку (або члени їхніх сімей) можуть претендувати на податковий кредит, що повертається, щоб

допомогти покрити витрати на те, щоб зробити свої домівки безпечнішими та доступнішими. Резиденти, які відповідають вимогам, можуть вимагати до 10 000 доларів США на відповідні покращення будинку у своїй податковій декларації та отримувати 10% прийнятних витрат. Наприклад, якщо ви витратите, а потім зажадаєте прийнятних витрат на суму 10 000 доларів США, ви можете повернути 1000 доларів США[38].

Прогресивна структура податкових ставок провінції Онтаріо

Категорії прибуткового податку в Онтаріо на податковий 2023 рік

Ставка податку	Податкова група	Оподатковуваний річний дохід
5,05%	на перші \$49 231	49 231 долар США
9,15%	на наступних \$49 232	від \$49 231 до \$98 463
11,16%	на наступних 51 537 дол	від \$98 463 до \$150 000
12,16%	на наступних \$70 000	від \$150 000 до \$220 000
13,16%	на частину понад 220 000 дол	понад 220 000 доларів США

Як і в більшості провінцій, в Онтаріо використовується прогресивна система оподаткування, і її жителі щорічно подають прибутковий податок. Сума, яку сплачують жителі Онтаріо, залежить від того, скільки грошей вони заробляють і до якої групи вони належать. Проте податкова категорія, до якої вони потрапляють, не є повною картиною.

При оподаткуванні доходів фізичних осіб застосовуються, так звані, граничні податкові ставки, які оподатковують дохід сегментами. Податкові категорії збільшуються щороку залежно від інфляції.

Основні особисті суми – це допустима сума доходу, яку ви можете отримати до того, як вам доведеться почати сплачувати податки. Для 2023 податкового року базова особиста сума Онтаріо становить 11 865 доларів США, а федеральний ВРА – 15 000 доларів США.

Провінційні податкові пільги Онтаріо.

Онтаріо має систему ставок прибуткового податку, подібну до інших провінцій Канади. Багато провінційних податків і кредитів для жителів Онтаріо доповнюють аналогічні кредити на федеральному рівні, але є деякі унікальні кредити для жителів Онтаріо. Деякі з них перераховані нижче:

- Податковий кредит на догляд за людьми похилого віку в Онтаріо — це податковий кредит, що повертається, щоб допомогти людям похилого віку покрити певні медичні витрати, які підтримують догляд за людьми похилого віку вдома. Кредит дорівнює 25% від суми до 6000 доларів США, максимальна сума кредиту – 1500 доларів США.
- Пільга Ontario trillium: ця пільга поєднує в собі кредит на продаж Онтаріо, кредит на енергію та податок на нерухомість Онтаріо та енергетичний кредит на Північне Онтаріо.
- Субсидія по догляду за дитиною: ви можете отримати допомогу в оплаті догляду за дитиною в Онтаріо.
- Податковий кредит для фізичних осіб і сімей з низьким рівнем доходу (LIFT): надає до 850 доларів Онтаріо звільнення від податку на доходи фізичних осіб платникам податків Онтаріо з низьким доходом, які мають дохід від найму, включно з тими, хто отримує мінімальну заробітну плату.
- Доступ до догляду за дитиною в Онтаріо та звільнення від витрат (CARE): податковий кредит, що повертається, залежить від доходу сім'ї та кількох інших критеріїв[39].

У висновку можна відзначити, що податкова система Канади є складною та багаторівневою, враховуючи федеральний, провінційний та муніципальний рівні оподаткування. Це обумовлено федеративним характером держави, що включає 11 провінцій і дві федеральні території.

Федеральне та провінційне законодавство гарантує податкові права на різних рівнях влади, і розмежування цих прав передбачене Конституцією Канади. Податкова система визначається різними факторами, такими як економічне становище, політичний контекст і рівень податкової культури. У цілому, система оподаткування Канади сприяє формуванню бюджету, причому приблизно 70% його складають податки, а решта 30% — різноманітні збори та прибуток від інвестицій.

Ураховуючи мінливість розмірів та характеру податків на різних рівнях влади та в різних провінціях, система оподаткування Канади дозволяє керувати фінансовими потребами різних рівнів уряду та вирішувати соціально-економічні завдання.

Список використаних джерел.

1. Boadway R., Watts R.L. Fiscal Federalism in Canada, the USA, and Germany. Queen's University. 2004.
2. Сайт Canada Revenue Agency: <https://www.canada.ca/en/revenue-agency.html>
3. Податкові системи країн Америки: навч. посіб. / М. І. Карлін., Н. І. Ліповська-Маковецька. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015.

4. Aylward S. An Introduction to Canada's Tax System / Sean Aylward, Jack Silverson // Doing Business in Canada. – 2008.
5. Сайт «The HillNotes»: <https://hillnotes.ca/2021/11/09/consumption-taxes-in-canada-revenue-rates-and-rationale-2/>
6. Canada. Corporate – Taxes on corporate income. URL: <https://taxsummaries.pwc.com/canada/corporate/taxes-on-corporate-income> .
7. Corporation income tax. URL: <https://www.canada.ca/en/services/taxes/income-tax/corporation-income-tax.html>.
8. Global tax guide to doing business in Canada. URL: <https://www.dentons.com/en/services-and-solutions/global-tax-guide-to-doing-business> .
9. Прокопчук О. Т. Досвід створення податкової системи в Канаді. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2016. Вип. 88(2). С. 89-98.
10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2016_88%282%29__12
11. Податки та податкова система Канади. Migrant.biz.ua: веб-сайт. URL: <https://migrant.biz.ua/kanada/finansy-kanada/podatky-ta-podatкова-systema-kanady.html>
12. Canada Taxes 2023: Federal Tax Brackets, Rates and Credits. Intuit turbotax: веб-сайт. URL: <https://turbotax.intuit.ca/tips/an-overview-of-federal-tax-rates-28>
13. Alberta – Income Tax Brackets, Rates & Provincial Tax Credits. Intuit turbotax: веб-сайт. URL: https://turbotax-intuit-ca.translate.google.com/tips/alberta-tax-rates-and-the-most-popular-credits-deductions-programs-and-rebates-551?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=wapp
14. British Columbia – Income Tax Brackets, Rates, & Provincial Tax Credits. Intuit turbotax: веб-сайт. URL: https://turbotax-intuit-ca.translate.google.com/tips/british-columbia-tax-rates-and-the-most-popular-credits-deductions-programs-and-rebates-5075?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=wapp
15. Manitoba – Income Tax Brackets, Rates & Provincial Tax Credits. Intuit turbotax: веб-сайт. URL: https://turbotax-intuit-ca.translate.google.com/tips/manitoba-provincial-taxes-and-credits-5079?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=wapp
16. Newfoundland and Labrador – Income Tax Brackets, Rates & Provincial Tax Credits. Intuit turbotax: веб-сайт. URL: https://turbotax-intuit-ca.translate.google.com/tips/newfoundland-and-labrador-provincial-taxes-and-credits-569?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=wapp
17. New Brunswick – Income Tax Brackets, Rates & Provincial Tax Credits. Intuit turbotax: веб-сайт. URL: <https://turbotax-intuit->

ca.translate.google/tips/provincial-taxes-and-credits-for-residents-of-new-brunswick-

5078?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=wapp

18. Ontario – Income Tax Brackets, Rates, & Provincial Tax Credits. Intuit
turbotax: веб-сайт. URL: https://turbotax-intuit-ca.translate.google/tips/ontario-provincial-taxes-and-credits-574?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=wapp

ГЛАВА 3: ПОДАТКОВА СИСТЕМА ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛІКИ НІМЕЧЧИНИ.

ВСТУП.

Податкова система Німеччини є багатогранною та включає широкий спектр податків, що відіграють ключову роль у фінансовій політиці країни. Від ПДВ до корпоративного податку, ці збори не лише генерують важливі доходи для держави, але й слугують різноманітним політичним цілям, включаючи стимулювання екологічної політики та підтримку окремих секторів економіки. Аналіз даних OECD показує, що загальний податковий дохід у Німеччині постійно зростає, а це свідчає про стабільність та ефективність податкової системи країни. Ця тенденція відображається в поступовому зростанні доходів від податків на доходи фізичних осіб та корпоративних податків, що є важливими компонентами загального фінансового балансу (Див Рис.3.1.)

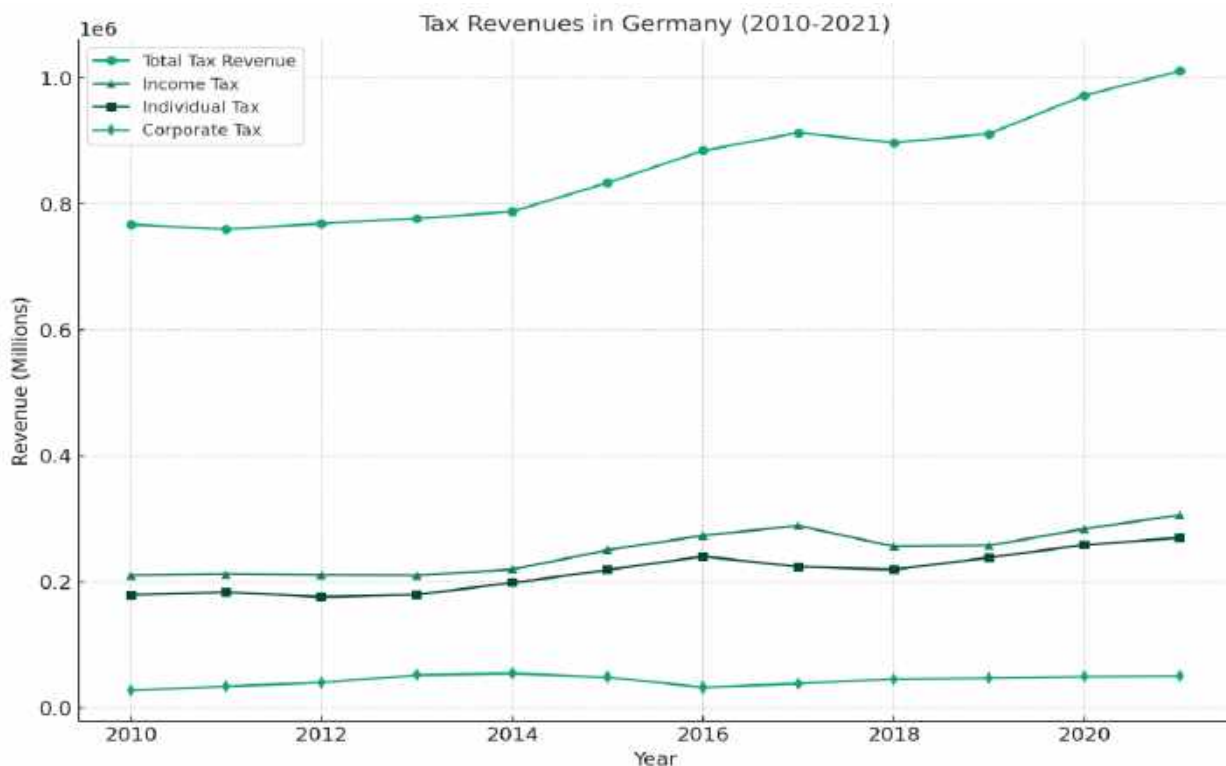


РИС. 3.1.Податкові надходження ФРН (2010-2021 рр.)

Загальний податковий дохід, починаючи з 1965 року, в Німеччині зріс з 74,359 мільярдів євро до 1,423,134 мільярдів євро в 2021 році.

Податки на доходи, прибутки та капітальні здобутки: У 2021 році цей вид податків склав 463,452 мільярди євро, що в порівнянні з 1965 роком (25,059 мільярдів євро) показує значне зростання.

Податки від фізичних осіб: Ці податки склали 378,806 мільярдів євро у 2021 році, у порівнянні з 19,254 мільярдами євро у 1965 році.

Корпоративні податки: У 2021 році корпоративні податки склали 84,646 мільярдів євро, що також є значним зростанням у порівнянні з 5,806 мільярдами євро у 1965 році.

Ці дані демонструють стабільне зростання надходжень до бюджету у вигляді податків у Німеччині протягом декількох десятиліть.

ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В НІМЕЧЧИНІ

Податкова система Німеччини є набагато складнішою, ніж у багатьох європейських країнах. У Німеччині всі платники податків поділені на класи, а податкове навантаження має прогресивну шкалу.

Податкові класи в Німеччині

Законодавчо платники податків поділені на 6 різних класів (нім. Steuerklasse), залежно від свого соціального статусу та рівня доходів, оскільки в країні діє прогресивна системи оподаткування. Від того, до якого податкового класу належить платник, залежить розмір податкового навантаження, яке буде до нього застосоване.

Основний чинник, за яким визначається належність до того чи іншого податкового класу в Німеччині, — це сімейний стан. Усі платники в Німеччині зобов'язані інформувати податкову інспекцію про будь-які обставини, що можуть вплинути на зміну податкового класу (наприклад, одруження, розлучення чи поява дітей).

Кожен клас у Німеччині визначає обсяг неоподаткованої суми та дозволяє отримувати пільги під час повернення податків.

Прогресивна система оподаткування Німеччини поділяє всіх платників податків на наступні 6 класів:

Клас 1. До нього входять:

- неодружені;
- особи в цивільному шлюбі;
- розлучені;
- вдівці чи вдови;
- особи, що перебувають у шлюбі з тим, хто не є податковим резидентом Німеччини або проживає за межами ЄС;
- домогосподарства, що складаються з однієї особи.

Клас 2 До нього входять: самотній батько чи самотня матір, що виховують дитину самотійно та мають право на допомогу.

Клас 3 До нього входять: платники податків, що заробляють набагато більше, ніж чоловік/дружина, а також удівці (вдови), якщо після смерті дружини (чоловіка) минуло до одного року.

Клас 4 До нього входять: подружні пари з рівним доходом (джерело доходу має бути в Німеччині).

Клас 5 До нього входять: особи, що заробляють набагато менше, ніж чоловік/дружина, (платники податків, що перебувають у шлюбі, з особою, яка належить до податкового класу 3).

Клас 6 До нього входять: особи, що одержують дохід більш як від одного роботодавця або працюють у двох і більше професіях.

Податковий клас у Німеччині впливає на розмір наступних виплат:

- лікарняних (допомоги в разі хвороби та тимчасової втрати працездатності);
- допомоги по безробіттю;
- допомоги по догляду за дитиною (так звана, Kindergeld);
- аліментів.

Суму допомоги та податків, що належать до сплати можна легко розрахувати за допомогою створеного для цього калькулятора податків.

Що означає кожен податковий клас?

Податковий клас 1 у Німеччині

Ставка податку для осіб, що віднесені до податкового класу 1 у Німеччині, становить близько 28%.

Неоподатковуваний мінімум для класу 1 - у 2022 році: неоподатковувана сума для класу 1 складала 9 984 Євро.

Платники податків першого податкового класу не повинні сплачувати податок за підсумками року, однак податкова служба Німеччини (German Finanzamt) може зобов'язати їх зробити це. Особи, що віднесені до класу 1, мають сплачувати податок на прибуток Einkommensteuer за досить високою ставкою, але за підсумками року можуть претендувати на часткове повернення сплаченої суми. До класу 1 особу відносять автоматично, якщо вона не надає ніякої інформації про свій сімейний стан.

Якщо ви самостійно виховуєте дитину, або потрапляєте до однієї з категорій, перерахованих вище, то можете перейти з класу 1 у 2 і отримувати допомогу та пільги.

Іноді можна зустріти тезу про «податок на бездітність» у Німеччині. За своєю суттю це і є зарахування платника податків до першого класу та оподаткування за найвищою ставкою (майже 28% від суми прибутку).

Податковий клас 2 у Німеччині

У 2022 році неоподатковувана сума в податковому класі 2 складала 9 984 євро.

Другий податковий клас у Німеччині охоплює дуже вузьку групу платників, а саме — батьків, які отримують матеріальну допомогу на дітей, оскільки виховують їх без партнера. Діти мають проживати в одному помешканні з платником податків.

Потрапити до другого класу автоматично не можна, необхідно подати відповідну заяву до податкової інспекції (Finanzamt).

Податковий клас 3 в Німеччині

Ставка податку для осіб, що віднесені до податкового класу 3 у Німеччині становить близько 26%.

У 2022 році неоподатковувана сума в податковому класі 3 становила 19 968 євро.

Третій податковий клас охоплює переважно подружні пари та осіб, які перебувають у цивільному партнерстві.

Зазвичай у рамках цього класу особи самостійно повинні сплачувати прибутковий податок.

Податкова декларація в Німеччині платниками третього класу подається разом із чоловіком/дружиною. Кінцева дата подання — 31 липня поточного року.

Податковий клас 3 вигідний лише в тому випадку, якщо партнер має низький дохід. Якщо один із подружжя вибирає 3-й клас, інший автоматично переходить до 5-го класу.

Податковий клас 4 в Німеччині

У 2022 році неоподатковувана сума в податковому класі 4 складала 9 984 євро.

Четвертий податковий клас автоматично надається подружнім парам (якщо вони не подали заявку на інший клас). Його можна не змінювати, якщо зарібок подружжя перебуває на одному рівні.

Податковий клас 5 у Німеччині

У 2022 році неоподатковувана сума в податковому класі 5 становила 105 євро на місяць або 1260 євро на рік.

Якщо один із подружжя/партнерів вибрав третій податковий клас, іншій особі автоматично надається п'ятий. Подружні пари в податковому класі 5 мають подавати спільну податкову декларацію в Німеччині.

Податковий клас 6 у Німеччині

До цього класу віднесені особи, що працюють на двох і більше роботах та отримують доходи з різних джерел.

Неоподатковуваний мінімум для класу 6 відсутній.

Якщо ви маєте більш як одне джерело доходів, то належите до шостого податкового класу. З основного доходу буде стягнуто податок за правилами, що діють для 1-5 класів, а з додаткових доходів — податок для 6 класу.

Вище ми розглянули податкові класи, які безпосередньо впливатимуть на суму податків та отримання пільг, але, крім класів, варто коротко означити, які податки в Німеччині потрібно сплачувати, та яку саме суму податків вираховують із зарплати.

Податок на доходи фізичних осіб

Податок на доходи фізичних осіб — німецькою Lohnsteuer/Einkommensteuer — зазвичай становить від 14 до 45%, залежно від рівня доходу та інших факторів, таких як податковий клас.

Податок на прибуток у Німеччині для фізичних осіб стягується за прогресивною шкалою, залежно від суми річного доходу:

- 1% — якщо дохід до 9744 євро;
- 14% — у разі, якщо сума заробітної плати від 9744 до 57918 євро;
- 42% — коли доходи особи в межах від 57918 до 274 612 євро на рік;
- 45% — у випадку, коли сума загального доходу перевищує 274 612 євро.

Якщо фізична особа веде комерційну діяльність і отримує понад 24 500 євро, такий дохід буде обкладений торгівельним податком, базова ставка якого становить 3,5%. Однак кожний муніципалітет до базової ставки може встановлювати свої надбавки, тож, фактично ставка є збільшеною в 2-5,5 разів і може становити до 15%.

З метою оподаткування доходом також вважаються: прибуток від фінансових інструментів, зокрема продажу акцій, отриманих дивідендів та нарахованих відсотків. У разі отримання такого доходу діє ставка 25% плюс податок солідарності.

Внесок солідарності (нім. Solidaritätszuschlag)

Податок був уперше запроваджений після возз'єднання Німеччини 1990 року, тобто після входження НДР до складу ФРН. Мета податку — фінансування найбільш необхідних федеральних земель, які раніше були у складі НДР. У 2021 році внесок солідарності був частково скасований, а станом на 2023 рік ставка податку для тих категорій, які ще зобов'язані його сплачувати, становить 5,5% від доходу.

Церковний податок у Німеччині

Німецькою податок звучить як Kirchensteuer і оплачується тільки тими платниками податків, які є членами однієї з офіційних церков у Німеччині. Ставка податку становить від 2 до 3% отриманого доходу. Якщо ви не маєте відношення до церкви, то й податок платити необов'язково.

Розмір податку на власність (**Grundsteuer**) у Німеччині залежить від дати будівництва нерухомості та рівня зношеності помешкання.

Базова ставка становить 0,35% від оціночної вартості житла (Einheitswert) на рік. Але існують муніципальні коефіцієнти, через які остаточна ставка може бути в межах від 0,98% до 2,84%.

Якщо будинок побудований 1925 року та пізніше, податок становитиме 2% вартості, будинки, зведені до 1924 року, обкладаються податком за ставкою 2,5%.

Наприклад, ви маєте квартиру розміром 30 квадратних метрів у будинку, побудованому після 1925 року, в передмісті Берліна. Середня вартість квадратного метра складає 5 338,24 євро (за даними Numbeo), — отже в рік ви сплатите близько 3203 євро.

КОРПОРАТИВНЕ ОПОДАТКУВАННЯ НІМЕЧЧИНИ

У Німеччині до бізнесу та представництва будуть застосовуватися наступні податки:

- корпоративний податок;
- торговий податок;
- податок з обороту;
- податок на доходи (застосовується лише до фізичних осіб та об'єднань фізичних осіб або партнерств);
- інші податки;
- доплата солідарності (нараховується на корпоративний податок та податок на доходи фізичних осіб) становить 5,5%.

У Німеччині оподаткуванням займаються такі органи та держустанови:

- податкові консультанти (Steuerberater);
- податкова адміністрація (Finanzamt);
- торгова адміністрація (Gewerbeamt);
- фінансові суди (Finanzgerichte).

Зупинімося детальніше на трьох основних податках, які повинні сплачувати юридичні особи (зокрема і українські представництва, які прирівнюються до німецьких за формою діяльності).

Корпоративний податок

Це - головний податок, який сплачує юридична особа. При цьому оподатковується її прибуток, незалежно від розподілу між учасниками, тобто не важливо, чи цей прибуток залишається в юридичної особи, чи розподіляється.

Юридична особа є платником цього податку з моменту реєстрації у комерційному реєстрі (хоча вона може здійснювати деяку корпоративну діяльність, що пов'язана з її майбутнім бізнесом, і до цієї реєстрації, наприклад укласти договори).

Ставка податку становить 15%.

Особливість визначення оподаткування в корпоративних структурах (йдеться про те, коли одна юридична особа є учасником іншої юридичної особи) : 95% доходу у вигляді дивідендів та від продажу часток юридичної особи не оподатковуються, а інші 5% оподатковуються корпоративним та торговим доходом.

Торговий податок

Оподатковується не юридична особа як суб'єкт, а саме торгова діяльність. Тобто об'єкт оподаткування – прибуток від торгової діяльності. Торгова діяльність – це прибуткова професійна діяльність (не стосується вільних професій та професій у сільському, лісовому, рибному господарстві та гірничодобувній промисловості).

Не є платниками даного податку фізичні особи та партнерства, річний прибуток яких не перевищує 24 500 євро. При цьому оподатковується лише прибуток, який перевищує цю суму.

- Сплачується поквартально.
- Встановлюється та обраховується торговою адміністрацією кожної землі.
- Ставка податку варіюється від 7% до 15%.

Податок з обороту

Даним податком оподатковуються товари та послуги.

Не є платниками податку «малі» підприємства: оборот в попередньому році – менше 22 тис. євро, очікуваний в поточному році – менше 50 тис. євро; Можлива добровільна реєстрація для «малих» підприємств.

Ставка податку 19% або зменшена 7%. Порівняно з іншими європейськими країнами, це досить вигідна ставка.

Витрати для реєстрації юридичної особи можуть бути зараховані як видатки.

Податок на доходи

Цей податок не є релевантним для юридичних осіб, оскільки йдеться про фізичних осіб та партнерства. Однак цікавим є інвестиційний дохід, тобто розподіл інвестиційного доходу, який оподатковується, якщо учасником юридичної особи є фізична особа.

Ставка прогресивна, і знаходиться в межах від 14% до 42%. Максимальна ставка застосовується від річного доходу, що перевищує 58 597 євро.

Мінімальний річний неоподаткований дохід 9 984 євро.

Нараховується періодично.

Основою для вирахування податку є дохід, отриманий як в Німеччині, так і за її межами — застосовується принцип, так званого, всесвітнього доходу. Враховується сімейний стан платника.

На рівні 5,5% — доплата солідарності для платників, доходи яких перевищують 16 956 євро.

Податок з інвестиційного доходу у Німеччині має ряд особливостей.

Інвестиційний дохід — це дохід у вигляді дивідендів. Вони оподатковуються окремо.

Ставка податку стабільна щороку, і становить 25%.

При цьому «прихований» розподіл прибутку заборонений. Йдеться про отримання вигоди учасником юридичної особи, щоб обійти виплату дивідендів.

Можливість спрощеного (і вигіднішого) оподаткування для учасників юридичних осіб, які відповідають кільком вимогам — є учасниками протягом п'яти років або володіють часткою юридичної особи до 25% включно, або займаються професійною діяльністю на підприємстві.

Разом з тим оподатковується не увесь дохід, який вони отримують, а 60% від їхнього інвестиційного доходу. Цю можливість можна використати за бажанням.

Тож, якщо говорити у загальному, податок для юридичних осіб становить близько 30%. При цьому для кожної юридичної особи або товариства є можливість спрощеного оподаткування, однак щоб нею скористатися, краще залучати експерта або податкового радника.

НЕПРЯМІ ПОДАТКИ НІМЕЧЧИНИ

Податкова система Німеччини є складною і включає понад 40 різних видів податків, які стягуються не лише федеральним урядом, а й федеральними

землями, муніципалітетами і навіть церквою. Ці податки можна умовно поділити на три групи:

Транзакційні податки:

- *Податок на додану вартість (ПДВ):* Це значний податок на операції, який стягується з більшості товарів і послуг. Наприклад, коли ви купуєте книгу або смартфон, ПДВ включено в ціну.
- *Транспортний податок:* Стягується з власників автомобілів на основі таких факторів, як об'єм двигуна та рівень викидів.
- *Податок на страхування:* Застосовується до страхових внесків, таких як медичне страхування або страхування транспортних засобів.

Податки на споживання:

- *Податок на електроенергію:* Стягується за споживання електроенергії з метою заохочення енергоефективності.
- *Податки на розкішні продукти харчування:* Включаючи податки на такі товари, як ігристе вино та кава, спрямовані на стимулювання споживання предметів розкоші.

Податки на нерухомість:

- *Податок на бізнес:* Застосовується до прибутку підприємств.
- *Податок на спадщину:* Стягується з успадкованого майна.
- *Податок на нерухомість:* Стягується з власності на нерухомість.

Додаткові специфічні податки, такі як енергетичний податок (на такі види палива, як газ і біодизель), податок з обороту імпорту та митні збори (на імпортні товари) також відіграють важливу роль. Унікальні податки, хоча й менш поширені, включають податок на собак, податок на пиво та податок на повітряний рух.

Податок на собак у Німеччині є значним джерелом доходів для податкових органів. У 2022 році він приніс приблизно 414 мільйонів євро, що значно більше, ніж у попередні роки. Цей податок демонструє постійне зростання протягом десятиліття, збільшившись на 44% порівняно з десятьма роками раніше.

Наприклад, у Дюссельдорфі податок на одного собаку становить 96 євро, а на двох собак - 150 євро. На відміну від цього, усиновлення собаки-рятівника звільняє власника від цього податку.

Різниця в залежності від місця проживання: Сума податку суттєво відрізняється між міськими та сільськими районами, як правило, в межах від 50 до 100 євро на рік. У великих містах, таких як Мюнхен, Гамбург, Кельн або Франкфурт, ставки податку, як правило, вищі.

Щодо генерування таких доходів для бюджетів, то: у 2022 році земля Північний Рейн-Вестфалія зібрала найбільше податків на собак у Німеччині. Загалом податок склав 413,8 млн євро, що на 3,3% більше, ніж у попередньому році. За перші три квартали 2020 року було зібрано 331 млн євро податку на собак, що на 2,5% більше, ніж у попередньому році.

Податок на собак є муніципальним податком, тобто його ставка і структура визначаються окремими муніципалітетами. Сума, яку сплачують власники собак, може варіюватися залежно від таких факторів, як кількість собак у домогосподарстві або порода собаки.

Зростання надходжень від податку на собак не обов'язково свідчить про збільшення кількості собак, на нього можуть впливати такі фактори, як зміна податкових ставок або популярність певних порід собак.

Німецький податок на пиво:

Німеччина, як і деякі інші країни ЄС, стягує приблизно мінімальну ставку податку на пиво в розмірі 0,03 євро за пляшку пива. Це найнижча ставка податку на пиво серед усіх країн ОЕСР.

У відповідь на пандемію COVID-19 Німеччина тимчасово знизила податок на пиво для невеликих пивоварень. Податкові послаблення мали на меті полегшити навантаження на ці пивоварні та відновити шкалу кількості податку на пиво до її версії до 2004 року на 2021 та 2022 роки. Цей захід був спеціально спрямований на невеликі незалежні пивоварні із загальним річним обсягом виробництва менше 200 000 гектолітрів (гл) пива. Близько 95% усіх пивоварень у Німеччині, приблизно 460 із 520, скористалися цією податковою пільгою, що призвело до загальної податкової економії в розмірі приблизно 6,9 млн євро за два роки. Хоча спочатку це зниження було обмежене двома роками, Асоціація приватних пивоварень виступає за його постійне відновлення. Метою зниження ставок є збереження структури середнього розміру пивоварної галузі в Німеччині та часткова компенсація конкурентних переваг малих незалежних пивоварень порівняно з великими пивоварними групами, пов'язаних з їхнім розміром.

Податок на авіап перевезення

Німецький податок на авіап перевезення - це акцизний збір, який стягується з більшості пасажирів, що вилітають повітряним транспортом. Цей податок або додається до ціни авіаквитка, або включається у вартість квитка. З 1 січня 2011 року було запроваджено екологічний податок на виліт, розмір якого залежить від країни призначення. Станом на січень 2021 року ставки є наступними:

- Країни, перелічені в Anlage 1 zum LuftVStG: 12,88 євро
- Країни, перелічені в Anlage 2 zum LuftVStG: 32,62 євро

- Всі інші країни: 58.73 євро
- Діти до 2 років без надання місця: 0,00 євро

Ця податкова структура є частиною зусиль Німеччини, спрямованих на включення екологічних міркувань у свою податкову політику з метою пом'якшення впливу авіап перевезень на навколишнє середовище.

Отже, і податок на пиво, і податок на авіап перевезення в Німеччині ілюструють підхід країни до використання непрямих податків не лише для отримання доходів, але й для підтримки окремих секторів (наприклад, малих пивоварних заводів) та вирішення екологічних проблем (через екологічний податок на виїзд). Ці податки відображають ширші цілі фінансової політики Німеччини, балансує між економічною підтримкою та ініціативами зі сталого розвитку.

Різноманітність в оподаткуванні відображає підхід країни до забезпечення балансу між отриманням доходів та політичними цілями. Наприклад:

- *Міркування щодо охорони довкілля та здоров'я:* Такі податки, як податок на електроенергію та акцизи на алкоголь і тютюн, є інструментами заохочення сталого розвитку та вибору здорового способу життя.
- *Економічна політика:* Такі податки, як митні збори та податок на імпорт, регулюють потік товарів до Німеччини, впливаючи на динаміку торгівлі.
- *Соціальна політика:* Такі податки, як податок на спадщину та податок на нерухомість, відіграють важливу роль у розподілі багатства та управлінні ринками нерухомості.

Багаторівневий характер податкової системи Німеччини, де податки збираються на різних рівнях влади і на різних підставах, дозволяє реалізовувати економічну та соціальну політику з урахуванням багатьох нюансів. Ця складність, яка може бути потенційно страшною для громадян і бізнесу, дозволяє уряду адаптувати податкові стратегії до мінливих економічних умов і політичних пріоритетів.

Розширюючи наше розуміння непрямих податків у Німеччині, слід додати інформацію про ставки податку на додану вартість (ПДВ). Стандартна ставка ПДВ у Німеччині становить 19%. Існують тимчасові зниження ставок ПДВ у певних секторах, таких як харчування (за винятком напоїв) у ресторанах і кейтерингові послуги, а також на постачання газу і тепла для приватних домогосподарств.

Складність податкової системи з її різноманітними категоріями та специфічними податками підкреслює необхідність постійного оновлення та аналізу, особливо з огляду на економічні зміни та політичні зрушення.

Таким чином, система непрямих податків Німеччини, що характеризується широтою та складністю, відіграє вирішальну роль у фінансовій політиці та економічному регулюванні країни. Гнучкість системи

дозволяє їй адаптуватися як до внутрішніх, так і до глобальних економічних умов, слугуючи багатьом цілям - від генерування доходів до реалізації соціальної та екологічної політики.

Отже, система непрямих податків у Німеччині є багатогранною і призначена для отримання доходів з різних джерел, починаючи від повсякденних споживчих покупок, і закінчуючи конкретними видами діяльності та власністю. Ця система не лише фінансує урядові та місцеві служби, але й слугує таким політичним цілям, як збереження довкілля (через податки на споживання енергії) та охорона здоров'я (через акцизи на алкоголь і тютюн).

Список використаних джерел.

1. Federal Ministry of Finance (BMF). (2023). Tax Policy in Germany. (Official Report). <https://www.bundesfinanzministerium.de>
2. German Basic Law (Grundgesetz). (1949, last amended 2023). Articles on Fiscal Federalism (Art. 104a-108).
3. German Fiscal Code (Abgabenordnung, AO). (1977, last amended 2023).
4. Income Tax Act (Einkommensteuergesetz, EStG). (Current version).
5. Corporate Tax Act (Körperschaftsteuergesetz, KStG). (Current version).
6. Value Added Tax Act (Umsatzsteuergesetz, UStG). (Current version).
7. OECD. (2023). Tax Policy Reforms: Germany. <https://www.oecd.org/tax/tax-policy-reforms-germany-2023.pdf>
8. Tipke, K., & Lang, J. (2022). Steuerrecht (24th ed.). Otto Schmidt. (Standard textbook on German tax law)
9. Rose, G. (2021). Steuerpolitik in Deutschland: Programme, Prozesse, Wirkungen. Springer.
10. Wernsmann, R. (2020). Verfassungsrechtliche Grenzen der Steuerlast. Mohr Siebeck.
11. Spengel, C., et al. (2019). Taxation in Germany. IBFD.
12. Deutsche Bundesbank. (2023). Annual Report on Fiscal Policy. <https://www.bundesbank.de>
13. European Commission. (2023). Taxation Trends in the EU. https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-trends-eu
14. Peichl, A. (2022). "The Progressivity of the German Tax System." Journal of European Taxation, 62(3), 120-135.
15. Destatis Federal Statistical Office of Germany. (2023). Tax Revenue Statistics. <https://www.destatis.de>
16. EUR-Lex. (2023). EU Tax Directives Applicable to Germany. <https://eur-lex.europa.eu>
17. KPMG Germany. (2023). German Tax Guide. <https://home.kpmg/de/en/home.html>

ГЛАВА 4: ПОДАТКОВА СИСТЕМА ФРАНЦІЇ

ВСТУП.

ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У ФРАНЦІЇ

У Франції система оподаткування фізичних осіб є складною та включає різні види податків. Одним із основних податків є податок на доходи фізичних осіб, відомий як "Impôt sur le revenu" (IR). Цей податок обчислюється на основі загального доходу особи, який включає заробітну плату, доходи від капіталу, орендні платежі та інші джерела прибутку. Ставки податку різняться в залежності від рівня доходів та сімейного стану, варіюючись від низьких для низькодохідних до високих для високодохідних груп.

Система оподаткування IR розраховується на основі загального доходу особи та визначається з урахуванням різних джерел прибутку та особистих обставин. Існують різні ставки податку, які залежать від суми доходу та сімейного стану платника податку. Вищі ставки застосовуються до високодохідних осіб, тоді як низькі ставки діють для осіб з низьким доходом.

Французький податок на доходи фізичних осіб є складною системою, яка прагне забезпечити прогресивну оподаткування та враховувати різноманітні обставини громадян. Зміни в законодавстві та розмір податку періодично оновлюються відповідно до економічних та соціальних викликів.

Однією з особливостей податку на доходи фізичних осіб в Франції є його прогресивна структура, що означає, що чим вищий загальний дохід особи, тим вища ставка податку, яку вона зобов'язана сплатити. За системою "tranches" (діапазонів), різні частини доходу оподатковуються за різними ставками.

У Франції податок на доходи фізичних осіб має прогресивну структуру, що означає, що різні частини доходу оподатковуються за різними ставками. У 2023 році система "tranches" (діапазонів) зберігає три основних рівні, але ставки можуть змінюватися в залежності від сімейного стану та інших факторів.

Таблиця 3.1: «Рівні ставок оподаткування фізичних осіб у Франції»

Ставка оподаткування	Рівень доходу фізичних осіб за рік
До 10084 євро	0%
Від 10085 до 27519 євро	11%
Від 27520 до 73516 євро	30%
Від 73517 до 158122 євро	41%
Понад 158123 євро	45%

На першому рівні, для доходів до 10 084 євро в рік, ставка складає 0%. Для діапазону від 10 085 до 27 519 євро, застосовується ставка 11%. Для діапазону від 27 520 до 73 516 євро, ставка піднімається до 30%. Для вищих рівнів доходу застосовуються ще вищі ставки: від 73 517 до 158 122 євро - 41%, а для доходів понад 158 123 євро - 45%.

Ці ставки стають важливим елементом регулювання фіскальної політики, дозволяючи уряду забезпечувати прогресивність оподаткування та

враховувати різні рівні доходу громадян. Крім того, важливо зазначити, що в деяких випадках особи можуть користуватися різними винятками та пільгами. Наприклад, існують пільги для студентів, які отримують доходи, а також податкові кредити для осіб із низькими доходами.

Однак слід враховувати, що додаткові знижки та пільги можуть впливати на загальний фіскальний тягар для окремих категорій платників податків.

Податок на доходи також враховує сімейний стан платника. Наприклад, податкові знижки надаються на дітей, а також на одиноких батьків та інші категорії громадян, що може полегшити фінансове становище певних сімей.

Податкова декларація подається один раз на рік, і особи можуть користуватися різними методами для зменшення загального оподаткування, такими як врахування різних витрат, включаючи освітні та медичні витрати.

Останніми роками влада внесла кілька змін у систему оподаткування, таких як реформа податку на майно та податку на доходи. Ці зміни спрямовані на полегшення фінансового тягаря для певних категорій населення та стимулювання економічного розвитку.

Окрім цього, система податку на доходи враховує різні джерела прибутку, такі як заробітна плата, орендні платежі, дивіденди, проценти та інші. Це різноманіття джерел доходу визначає різні правила оподаткування для кожного типу прибутку, забезпечуючи більшу гнучкість та адаптивність системи.

Крім того, французька система оподаткування фізичних осіб враховує поняття "quasi-résident", яке застосовується до осіб, які не мають статусу резидента, але все одно здійснюють значний фінансовий вплив в країні. Це може включати осіб, які перебувають у Франції на певний термін або мають фінансові інтереси в країні.

Відповідно до французького законодавства фізична особа вважається податковим резидентом Франції за дотримання хоча б однієї з наступних умов:

- Ви проживаєте у Франції більше 183 днів у календарному році, не обов'язково послідовно;
- Франція є основним місцем проживання для вас або вашої родини (навіть якщо чоловік/дружина та діти живуть у Франції, а ви працюєте за кордоном, ви все одно можете вважатися податковим резидентом Франції);
- Професійна діяльність здійснюється у Франції;
- Ваші найзначніші активи перебувають у Франції.

Фізичні особи, які є податковими резидентами Франції, оподатковуються французьким податком на свій дохід у всьому світі. Тоді як нерезиденти оподатковуються французьким податком лише на свій дохід, отриманий у Франції. Нерезиденти сплачують податок зі свого доходу, отриманого у Франції, за мінімальною французькою податковою ставкою 20% для доходу з французького джерела до 27 519 євро та 30% для доходу вище цього порога.

Крім того, для резидентів Франції існують певні обов'язкові соціальні внески, які спрямовані на фінансування системи соціального захисту. Ці внески обчислюються на основі доходу та підлягають стягуванню разом із податком на доходи. Вони забезпечують доступ до медичних послуг, пенсійного забезпечення та інших соціальних вигід.

Для нерезидентів оподаткування може бути спрощеним, оскільки вони оподатковуються тільки за своїм французьким доходом. Проте, це може також створити певні виклики та вимагати уважного розгляду для максимізації пільг та ефективності оподаткування.

Також важливим є те, що французька система податку на доходи регулюється законами та регулятивними актами, які можуть піддаватися змінам з часом. Це означає, що платники податків повинні бути в курсі останніх змін у податковому законодавстві та регулюванні, щоб вчасно та правильно виконувати свої податкові зобов'язання.

Усі ці аспекти роблять французьку систему податку на доходи фізичних осіб різноманітною та складною, враховуючи різні джерела доходу, соціальні фактори та зміни в законодавстві. Крім того, регулярні оновлення та реформи роблять систему більш адаптивною та спрямованою на досягнення різних цілей в сучасних умовах.

Загалом, система оподаткування у Франції ретельно налаштована для забезпечення справедливості та соціального захисту, враховуючи як резидентів, так і нерезидентів. Це важливий аспект фіскальної політики країни, спрямований на збалансований розвиток та забезпечення благополуччя свого населення.

Слід відзначити, що французька система оподаткування включає також різноманітні винятки та знижки, які можуть зменшити обсяг оподаткування для певних категорій громадян. Наприклад, існують знижки для багатодітних сімей, пільги для осіб з інвалідністю та інші соціальні програми.

Окрім податку на доходи, французькі громадяни також сплачують обов'язкові соціальні внески, що фінансують соціальну систему. Ці "Cotisations sociales" включають внески на медичне страхування, пенсійне страхування, сімейну допомогу та інші соціальні програми.

Податок на нерухомість є ще одним аспектом фіскальної системи для фізичних осіб. "Taxe foncière" та "Taxe d'habitation" стягуються з власників нерухомості та осіб, які проживають в ній, відповідно. Ці податки можуть залежати від розміру та розташування нерухомості.

Непрямі податки, такі як Податок на додану вартість (TVA), акцизи та мито, є важливим елементом фінансової системи. TVA стягується на споживчі товари та послуги, а акцизним зборам підлягають такі товари, як алкоголь та тютюн.

Усі ці податки та внески складають складну систему оподаткування фізичних осіб, яка визначає фінансове становище французьких громадян та фізичних осіб, враховуючи різноманітні аспекти їхнього життя та доходів.

Соціальні внески в Франції представляють собою обов'язкові внески, які сплачуються як роботодавцями, так і працівниками, з метою фінансування різних соціальних програм та соціальної захисту громадян. Ці внески включають в себе різні категорії, такі як страхування на випадок хвороби, материнський капітал, пенсійне страхування, соціальне медичне страхування та інші соціальні виплати.

Роботодавці сплачують свої частки внесків на основі заробітної плати працівників, тоді як працівники також здійснювати свої внески, які обчислюються від їхнього доходу. Ця спільна система фінансування дозволяє створити фонд для соціальних виплат та послуг, які є ключовими для гармонійного функціонування суспільства.

Система соціальних внесків також сприяє соціальній солідарності, розподіляючи фінансові ресурси для надання соціальної захисту тим, хто цього потребує. Однак розмір та структура соціальних внесків можуть підлягати змінам в залежності від соціально-економічних умов та політичних рішень уряду.

Система соціальних внесків визначає рівень соціального захисту громадян та впливає на їхні можливості отримувати медичну допомогу, пенсії, виплати у випадку безробіття та інші соціальні пільги. Основна мета цієї системи полягає в забезпеченні стабільної соціальної підтримки та захисту громадян у різних ситуаціях життя.

Соціальні внески також сприяють забезпеченню універсального доступу до медичних послуг та інших соціальних благ. Це сприяє створенню рівних умов для всіх громадян, незалежно від їхнього соціального стану чи доходу. Фінансування медичних послуг через соціальні внески дозволяє забезпечити ефективну систему охорони здоров'я та підтримує профілактичні заходи, що сприяють загальному благополуччю суспільства.

Однак система соціальних внесків не лише фінансує соціальні програми, а й визначає умови для визначення пенсій, медичних виплат та інших соціальних вигід. Рівень внесків може впливати на величину соціальних пільг, доступних громадянам, і визначати, наскільки ефективно соціальна система реагує на виклики сучасного суспільства.

Система соціальних внесків є динамічною та може піддаватися змінам у залежності від соціально-економічних та політичних умов. Реформи в цій області можуть бути спрямовані на оптимізацію фінансування, забезпечення довгострокової стійкості соціальної системи та адаптацію до змін у суспільних потребах. У цілому система соціальних внесків виконує важливу роль у забезпеченні соціальної справедливості та підтримки громадян у різних етапах їхнього життя.

Різновиди соціальних внесків:

- Assurance Maladie (медичне страхування): Сплачується для фінансування медичних послуг та лікарської допомоги.
- Assurance Vieillesse (пенсійне страхування): Фінансує пенсійні виплати.

- Allocations Familiales (сімейні допомоги): Призначені для підтримки сімей та дітей.
- Accidents du Travail et Maladies Professionnelles (професійні нещасні випадки та професійні захворювання): Забезпечують компенсацію працівникам у разі нещасних випадків на роботі або захворювань, пов'язаних з роботою.

Ставки соціальних внесків можуть змінюватися в залежності від типу доходу та сімейного стану. Наприклад, працівникам може бути обов'язково сплачувати частку своєї зарплати на соціальні внески. Існують певні винятки та знижки для окремих категорій населення, таких як родини з низьким доходом, інваліди та інші. Сплата соціальних внесків є обов'язковою для працівників та найманих осіб.

Податок на нерухомість у Франції складається з двох основних компонентів: "Taxe foncière" та "Taxe d'habitation". "Taxe foncière" є податком на власників нерухомості і сплачується за власність, включаючи будинки, земельні ділянки та інші нерухомі об'єкти. Цей податок визначається на основі оціночної вартості майна і може різнитися в залежності від регіону та його фіскальних рішень.

"Taxe d'habitation", зі свого боку, є податком на житло та сплачується власниками або орендарями житла. Цей податок може враховувати різні фактори, такі як доходи, розмір сім'ї та інші соціальні врахування. Важливо відзначити, що ставки та правила для обох податків можуть змінюватися в залежності від політичних та фіскальних рішень на рівні місцевих урядів.

Обидва ці податки є джерелом доходу для місцевих органів влади та використовуються для забезпечення різноманітних місцевих послуг, таких як освіта, медичні послуги, інфраструктура та інші комунальні потреби. Останнім часом відбуваються зміни у системі оподаткування, включаючи поступове зменшення "Taxe d'habitation" для більшості громадян, що спрямовано на зменшення податкового тягарю для певних категорій населення.

Податок на нерухомість є важливим елементом фіскальної системи Франції, адже вони сприяють фінансуванню місцевих громадських служб і забезпечують стабільні доходи для місцевих органів влади. "Taxe foncière" враховує вартість нерухомості, типи будівель та інші параметри, які можуть впливати на її оціночну вартість. Це створює систему оподаткування, яка, з одного боку, відображає фінансове становище власників нерухомості, а з іншого боку, забезпечує необхідні кошти для розвитку та утримання місцевої інфраструктури.

"Taxe d'habitation", сплачуваний власниками або орендарями житла, регулюється різними факторами, зокрема доходами та розміром сім'ї. Останніми роками відзначається реформа, яка передбачає поступове

зменшення цього податку для більшості населення з метою зменшення податкового тягарю для громадян.

Ці податки стали об'єктом обговорення в контексті реформ податкової системи та забезпечення більшої справедливості. Зміни в системі податків на нерухомість можуть впливати на фінансові обов'язки громадян та створювати нові стимули для розвитку житлового та комерційного секторів. Важливо враховувати, що ці податки є частиною більшої фіскальної політики, яка підлягає регулярним переглядам та адаптаціям для відповіді на потреби суспільства.

Податок на спадщину, відомий в Франції як "Droits de succession", є фіскальним обов'язком, який стягується при передачі спадщини від покійного до спадкоємців. Цей податок визначається на основі величини спадку та ступеня родинного зв'язку між спадкоємцем та покійним. Основна ідея полягає в тому, щоб оподаткувати отримання спадщини із забезпеченням стабільного доходу для держави та регулювання спадкових переходів.

Розмір податку залежить від величини спадку та ступеня спорідненості. Близькі родичі, такі як діти та подружжя, можуть користуватися певними пільгами та знижками на оподаткування спадщини. З іншого боку, більш віддалені родичі та особи, які не мають родинних зв'язків із покійним, можуть оподатковуватися за вищими ставками податку.

Важливо відзначити, що існують межі вартості спадщини, які звільняють від оподаткування. Це означає, що невеликі або середні спадщини можуть бути звільнені від оподаткування, забезпечуючи деякий рівень захисту для менших сімей.

Податок на спадщину є важливою складовою фіскальної системи та відіграє роль у розподілі багатства та підтримці різних соціальних та економічних цілей держави. Однак його структура та ставки можуть підлягати змінам у залежності від політичних та економічних обставин.

Наявність певних пільг для родичів та спадкоємців є характерною рисою французької системи оподаткування спадщини. Наприклад, діти та онуки мають право на звільнення від податку на спадщину на певній частці спадку. Звільнення від оподаткування може також застосовуватися до рухомого майна та предметів мистецтва.

Важливо також відзначити, що можливість зниження податку може виникнути через передачу майна за допомогою дарування ще за життя особи, яка має намір спадкувати. Дарування може допомогти зменшити об'єм спадщини, яка підлягає оподаткуванню під час спадкування, а також забезпечити певні фінансові переваги для отримувачів.

При цьому, незважаючи на наявність пільг, система оподаткування спадщини в Франції може бути високою, особливо для великих за вартістю

спадщин. Використання правильних стратегій та планування може допомогти родинам оптимізувати своє фінансове становище та зменшити податкові зобов'язання.

У Франції існує ряд податкових знижок та винятків, які призначені для полегшення податкового тягарю для фізичних осіб. Однією з найпопулярніших знижок є "Crédit d'impôt pour la transition énergétique" (CITE), або податковий кредит за енергетичну трансформацію. Ця знижка спрямована на підтримку енергоефективних робіт у житлових приміщеннях, таких як установка ізольованих вікон, утеплення стін та покрівлі, а також встановлення енергозберігаючого обладнання.

Ще однією значущою знижкою є "Crédit d'impôt pour la garde d'enfants" (CIGE), або податковий кредит на утримання дітей. Ця знижка надає підтримку батькам, які користуються платними послугами догляду за дітьми. Сума кредиту визначається відповідно до витрат на догляд за дітьми та обчислюється в розмірі певного відсотка витрат.

Також серед популярних знижок варто відзначити "Crédit d'impôt pour l'emploi à domicile" (CIEP), або податковий кредит за роботу вдома. Ця знижка спрямована на підтримку осіб, які використовують послуги домашнього персоналу, такі як гувернантки чи доглядальниці. Вона дозволяє отримати часткове повернення витрат на такі послуги.

Ці знижки відображають стратегію французького уряду щодо сприяння конкретним сферам та впливу на певні аспекти життя громадян. Вони створюють стимули для використання послуг та прийняття рішень, що сприяють загальному добробуту та розвитку суспільства.

Додатковою популярною знижкою є "Crédit d'impôt pour la formation des dirigeants bénévoles d'associations" (CIFD), або податковий кредит на навчання керівників волонтерських організацій. Ця знижка надає підтримку волонтерам та керівникам неприбуткових організацій, які беруть участь у професійному розвитку та навчанні для ефективнішого управління своєю діяльністю.

"Crédit d'impôt pour la transition numérique des TPE et PME" (CITNT), або податковий кредит за цифрову трансформацію малих та середніх підприємств (ТМСП), також став популярним інструментом. Ця знижка призначена для підтримки підприємств у впровадженні цифрових технологій та вдосконаленні їхнього інформаційного середовища.

Найпривабливіші знижки часто спрямовані на заохочення певних поведінкових моделей, і сприяють розвитку конкретних секторів економіки та соціальних ініціатив. Вони є не лише економічним стимулом для громадян, але й інструментом соціальної політики, спрямованим на підтримку конкретних потреб суспільства.

Фізичні особи у Франції зіштовхуються з непрямими податками через різноманітні механізми оподаткування, які не прямо спрямовані на їхні доходи або майно. Один із основних видів непрямих податків - це "Taxe sur la valeur ajoutée" (TVA), або податок на додану вартість. Цей податок стягується з кінцевого споживача при купівлі товарів та послуг і визначається відсотком від ціни товару чи послуги.

Вплив непрямих податків на фізичних осіб може бути варіативним. З одного боку, вони можуть спричиняти збільшення вартості товарів та послуг для споживачів, що може впливати на купівельну здатність та рівень життя. З іншого боку, непрямі податки можуть бути засобом фінансування різних галузей громадської інфраструктури, таких як транспорт, охорона здоров'я та освіта.

Наприклад, висока ставка ТВА на певні товари чи послуги може створити більший фінансовий тиск на групи населення з нижчими доходами. З іншого боку, ці непрямі податки можуть бути ефективним джерелом доходів для державного бюджету, забезпечуючи фінансування для різноманітних програм та послуг.

Таким чином, взаємодія фізичних осіб у Франції з непрямими податками може мати комплексний вплив на економічну поведінку та соціальну структуру суспільства, залежно від ставок, видів товарів та послуг, а також соціальних заходів, що здійснюються державою.

Оподаткування фізичних осіб у Франції, хоча і відіграє важливу роль у фінансуванні різних галузей громадського сектору, також стикається з деякими проблемами. Однією з головних проблем є складність та висока ступінь оподаткування, яка може становити великі фінансові тягарі для громадян. Прогресивна структура податку на доходи може призводити до того, що вищі доходи підлягають великим податковим ставкам, що інколи викликає обурення та протести.

Ще однією проблемою є складність фіскальної системи та велика кількість податкових винятків та пільг. Це може створювати певний рівень невизначеності для громадян та бізнесів, які намагаються розуміти свої податкові зобов'язання та вигоди.

Додатковою проблемою є неоднаковість у розподілі податкових тягарів між різними соціальними групами. Деякі критикують те, що високі ставки податку можуть створювати нерівність та впливати на економічну мобільність.

Однак влада веде дискусії та впроваджує реформи, спрямовані на полегшення податкового тягарю для певних груп населення та сприяння економічному розвитку. Зміни у фіскальній політиці можуть бути інструментом для забезпечення більшої справедливості та ефективності в системі оподаткування фізичних осіб у Франції.

Ще однією проблемою оподаткування фізичних осіб у Франції є непередбачуваність та часті зміни в податковому законодавстві. Політичні та економічні коливання можуть спричинити внесення змін у ставки податків, правила та винятки, що ускладнює планування для громадян та бізнесів. Невизначеність у податковому середовищі може впливати на економічну активність та інвестиції, оскільки суб'єкти оподаткування можуть вагатися в своїх рішеннях через нестабільність податкового законодавства.

Додатковою проблемою є питання управління та контролю за оподаткуванням, зокрема в сфері уникання податків. Комплексність фіскальної системи може створювати можливості для використання різних податкових стратегій для зменшення податкового тягарю. Це може призводити до відсутності рівності в оподаткуванні та втрати доходів для державного бюджету.

Враховуючи ці проблеми, влада Франції постійно розглядає можливості реформ податкової системи для створення більш прозорого, стабільного та справедливого оподаткування фізичних осіб. Такі зміни можуть впливати на економічну динаміку країни та рівень життя громадян, сприяючи більш ефективній та справедливій фіскальній системі.

На сьогоднішній день конкретні плани та механізми покращення системи оподаткування фізичних осіб у Франції можуть змінюватися в залежності від фінансової та економічної ситуації країни, а також політичних рішень. Проте існують кілька загальних напрямків, які традиційно розглядаються в контексті оптимізації системи оподаткування.

По-перше, можливе вдосконалення прозорості та спрощення податкової системи. Це може включати в себе зменшення кількості пільг та винятків, які іноді призводять до складнощів та непорозумінь. Зрозуміла та проста система оподаткування сприяє не тільки легшому визначенню обов'язкових платежів, але і може зменшити ризик податкових ухилень.

По-друге, можливість реформування прогресивної структури податку на доходи, а також розгляд можливості введення нових ставок оподаткування. Це може включати в себе перегляд граничних значень для різних ступенів доходу та пошук балансу між забезпеченням справедливого оподаткування та стимулюванням економічного зростання.

По-третє, розгляд можливості введення або модифікації пільг та стимулів для певних груп населення або сфер економіки. Це може включати в себе подальше розвиток пільг для сімей, підтримку інновацій та високотехнологічних галузей, а також заохочення сталого розвитку.

Помітною областю реформ може стати також розвиток системи пільг та стимулів для екологічно відповідальних практик. Це може включати в себе податкові винятки для підприємств та осіб, які впроваджують зелені технології, енергоефективність та інші екологічно орієнтовані ініціативи.

Паралельно із цим, удосконалення механізмів контролю та управління податковими зобов'язаннями також може бути на порядку денному. Впровадження нових технологій та цифрових рішень може полегшити відслідковування та звітність, зменшити можливості для податкових ухилень та сприяти більшій дотриманості податкових обов'язків.

Важливим елементом будь-якої реформи буде врахування соціальної справедливості та економічної ефективності, забезпечення балансу між збільшенням фінансових ресурсів для держави та захистом інтересів громадян.

Загалом, будь-які плани з реформування системи оподаткування фізичних осіб у Франції повинні враховувати багатоаспектність та динамічність економічного та соціального середовища. Вони мають сприяти стимулюванню економічного зростання, підтримці соціальної справедливості та забезпеченню фінансової стійкості країни.

Підсумовуючи усе вищезазначене, система оподаткування для фізичних осіб у Франції представляє собою комплексну та деталізовану структуру, яка об'єднує прямі та непрямі податки. Один з головних компонентів - це прогресивна система податку на доходи, яка визначається в залежності від рівня доходу. До цієї системи додаються соціальні внески, які є обов'язковим елементом фінансування соціальної системи.

Непрямі податки, такі як податок на нерухомість та податок на спадщину, регулюються окремо і використовуються для фінансування конкретних галузей та послуг. Велика кількість пільг та винятків може впливати на складність системи та призводити до непередбачуваних результатів для громадян.

Однак, не зважаючи на виклики, система оподаткування Франції спрямована на забезпечення рівноваги між фінансовою стабільністю та соціальним забезпеченням. Прогресивний характер податку на доходи та соціальні внески розроблені для забезпечення справедливого розподілу податкового тягарю та фінансування різних соціальних програм.

Важливим викликом залишається потреба у сталому удосконаленні та спрощенні системи оподаткування, щоб забезпечити більшу прозорість та передбачуваність для громадян та бізнесу. Незважаючи на це, фіскальна політика Франції відіграє ключову роль у забезпеченні економічної стійкості та соціального благополуччя в країні.

КОРПОРАТИВНЕ ОПОДАТКУВАННЯ У ФРАНЦІЇ

Французька система корпоративного оподаткування складається з кількох податків, які сплачуються компаніями, і відіграє важливу роль у фінансовій діяльності підприємств у цій країні. Основним серцевинним податком є *податок на прибуток підприємств* (*impôt sur les sociétés*), який сплачується компаніями на зароблений прибуток. Крім того, існують інші

податки, такі як *податок на дивіденди, податок на проценти та податок на майно*, які можуть застосовуватися в залежності від фінансової діяльності та структури компаній.

Податок на прибуток підприємств є основним і ключовим компонентом цієї системи. Він сплачується на чистий прибуток компанії, який визначається як різниця між доходами та витратами. Нормативна ставка цього податку становить 26,5%, однак для окремих категорій компаній, зокрема для малих та середніх підприємств з оборотом менше 10 мільйонів євро, існують знижені ставки, де ставка податку складає 19%.

Податок на дивіденди є ще одним важливим складовим елементом корпоративного оподаткування Франції. Цей податок сплачується фізичними особами на дивіденди, отримані від акцій компаній, і становить 30%.

Податок на проценти визначається за ставкою 33,33% і сплачується компаніями на прибуток, отриманий від їхніх інвестицій.

Крім того, система оподаткування Франції передбачає податок на майно, який сплачується компаніями на різні види майна, такі як нерухомість, обладнання та запаси. Ставки цього податку варіюються в залежності від типу майна та його місцезнаходження.

Сума податків, яку сплачують компанії, залежить від декількох факторів, таких як виручка та витрати компанії, місцезнаходження, і тип підприємства. Виручка компанії та витрати впливають на обчислення прибутку, який визначає суму податку. Крім того, розташування компанії може призвести до отримання податкових пільг, що сприяє зниженню податкового тиску на підприємства.

У 2023 році Франція внесла певні зміни до системи корпоративного оподаткування, спрямовані на підтримку економічного росту та створення нових робочих місць. Ці зміни включають зменшення ставки податку на прибуток підприємств для підприємств з невеликим оборотом та введення нових податкових пільг для малих та середніх підприємств.

Податки на прибуток підприємств.

Компанія-резидент підлягає оподаткуванню податком на прибуток у Франції на свій дохід із джерела французького походження. У цьому відношенні дохід, пов'язаний з іноземною підприємницькою діяльністю (якщо між Францією та відповідною іноземною країною немає чинного договору) або іноземним ПП (якщо застосовується угода про оподаткування), виключається з податкової бази Франції.

Компанії-нерезиденти підлягають оподаткуванню податком на прибуток у Франції щодо доходів, пов'язаних із французькою комерційною діяльністю або французьким ПП, а також доходів від нерухомості, розташованої у Франції.

Товарообіг (EUR)	Прибуток (EUR)	Податок на прибуток підприємства (%)		
		Фін.рік,який почався з 1 січня 2020 року	Фін.рік,який почався з 1 січня 2021 року	Фін.рік,який почався з 1 січня 2022 року
< 250 млн		28	26.5	25
> 250 млн	0 to 500,000*	28	27.5	
	Понад 500 тис	31		

Джерело: [47]

Для фінансових років, які починаються з 1 січня 2021 року, знижена ставка податку на прибуток у розмірі 15%, яка застосовується для малих корпорацій на їхні перші 38,120 євро оподаткованого прибутку (відповідно до визначення податкового законодавства Франції), поширюється на корпорації, оборот яких становить до 10 мільйонів євро (порівняно з 7,63 мільйонами євро для фінансових років, відкритих до 1 січня 2021 року).

Податок на соціальні внески.

Податок на соціальні внески сплачується будь-якою корпорацією за ставкою 0,16% від доходу без урахування ПДВ і після вирахування пільг у розмірі 19 мільйонів євро.

Режим патентної скриньки.

За певних умов дохід, отриманий від продажу або ліцензування патентів чи винаходів, що підлягають патентуванню, а також програмного забезпечення за обмежених умов, оподатковується за зниженою ставкою податку на доходи громадян.

Приріст капіталу.

Знижена ставка податку застосовується до певного приросту капіталу. Приріст капіталу зазвичай оподатковується як звичайний дохід і підлягає оподаткуванню податку на прибуток за стандартною ставкою, незалежно від тривалості володіння проданими активами. Однак за обмежувальних умов знижена ставка в 10% застосовується до приросту капіталу від продажу патентів, промислових процесів, пов'язаних з патентами, і програмного забезпечення.

Приріст капіталу нерезидентів.

Як правило, компанії-нерезиденти не підлягають оподаткуванню у Франції стосовно приросту капіталу, отриманого від продажу французьких активів, якщо вони не є частиною ПП.

Місцеві прибуткові податки.

Прибутковий податок на доходи на регіональному чи місцевому рівні не стягується.

Податок на додану вартість (ПДВ).

ПДВ сплачується з проданих товарів і наданих послуг у Франції. Стандартна ставка ПДВ становить 20%. Реалізація окремих видів лікарських засобів та перевезення людей обкладаються ПДВ за ставкою 10%. ПДВ за зниженою ставкою 5,5% оподатковуються продукти харчування, абонемент на газ та електроенергію (за певних обставин), продаж книг, а також товарів і послуг, що надаються особам з обмеженими можливостями. Інші конкретні продажі та послуги підпадають під ставку ПДВ 2,1% (наприклад, ліки, які відшкодовуються соціальним страхуванням, преса). Поставки товарів за межі Франції та певні специфічні послуги, які виставляються іноземним клієнтам, у принципі, звільняються від ПДВ.

Постачальники послуг між бізнесом (B2B) зазвичай оподатковуються за місцезнаходженням клієнта, а не за місцезнаходженням постачальника. Для постачання послуг від бізнесу до споживача (B2C) місцем оподаткування зазвичай є місце реєстрації постачальника.

ПДВ застосовується лише до оподатковуваних осіб, частково оподатковуваних осіб та неоподатковуваних юридичних осіб, які зареєстровані як платники податків з обороту.

Особливі правила ПДВ застосовуються до оренди транспортного обладнання; послуг у сфері культури, мистецтва та спорту; послуг телебачення, радіо, електроніки та телекомунікацій; а також до перевезення товарів.

Митні збори.

Залежно від країни походження товари можуть обкладатися митом. Правила узгоджені з митними правилами ЄС. За певних обставин оплата мита може бути відстрочена залежно від умов складських угод.

Акцизи.

Деякі конкретні товари є об'єктами акцизного збору, зокрема:

- Алкоголь та алкогольні напої (наприклад, вино, пиво, етиловий спирт).
- Перероблений тютюн (наприклад, сигари, сигарети, тютюн).
- Нафтогазові продукти.

Екологічні податки.

У Франції використання екологічних податків виправдовується принципом «забруднювач платить». Таким чином, три чверті екологічних податків все ще базуються на споживанні енергії, головним чином на викопному паливі (тобто внутрішній податок на споживання енергетичних

продуктів, так званий «TICPE»), а також на електроенергії (внутрішній податок на кінцеве споживання електроенергії, так званий «TICFE») і природний газ (внутрішній податок на споживання природного газу, так званий «TICGN»). Крім того, Франція стягує більш специфічні податки. Наприклад, податки на транспорт, за винятком палива (наприклад, податок на концесіонерів автомагістралей, податок на вісь). Існують також стимулюючі податки, такі як екологічний внесок на паперове, електронне та електричне обладнання, які мають на меті зробити виробників продукції, яка утворює екологічні відходи, більш відповідальними.

Податок на нерухомість.

Вся нерухомість, розташована у Франції, обкладається податком на нерухомість у розмірі 3%. Податок нараховується щорічно на основі справедливої ринкової вартості нерухомості пропорційно до прямої чи непрямої частки власності. Усі суб'єкти ланцюга власності несуть солідарну відповідальність за сплату податку.

Автоматичні винятки застосовуються в трьох ситуаціях. *По-перше*, суб'єктам, чиї французькі активи нерухомості становлять менше 50% їхніх загальних французьких активів. *По-друге*, суб'єктам, зареєстрованим на регульованому ринку, чиї акції, паї або права регулярно торгуються. *По-третє*, для організацій, зареєстрований офіс яких знаходиться у Франції, в державі-члені ЄС або в країні, яка уклала з Францією угоду про уникнення подвійного оподаткування (DTT), яка передбачає адміністративну допомогу або положення про недискримінацію, де:

- їхня пряма або опосередкована частка у французькій нерухомості становить менше 100 000 євро або 5% від справедливої ринкової вартості французької нерухомості
- вони є пенсійними фондами або громадськими благодійними організаціями, визнаними такими, що задовольняють національні інтереси, чия діяльність виправдовує необхідність володіння французькою нерухомістю, або
- вони є незареєстрованими французькими фондами нерухомості (société de placement à prépondérance immobilière à capital variable [SPPICAV] або fonds de placement immobilier [FPI]) або іноземними фондами, на які поширюються еквівалентні правила.

Якщо автоматичне звільнення не застосовується, можна подати заяву про умовне звільнення після повідомлення або зобов'язання повідомити французьким податковим органам інформацію про нерухоме майно та акціонерів. З 2021 року суб'єкти, які підлягають оподаткуванню французьким податком на нерухомість у розмірі 3%, повинні подавати свої податкові декларації в дематеріалізованому вигляді. Це означає, що іноземні організації повинні бути належним чином зареєстровані у Франції.

Територіально-господарський внесок.

Територіальний економічний внесок (Contribution Economique Territoriale або CET) складається з двох різних податків: земельного внеску компаній (Cotisation Foncière des Entreprises або CFE) і внеску доданої вартості компаній (Cotisation sur la valeur ajoutée des entreprises або CVAE). Хоча вони мають подібну сферу дії, податки підпадають під дуже різні правила.

Податок CFE базується на орендній вартості активів, які підлягають оподаткуванню податком на нерухомість, за винятком рухомого майна та обладнання. Для промислових підприємств база оподаткування зменшується на 30%. Для кожного міста існує конкретна вартість оренди, а на національному рівні щороку встановлюється коефіцієнт підвищення.

CVAE базується на доданій вартості компанії. Тільки платники податків, які не звільнені від CFE і чий оборот перевищує 152 500 євро, підлягають CVAE. Однак для компаній, чий обіг менше 500 000 євро, надається податкова пільга в розмірі податку. Ставка податку для компаній, оборот яких коливається від 500 тис. до 50 млн. євро, визначається за прогресивною шкалою. Законопроект про фінанси на 2023 рік передбачає скасування внеску на додану вартість бізнесу (так званий «CVAE», один із компонентів CET) протягом дворічного періоду. На практиці ставку CVAE буде зменшено вдвічі, перш ніж податок зникне в 2024 році.

Паралельно зі скасуванням CVAE ставка обмеження територіального економічного внеску (CET) відповідно до доданої вартості, яка зараз становить 2%, буде знижена до 1,625%, а потім до 1,25% з 2024 року.

Існує верхня межа доданої вартості, яка застосовується до CET. Як наслідок, застосовується податкова пільга, яка дорівнює перевищенню суми CFE та CVAE над 2% доданої вартості компанії станом на 2021 рік (замість 3% раніше).

Реєстраційні обов'язки.

Реєстраційні обов'язки, згадані нижче, покладаються на покупця. Однак продавець може нести відповідальність за ці обов'язки у разі невиконання розрахунків покупцем.

Передача акцій.

Передача акцій обкладається реєстраційним збором у розмірі 0,1% без обмеження. Передача зареєстрованих акцій оподатковується реєстраційним збором у розмірі 0,1%.

Передача часток або квот в юридичних особах, капітал яких не поділений на частки.

Передача часток або квот в юридичних особах, чий капітал не поділений на акції (наприклад, Société à responsabilité limitée [SARL] або Société en nom

collectif [SNC], які є формою приватної юридичної особи з обмеженою відповідальністю), підлягає реєстрації мито 3% без обмеження.

Передача акцій некотированих компаній з нерухомості.

Передача акцій некотированих компаній, активи яких складаються переважно з нерухомого майна (або прав, пов'язаних з таким нерухомим майном), підлягає реєстраційному збору в розмірі 5% без обмеження.

Передача нерухомого майна.

При продажу землі та будівель стягується реєстраційний збір у розмірі 5,80% від перехідної ціни з урахуванням витрат.

Правила оподаткування при виїзді у разі передачі головного офісу або установи у Франції.

У разі переведення активів за межі Франції в рамках переведення головного офісу або представництва, нереалізований прибуток підлягає негайному оподаткуванню. Однак у разі переведення до країни-члена ЄС або, за певних умов, до країни-члена Європейської економічної зони (ЄЕЗ), платники податків можуть або сплатити всю суму податку одразу, або сплатити її протягом п'яти років п'ятьма рівними частинами.

Податок із заробітної плати.

Компанії, які не є платниками ПДВ, принаймні на 90% свого річного обороту підлягають оподаткуванню із заробітної плати (taxe sur les salaries). Це стосується зарплати, виплаченої протягом наступного календарного року. Компанії, які не досягають порогового значення в 90%, зобов'язані сплачувати податок на заробітну плату на додаток до коефіцієнта відшкодування ПДВ, який називається контрвідсотком відшкодування ПДВ.

Стандартна ставка податку на фонд заробітної плати становить 4,25%, але підвищені ставки застосовуються до валової індивідуальної заробітної плати, яка перевищує певні граничні значення. Ці підвищені ставки:

- 8,5% для заробітної плати від 8 020 євро до 16 013 євро.
- 13,6% для заробітної плати, що перевищує 16 013 євро.

Внески на соціальне страхування у Франції.

Французька система соціального забезпечення складається з різних схем, що надають широкий спектр послуг. Ця система включає базове соціальне страхування, допомогу по безробіттю, обов'язкове додаткове пенсійне страхування, додаткове страхування на випадок смерті/інвалідності та додаткове медичне страхування.

Внески розподіляються між роботодавцем і працівником. В середньому частка роботодавця становить 45% від загальної заробітної плати. У 2022 році частка працівника у французьких соціальних внесках становила приблизно від

20% до 23% від заробітної плати. Однак, оскільки внески нараховуються з використанням різних граничних ставок, середня ставка буде зменшуватися зі збільшенням бруutto-зарплати.

Внески роботодавців до схем додаткового медичного страхування (які є обов'язковими та колективними) оподатковуються.

Як правило, для будь-якого працівника, який здійснює оплачувану діяльність у Франції, роботодавець утримує частку роботодавця та частку працівника у французькому соціальному страхуванні.

Податок на фінансові операції (Financial transaction tax (FTT))

FTT застосовується до придбання за винагороду пайових цінних паперів або подібних цінних паперів у розумінні Французького валютного та фінансового кодексу, випущених певними компаніями, зареєстрованими на французькій біржі (тобто фінансових інструментів, що надають доступ до капіталу або права голосу в компанії, а також цінних паперів, випущених відповідно до іноземного законодавства, що представляють собою цінні папери, дозволені до обігу у Франції). FTT застосовується незалежно від того, чи здійснюється транзакція у Франції або за її межами.

Податок сплачується постачальником інвестиційних послуг (investment service provider (ISP)), який виконав замовлення на купівлю, або, за відсутності ISP, зберігачем, незалежно від місця його заснування.

У більшості випадків центральний депозитарій цінних паперів відповідає за централізований збір податку, подання звітності до французьких податкових органів та сплату податку до французького казначейства. Податок розраховується на основі ціни придбання акцій.

Ставка FTT дорівнює 0,3% для придбань, здійснених з 1 січня 2017 року або пізніше.

Податок на цифрові послуги.

З 1 січня 2019 року цифровий податок у розмірі 3% застосовується до компаній, які надають певні цифрові послуги у Франції, а глобальний річний дохід яких перевищує 750 мільйонів євро та річний дохід у Франції понад 25 мільйонів євро. Податок поширюється, зокрема, на надання цифрового інтерфейсу засобами електронного зв'язку, що дозволяє користувачеві контактувати та взаємодіяти з іншими користувачами, а також послуги рекламодавцям або їхнім агентам, спрямовані на розміщення цільових рекламних повідомлень на цифровому інтерфейсі на основі даних користувача інтерфейсу, зібраних або згенерованих через корпус такого інтерфейсу.

Корпоративний дохід як база оподаткування.

Дохід філії

Ставки податку на прибуток філії такі ж, як і на прибуток компанії. В принципі, вважається, що прибуток філії розподіляється на користь головного офісу. Податок на джерело доходу (Withholding tax (WHT)) стягується з

французьких філій корпорацій-нерезидентів, що не є членами ЄС, за ставкою 25% або за зниженою ставкою відповідно до податкової угоди (наприклад, 5% для США) з чистого прибутку. Повернення (обмежене або повне) податку може бути заявлене в тій мірі, в якій оподатковувана сума перевищує дивіденди, фактично розподілені іноземною корпорацією протягом 12 місяців після закриття відповідного фінансового року, або в тій мірі, в якій дивіденди розподіляються на користь резидентів Франції.

Прибуток, отриманий у Франції компаніями-нерезидентами, головний офіс яких знаходиться в країні ЄС або в Європейській економічній зоні, не підлягає оподаткуванню податком на прибуток філій за умови дотримання певних умов (наприклад, ефективний головний офіс в країні ЄС або компанія-нерезидент, що підлягає корпоративному оподаткуванню).

Визначення доходу за джерелами.

- ***Дивідендний дохід.***
 - Дивіденди, як правило, оподатковуються як звичайний дохід і підлягають оподаткуванню податку на прибуток за стандартною ставкою.
- ***Процентний дохід.***
 - Процентний дохід, як правило, оподатковується як звичайний дохід і обкладається податку на прибуток за стандартною ставкою.
- ***Роялті доходи.***
 - Роялті, як правило, підлягають оподаткуванню прибутку громадян за стандартною ставкою (плюс додаткові соціальні внески, якщо це доречно). Однак знижена ставка податку на прибуток на прибуток у розмірі 10% застосовується за обмежувальних умов до роялті, отриманих від ліцензування або субліцензування патентів або програмного забезпечення, захищеного авторським правом.

Іноземні доходи.

Корпорації-резиденти не оподатковуються на доходи з іноземних джерел, отримані від діяльності, яка здійснюється за кордоном через іноземні філії та іноземні ПП. Інші іноземні доходи не підлягають оподаткуванню, доки вони не будуть фактично репатрійовані корпораціям-резидентам Франції. Як наслідок, нерозподілений прибуток іноземних дочірніх компаній не оподатковується.

Групове оподаткування

Режим податкової консолідації.

Французькі корпорації та їхні дочірні компанії, що на 95% належать місцевим компаніям, можуть подавати єдину податкову декларацію, що дозволяє компенсувати збитки однієї корпорації групи за рахунок прибутків

пов'язаної з нею корпорації. Податок на прибуток стягується із сукупного доходу після певних коригувань (наприклад, нейтралізація/знецінення приросту капіталу або збитків від продажу активів, створення резервів).

Якщо акції компанії, яка буде податково консолідована в групу, придбані компанією групи у фізичних або юридичних осіб, які контролюють цю групу прямо чи опосередковано, частина загальних фінансових витрат, понесених членами групи, поступово додається до оподатковуваного доходу групи на прямолінійній основі протягом дев'ятирічного періоду.

Французька дочірня компанія може бути включена до податкової консолідованої групи, навіть якщо її материнська компанія не знаходиться у Франції. Однак, принаймні 95% акціонерного капіталу іноземної компанії повинно належати, прямо чи опосередковано, французькій компанії, яка є головою податкової консолідованої групи. Крім того, іноземна компанія повинна сплачувати податок на прибуток, бути розташованою в Європейському Союзі або в державі-члені Європейського економічного простору, податкова угода з якою містить положення про взаємну адміністративну допомогу для боротьби з податковим шахрайством та ухиленням від сплати податків, а також володіти 95% акціями дочірньої компанії нижчого рівня.

Внесення змін до фінансового законопроекту на 2014 рік додає можливість для компаній, що підлягають сплаті податку на прибуток підприємств, прийняти горизонтальну податкову консолідацію. Тепер дозволено горизонтальну податкову консолідацію між дочірніми компаніями французьких компаній, що належать одній материнській компанії, розташованій в країні-члені ЄС, Ісландії, Норвегії та Ліхтенштейні, і які сплачують податок, еквівалентний податку на прибуток ("материнська компанія-нерезидент"), що дозволяє одній з дочірніх компаній ("материнська компанія") нести повну відповідальність за сплату податку на прибуток. Цей режим застосовується, за бажанням, до фінансових років, що починаються 1 січня 2015 року або пізніше.

Постійне представництво іноземної компанії, що підлягає французькому податку на прибуток, може бути членом французької податкової консолідованої групи, якщо акціями іноземної компанії володіють інші французькі компанії, які є членами консолідованої групи.

Дивіденди, розподілені в рамках податкової консолідованої групи в режимі материнської та дочірньої компанії, звільняються від оподаткування на 99%, а решта 1% не може бути нейтралізована.

Розподіл податкових витрат в рамках податкової консолідованої групи.

У важливому рішенні від 12 березня 2010 року ("Wolseley Centers France") Верховний суд Франції не погодився з французькими податковими органами, постановивши, що податкові витрати групи можуть бути вільно розподілені між учасниками консолідованої податкової групи.

Згідно з цим рішенням, компанії групи можуть вільно укладати угоду про податкову консолідацію, визначаючи умови розподілу групових податкових витрат або, де це можливо, податкової економії, що виникає в результаті групової угоди.

Верховний Суд дійшов висновку, що оскільки умови угоди про перерозподіл враховують конкретні результати діяльності кожної з компаній групи, умови такого перерозподілу не можуть розглядатися як непряма субсидія. Однак такий перерозподіл не повинен підривати корпоративну вигоду кожного члена групи або права міноритарних акціонерів; в іншому випадку це призведе до ненормального управлінського акту.

Скасування нейтралізації внутрішньогрупових списань та субсидій.

При визначенні консолідованої оподатковуваної бази списання боргу, прямі та непрямі субсидії, надані між підприємствами, що входять до податкової консолідації, більше не нейтралізуються. Іншими словами, вони враховуються в податковій базі.

Скасування нейтралізації 12%-ї частини податку на довгостроковий приріст капіталу.

Прибуток від продажу акцій дочірніх компаній, які утримуються щонайменше два роки, отримує значні пільги (88% такого приросту капіталу не підлягає оподаткуванню податком на прибуток, а решта 12% оподатковуються за стандартною ставкою). Починаючи з 1 січня 2019 року, ці 12% більше не можуть бути нейтралізовані в податковій групі у разі продажу акцій між учасниками податкової групи.

Операції за собівартістю між консолідованими компаніями.

Закон про фінанси 2019 року передбачає, що товари та послуги, продані за ціною, нижчою за ринкову, але вищою за їхню собівартість, не вважаються непрямыми субсидіями, а отже, ніколи не створюють податкової події в рамках податкової консолідації.

Режим звільнення від участі.

Французькі материнські компанії (тобто компанії, зареєстровані у Франції, які володіють кваліфікаційними акціями, що становлять щонайменше 5% статутного капіталу дочірніх компаній, французьких або іноземних) мають можливість виключити 95% чистих дивідендів дочірніх компаній з оподаткування податком на прибуток (5%, що за певних обставин зменшуються до рівня в 1%, а відрахування і витрати повинні бути додані до оподатковуваного прибутку материнської компанії). Французький режим материнської та дочірньої компанії поширюється на звичайні акції без права голосу. Не існує формального зобов'язання володіти акціями принаймні два роки, і компанії можуть скористатися цим режимом з дати придбання акцій.

Однак зобов'язання утримувати акції протягом цього дворічного періоду залишається. Звичайні акції компаній, що котируються на біржі, не підпадають під дію французького режиму материнської та дочірньої компанії.

Оподаткування дивідендів, отриманих материнською компанією від дочірньої компанії, не може бути обмежене сумою витрат, фактично понесених материнською компанією. Таким чином, податкове зобов'язання дорівнює 5% (або 1%) від отриманих дивідендів з урахуванням податкових пільг. Однак французький адміністративний суд постановив, що фіксована сума, яка додається до оподатковуваного результату при застосуванні режиму звільнення материнської компанії у розмірі 5% - або 1% у певних випадках - являє собою реальне оподаткування (на відміну від фіксованої суми витрат) відповідно до французького законодавства про податок на прибуток, проти якого потенційно можуть бути зараховані податкові кредити, що виникають, наприклад, у зв'язку із застосуванням угод про уникнення подвійного оподаткування (CAA Lyon, 27-1-2022 n°20LY00698, Sté A. Raymond et Cie).

Податкові пільги

Іноземний податковий кредит.

Відповідно до підписаних Францією договорів про уникнення подвійного оподаткування, було встановлено кілька методів уникнення подвійного оподаткування. Основним з них є традиційне вирахування податкового кредиту з фактично сплаченого податку. Однак деякі угоди встановлюють звільнення від оподаткування або виключне право на сплату податків. Крім того, до деяких угод включено положення про ощадливі податки, яке дозволяє вираховувати не лише фактично сплачений податок, але й вищу суму податку.

Зменшення нарахувань на заробітну плату, які сплачують роботодавці (колишній податковий кредит для підвищення конкурентоспроможності та зайнятості).

Для заробітної плати, виплаченої 1 січня 2019 року або після цієї дати, податковий кредит скасовується та замінюється постійним зменшенням відрахувань із заробітної плати, які сплачують роботодавці для фінансування французької системи соціального забезпечення.

Режим Patent Box.

Режим "патентної скриньки", запроваджений Законом про фінанси на 2019 рік, передбачає зниження ставки податку на прибуток підприємств до 10% (замість поточної стандартної ставки у 25%) на чистий прибуток, отриманий від продажу (непов'язаним особам) / ліцензування патентів та суміжних прав інтелектуальної власності.

Це законодавство впроваджує підхід "Nexus", згідно з яким компанія може отримати знижену ставку податку лише тоді, коли вона здійснювала науково-дослідницьку діяльність, з якої випливає патент / пов'язане право ІВ.

Відповідні активи повинні кваліфікуватися як основні фонди для цілей французьких GAAP:

- Патенти
- Промислові виробничі процеси
- Свідоцтва про охорону прав на сорти рослин
- Захищене авторським правом програмне забезпечення
- Офіційний вибір повинен бути зроблений у річній податковій декларації.

Стимули для вхідних інвестицій.

Ніяких особливих стимулів для іноземних інвесторів у Франції немає. Проте уряд пропонує комплексну програму податкових пільг і субсидій на розвиток для заохочення інвестицій у слаборозвинені райони.

Капітальні інвестиції заохочуються через метод амортизації, що зменшується, а також через виняткову амортизацію для певних капітальних витрат.

Податкове адміністрування.

Податковий період.

Звичайний податковий період дорівнює 12 місяцям. Відповідність календарному року не вимагається. В окремих випадках тривалість податкового періоду може відрізнятися від 12 місяців (наприклад, новоствореним компаніям дозволяється мати податкові періоди більше 12 місяців; компаніям, які беруть участь у надзвичайних операціях (злиття, поділ тощо), а також компанії, що ліквідуються, можуть мати податкові періоди коротші за 12 місяців).

Податкові декларації.

Щодо фінансових років, які закінчуються 31 грудня, декларації з податку на прибуток на прибуток, теоретично, мають бути подані до кінця травня наступного року.

Компанії зобов'язані вести бухгалтерський облік у комп'ютеризованій формі та надавати його податковим органам у такому ж форматі.

Сплата податку.

Сплата податку здійснюється протягом фінансового року чотирма платежами, що дорівнюють 1/4 стандартного оподатковуваного доходу за попередній рік (тобто до 15 березня, 15 червня, 15 вересня і 15 грудня для фінансових років, які закінчуються 31 грудня). Щодо фінансових років, які

закінчуються 31 грудня, остаточна сплата податку на прибуток здійснюється до 15 травня наступного року.

Наразі для компаній, валовий дохід яких перевищує 250 мільйонів євро, останній авансовий платіж нараховується на основі передбачуваного оподатковуваного доходу поточного року. Цей платіж разом з трьома попередніми має становити 95% або 98% податку на прибуток поточного року (95% для платників податків з доходом від 250 млн. євро до 1 млрд. євро та 98% для тих, чий дохід перевищує 1 млрд. євро). Це призводить до очікуваної сплати податку на прибуток.

Пеня та штрафні санкції.

Стосовно податку на прибуток, ПДВ, реєстраційного збору та податку на бізнес:

- за несвоєчасну сплату нараховується пеня за ставкою 0,4% за місяць прострочення (4,80% на рік) (Закон 2017 року знижує цю ставку до 0,20% за місяць прострочення [2,40% на рік] для відсотків, що підлягають сплаті з 1 січня 2018 року) та штраф у розмірі 5%, а також
- за несвоєчасне подання декларації нараховується пеня за ставкою 0,4% за місяць прострочення (4,80% на рік) (Закон 2017 року зменшує цю ставку до 0,20% за місяць прострочення [2,40% на рік] для відсотків, що підлягають сплаті з 1 січня 2018 року) та штраф у розмірі 10% від суми простроченої заборгованості.

Крім того, штраф у розмірі 40% застосовується у випадку недобросовісності та збільшується до 80% у випадку шахрайства.

НЕПРЯМІ ПОДАТКИ У ФРАНЦІЇ

Франція, яка є однією з найбільших економічних держав світу, визначається значним використанням непрямих податків у своїй податковій системі. Французька економіка дуже залежить від непрямих податків. Останні дані Євростату вказують на те, що непрямі податки у Франції складають значну частину ВВП і становлять 16,4%. Це перевищує показники інших країн Євросоюзу, де цей показник складає 13,4%. Зауважимо, що непрямі податки перевершують обсяг прямих податків на доходи фізичних осіб та компаній у Франції, які становлять 11,6% ВВП. Це свідчить про те, що Франція активно використовує непрямі податки як ефективний інструмент фінансування та регулювання економіки.

У 1954 році введення ПДВ стало важливим кроком, відзначивши встановлення цього податку як одного із стовпів податкової системи країни. ПДВ став не тільки інструментом фінансування бюджету, але й важливою складовою економічної політики, спрямованою на забезпечення сталого фінансового забезпечення різноманітних секторів. Наразі ПДВ має величезне значення для державних доходів. ПДВ — непрямий податок «par excellence»

— становить майже 38,1% валових податкових надходжень уряду порівняно з 23,7% податку на прибуток.

Крім того, вона зберегла чи навіть збільшила акцизи та податки на виробництво. Ці заходи мають подвійну мету: забезпечення додаткових надходжень до бюджету та регулювання споживання певних товарів, таких як тютюнові вироби, алкоголь та інші. Такий підхід є важливою частиною економічної стратегії, спрямованої на створення здорового та стійкого суспільства.

Податок на додану вартість

Податок на додану вартість — це загальний податок на споживання, створений у 1954 році. Він складається зі ставки, яка додається до ціни товару чи послуги, щоб отримати остаточну ціну. У Франції споживачі сплачують ПДВ, не підозрюючи про це, оскільки він уже включений у вказану ціну. ПДВ є непрямим податком, що означає, що компанії відповідають за його збір від імені уряду. Оскільки Франція є членом Європейського Союзу, правила, які застосовуються до французького ПДВ (TVA французькою мовою, тобто «Taxe sur la valeur ajoutée»), визначені директивами ЄС про ПДВ. У Франції існує чотири ставки ПДВ:

Стандартна ставка 20%. Це стосується більшості товарів і послуг, що продаються в країні.

Проміжна ставка 10%. В основному це стосується ресторанів і транспорту. Знижена ставка в 10% охоплює в основному пасажирські перевезення, певні шоу, ігри та розваги, лікарські засоби, вартість яких не відшкодовується соціальним страхуванням, проживання в готелях, мебльованих апартаментах або класифікованих кемпінгах, продаж їжі та напоїв для споживання на території, включаючи їдальні (крім шкільних їдалень), необроблені сільськогосподарські, рибні продукти та продукти птахівництва, не призначені для споживання людиною, продукти для використання в органічному сільському господарстві та нове соціальне житло для людей із середнім доходом.

Ставка 10% також застосовується до робіт з поліпшення, переобладнання та поточного ремонту житлових приміщень, яким більше двох років, за винятком частини, що відповідає поставці окремих великогабаритних одиниць обладнання.

Знижена ставка 5,5%. Це стосується товарів першої необхідності (їжа, безалкогольні напої, шкільні їдальні, кінотеатри, квитки на шоу, роботи енергетики).

Надзнижена ставка 2,1%. Йдеться про публікації в пресі та ліки, відшкодовані системою соціального захисту.

Спеціальні тарифи діють у заморських департаментах (Гваделупа, Мартініка, Реюньйон) і на Корсиці.

Платник податку — це особа, яка фактично несе витрати на податок. ПДВ, який є найвідомішим непрямим податком, насправді сплачують споживачі. Саме останні сплачують ПДВ професіоналам при купівлі товарів і послуг:

- компанія, яка продає товар або послугу, включає вартість ПДВ у ціну продажу;
- споживач, який є платником податку на додану вартість, оплачує продукцію чи послугу та ПДВ професіоналу;
- компанія, яка є платником ПДВ, сплачує суму зібраного ПДВ до державного казначейства.

Для нерезидентів виконання будь-якого оподатковуваного ПДВ продажу товарів або послуг у Франції може спричинити за собою зобов'язання щодо реєстрації ПДВ у Франції та подання декларації.

ПДВ не сплачують такі категорії французьких громадян:

- Медичні працівники.
- Меценати та особи, зайняті благодійною діяльністю.
- Працівники системи освіти.

Податок на додаткову вартість не призначається для організацій, які здійснюють діяльність у сфері страхування, а також власникам казино та лотерей.

Відповідальність за ПДВ у Франції передбачає наступні зобов'язання:

- повідомлення про наявність, ідентифікацію або припинення діяльності,
- ведення деталізованих рахунків, підтверджених ваучерами або спеціальною книгою,
- виставлення рахунків-фактур із зазначенням ціни без урахування ПДВ, ставки, суми ПДВ та ідентифікаційного номера ПДВ продавця або постачальника послуг, а також, для певних операцій у межах Співтовариства, покупця чи клієнта,
- подання місячної або квартальної декларації з обороту в залежності від річної суми податку до сплати,
- подання європейських списків продажів товарів і послуг для певних транзакцій усередині Співтовариства для статистичних і податкових цілей,
- добровільна сплата податку податковій службі підприємств (*service des impôts des entreprises, SIE*) при поданні декларації з обороту або частинами, оплаченими наперед.

Проте у Франції існує загальне правило зворотного нарахування, яке застосовується, якщо постачальник або постачальник послуг є нерезидентом. Крім того, згідно з правилами щодо ПДВ в ЄС існують можливості організації потоків товарів і послуг таким чином, щоб уникнути будь-яких непотрібних зобов'язань щодо реєстрації та подання декларацій.

Податки на внутрішнє споживання енергоносіїв (TICPE)

Раніше відомий як податок на внутрішнє споживання нафтопродуктів, податок на внутрішнє споживання енергетичних продуктів (TICPE) є ще одним непрямим податком, що стягується з нафтопродуктів, які використовуються як паливо або опалення. У Франції використання екологічних податків виправдовується принципом «забруднювач платить». Таким чином, три чверті екологічних податків все ще базуються на споживанні енергії, головним чином на викопному паливі (тобто внутрішній податок на споживання енергетичних продуктів, так званий «TICPE»), а також на електроенергії (внутрішній податок на кінцеве споживання електроенергії, так званий «TICFE») і природний газ (внутрішній податок на споживання природного газу, так званий «TICGN»). Ставки TICPE встановлюються парламентом і залежать від коливань цін на нафту. Він замінив внутрішній податок на нафтопродукти (TIPP) у 2011 році. За даними Сенату, 2020 року французька держава отримала від TICPE дохід у розмірі 14,5 млрд євро.

Акцизні збори

Акцизний збір – це непрямий податок на продаж/використання певних продуктів, таких як енергоносії, тютюн або алкоголь. Вони виплачуються в країні, де продається товар, і податкові надходження повністю надходять уряду країни, в якій вони виплачуються.

Країни-члени ЄС досягли консенсусу щодо стандартизованих правил у ЄС, щоб забезпечити послідовне та однакове стягнення акцизних зборів на однакові продукти в Союзі. Це допомагає запобігти будь-якому торговельному дисбалансу в межах Єдиного ринку, сприяти чесній конкуренції між підприємствами та мінімізувати бюрократичну відповідальність компаній.

З початком нового року уряд Франції підвищили ставки акцизу на алкоголь на 1,6% (що відповідає рівню інфляції у 2021 році). Ці зміни застосовуються до всіх компаній, які імпортують алкогольну продукцію на територію Франції, з 1 січня 2023 року.

Таблиця 3.2. Акцизні ставки на алкоголь

Тип продукту	Акцизний податок у Франції 2023
Пиво (Нормальна ставка > 2,8%)	7,82 €/гл/град
Пиво (Низький рівень < 2,8%)	3,91 €/гл/град
Неігристе вино ($\geq 1,2\%$)	3,98 €/гл

Проміжні продукти ($1,2\% \leq 18\%$)	198,91 €/гЛ
Ром-французькі заморські території ($\geq 18,1\%$)	198,91 €/гЛ
Міцніші алкогольні напої ($< 18\%$ HL*Vol %)	903,64 €
Міцніші алкогольні напої ($\geq 18,1\%$ HL*Vol %)	1 834,42 €
Сидр/Пуаре/Гідромель	1,39 €/гЛ
Пиво (Нормальна ставка "Малі пивоварні" $> 2,8\%$)	3,91 €/гЛ/град

Що стосується акцизів на алкоголь, то тут також є спільні правила, встановлені Європейським Союзом. Важливо підкреслити, що правила можуть відрізнятися, коли мова йде про звичайні алкогольні напої та алкоголь, не призначений для вживання людиною. Існують також спеціальні положення щодо продуктів місцевого виробництва.

Перша, Директива 92/83/ЄЕС, визначає:

- Структури акцизного збору на спирт та алкогольні напої
- Категорії алкоголю та алкогольних напоїв, які оподатковуються акцизним збором
- База розрахунку акцизного збору

По-друге, Директива 92/84/ЄЕС визначає мінімальні ставки, які застосовуються до кожної категорії алкогольних напоїв, і спеціальні ставки для певних регіонів Греції, Італії та Португалії.

Окрім акцизів, деякі країни стягують інші податки на алкогольні напої. Це випадок Франції. Уряд Франції вводить податок під назвою «Соціальний внесок» (Cotisation de Securite Sociale) на деякі алкогольні напої. Соціальний внесок на алкоголь у Франції – це податок, який запровадив французький уряд на певну алкогольну продукцію через ризики для здоров'я, пов'язані з непомірним вживанням цих продуктів.

Правила соціального внеску на алкогольну продукцію у Франції були введені в Code de la sécurité sociale: розділ 3: Cotisation sur les boissons alcooliques. (Статті L245-7 до L245-12)

Соціальні внески застосовуються до всієї алкогольної продукції, що містить більше 18% об. однак ставка соціального внеску змінюється залежно від податкової категорії алкогольного напою.

Ставки соціальних внесків у Франції щороку встановлюються наказом міністерства. Ставка внеску збільшується 1 січня кожного року пропорційно темпу зростання індексу споживчих цін (без урахування тютюну) за другий останній рік.

Нові ставки соціальних внесків, встановлені на 2023 рік у Франції, такі:

Таблиця 3.3. Ставки соціальних внесків

Назва продукту	Ставка соціальних внесків 2023
Спирти з вмістом більше 18 % об. - Повний тариф	589,00 €/гап
Проміжні продукти, що містять більше 18% об. - Повна норма	49,73 €/гп
Проміжні продукти понад 18 % об. - Знижена ставка до 40%	19,91 €/гп
Пиво міцністю більше 18% об.	49,73 €/гп
Ром і міцні алкогольні напої з місцевого алкоголю	403,00 €/хлоп

Реєстраційні внески

В Франції реєстраційний збір, відомий як "droits d'enregistrement", є формою податку, який стягується при реєстрації різних правових інструментів та угод. Цей податок застосовується до різних видів транзакцій, таких як угоди про купівлю-продаж нерухомості, договори дарування, угоди про спадщину та інші подібні документи.

Основні види транзакцій, які підлягають реєстраційному збору, включають:

- **Продаж нерухомості:** При купівлі або продажу нерухомості сторони зобов'язані сплатити реєстраційний збір. Цей збір може бути розрахований як фіксована сума або відсоток від загальної вартості угоди.
- **Договір дарування:** При передачі майна в рамках угоди про дарування також встановлюється реєстраційний збір. Сума цього збору може залежати від оціночної вартості подарунку.
- **Спадщина:** Угоди про спадщину, які регулюють передачу майна внаслідок смерті, також підлягають реєстраційному збору. Розмір збору може бути пов'язаний з розміром спадку.

Ставки реєстраційного збору визначаються відповідно до різних факторів, включаючи вид трансакції, її обсяг та інші обставини. Зазвичай розмір реєстраційного збору може бути виражений у відсотках від загальної вартості угоди або визначатися за фіксованою шкалою. Розрахунки здійснюються на основі даних, представлених у договорі чи іншому правовому інструменті.

Гербовий збір

У Франції гербовий збір, також відомий як "droits d'enregistrement" або "taxe fiscale", є формою податку, який збирається при оформленні різних правових документів та документів, що посвідчують особу. Це може включати

угоди про нерухомість, заповіти, договори про шлюб, а також інші види документів.

Гербовий збір сплачується через придбання спеціальних гербових марок, які служать своєрідними доказами оплати цього податку. Гербові марки можна придбати в різних місцях, таких як поштові відділення, адміністративні центри чи електронні платіжні платформи.

Ставки гербового збору можуть варіюватися в залежності від типу угоди чи документа. Наприклад, для угод про купівлю-продажу нерухомості ставка може бути відсотковою від суми угоди або фіксованою сумою. Точні ставки можуть бути змінені або оновлені у зв'язку з податковою політикою уряду. Зазвичай гербовий збір розраховується відсотками від суми угоди та може сягати від кількох відсотків до значних сум для великих угод чи нерухомості. Точні ставки слід перевіряти в офіційних джерелах або консультуватися з місцевими податковими службами, оскільки вони можуть змінюватися і підлягати регулярному оновленню.

Мито

Мито, відоме також як митний збір, є формою податку, яка стягується при ввезенні товарів в країну або їх перетинанні митного кордону. У Франції мито застосовується до товарів, які придбані за межами Європейського Союзу і ввозяться на її територію.

Основні аспекти мита включають:

1. **Товари, на які застосовується мито:** Мито може стягуватися з широкого спектру товарів, таких як одяг, електроніка, автомобілі, продукти харчування і т.д. Зазвичай вони повинні бути новими або вживаними для особистого вжитку, а не для комерційних цілей.
2. **Ставки мита:** Ставки мита можуть бути фіксованими або вираженими у відсотках вартості товару. Деякі товари можуть мати встановлені фіксовані митні ставки, тоді як інші можуть оподатковуватися відсотком вартості. Ставки мита можуть різнитися в залежності від типу товару і країни походження.
3. **Митні пільги та звільнення:** Деякі товари можуть бути звільнені від сплати мита або мати пільгові ставки в рамках угод про вільну торгівлю або інших міжнародних домовленостей.
4. **Стимулювання місцевого споживання:** Введення мита може слугувати заходом для заохочення місцевого споживання шляхом подорожчання імпортованих товарів. Це також може викликати зацікавленість споживачів у придбанні місцевих товарів.

Мито сприяє контролю за ввезенням товарів, а також може використовуватися для регулювання економічної активності та захисту

внутрішнього ринку. Сплата мита може здійснюватися покупцем при ввезенні товарів або, у деяких випадках, взята на себе експортером чи продавцем.

Висновки.

Податок на додану вартість (ПДВ) став невід'ємною частиною економічної політики, забезпечуючи фінансову стійкість різних секторів. ПДВ визначається чотирма ставками у Франції: стандартною (20%), проміжною (10%), зниженою (5,5%), та надзвичайною (2,1%). Цей податок є непрямим, оскільки його вартість вже включена в ціну товарів і послуг, і компанії несуть відповідальність за його збір від імені уряду.

Крім ПДВ, уряд Франції активно використовує акцизи та податки на виробництво для забезпечення додаткових надходжень до бюджету та регулювання споживання, зокрема в сегментах тютюнових виробів та алкоголю.

Важливий елемент податкової стратегії – це податок на внутрішнє споживання енергоносіїв (TICPE), що визначається принципом "забруднювач платить". Цей податок охоплює енергетичні продукти та допомагає спрямовувати суспільне споживання у більш екологічно відповідальний напрямок. Слід також зазначити інші непрямі податки, такі як мита, гербові збори і реєстраційні внески, які є не менш важливими непрямыми податками.

Уряд Франції продовжує вдосконалювати свою податкову політику, акцентуючи на сталих джерелах доходів та соціально-екологічній відповідальності. Підвищення ставок акцизів на алкоголь та заходи щодо спрямування оподаткування на енергетичні продукти свідчать про гнучкість уряду та його здатність адаптуватися до змін у споживчих тенденціях з метою забезпечення сталого фінансового розвитку країни.

Податкова система є одним з ключових елементів фінансової та економічної політики будь-якої країни, і корпоративне оподаткування важливе для приваблення інвестицій, забезпечення фінансової стабільності та сприяння розвитку бізнесу. У Франції спостерігаються деякі позитивні тенденції у цьому напрямку, такі як зниження ставок корпоративного податку та надання пільг для інноваційних підприємств.

Зменшення ставки корпоративного податку у 2021 році є важливим кроком у спрощенні податкового тиску на підприємства та стимулюванні інвестицій. Зниження цієї ставки може позитивно позначитися на конкурентоспроможності французьких компаній на міжнародному ринку. Такі заходи сприяють створенню більше робочих місць та залученню інвестицій у країну.

Франція також активно підтримує інновації та дослідницькі проекти через надання податкових пільг та стимулів. Це сприяє розвитку нових технологій, підвищенню якості продукції та розширенню можливостей для стартапів та інноваційних компаній.

Однак, не можна ігнорувати негативні аспекти корпоративного оподаткування в Франції. Високі ставки соціальних внесків можуть створювати значний фінансовий тиск на бізнеси та призводити до великої фінансової навантаженості як для роботодавців, так і працівників. Це може впливати на здатність підприємств конкурувати на світовому ринку та залучати іноземні інвестиції.

Крім того, складна природа податкової системи та наявність великої кількості податкових законів і винятків можуть ускладнювати життя компаніям, особливо малим та середнім підприємствам, які можуть не мати достатньої кваліфікованої кадрової бази для ефективного податкового планування.

Збори та обов'язки, пов'язані з позитивними податковими пільгами, також можуть призводити до складнощів у звітності та адміністративним труднощам для компаній.

Загалом, податкова система Франції є складною та розмірною, зі своїми перевагами та недоліками. Важливо, щоб уряд Франції розглянув ці аспекти та намагався збалансувати систему таким чином, щоб вона сприяла економічному розвитку та підтримці бізнесу, забезпечуючи при цьому стабільність доходів для державного бюджету.

Список використаних джерел.

1. TripleT. (Year). Tax and Custom Law: Indirect Taxes. Retrieved from <https://www.triplet.com/tax-custom-law/indirect-taxes/>
2. Marosa. (Year). VAT Guide: France. Retrieved from <https://marosavat.com/manual/vat/france/>
3. PricewaterhouseCoopers (PwC). (Year). Corporate Taxes in France: Other Taxes. Retrieved from <https://taxsummaries.pwc.com/france/corporate/other-taxes>
4. Eurofiscalis. (Year). Alcohol Excise Duties in France 2023. Retrieved from <https://www.eurofiscalis.com/en/alcohol-excise-duties-in-france-2023/>
5. ExpertImpots. (Year). Articles on Taxes. Retrieved from <https://expertimpots.com/articles/impots>
6. Ouest-France. (Year). Three Misconceptions about Income Taxes in France 2023. Retrieved from <https://www.ouest-france.fr/economie/impots-fiscalite/impots-sur-le-revenu-2023-trois-idees-recues-sur-la-fiscalite-en-france-belca67e-e00d-11ed-926f-b54c0e75f85a>
7. Individual - Taxes on personal income. France. URL: <https://taxsummaries.pwc.com/france/individual/taxes-on-personal-income>
8. Individual - Tax administration. France. URL: <https://taxsummaries.pwc.com/france/individual/tax-administration>
9. France: Tax system. URL: <https://santandertrade.com/en/portal/establish-overseas/france/tax-system>

10. Taxation rules. France. URL:
<https://www.welcometofrance.com/en/french-tax-resident>
11. Fact sheet: French tax resident. URL:
<https://www.welcometofrance.com/en/french-tax-resident>
12. Французьке Міністерство економіки та фінансів URL:
<https://www.economie.gouv.fr>
13. Сайт компанії PwC URL:
<https://taxsummaries.pwc.com/france/corporate>
14. Французький національний інститут статистики та економічних досліджень (INSEE) URL: <https://www.insee.fr>
15. Офіційний веб-сайт уряду Франції URL: <https://www.gouvernement.fr>

ГЛАВА 5: ПОДАТКОВА СИСТЕМА ІТАЛІЇ.

ВСТУП.

ОПОДАТКУВАННЯ В ІТАЛІЇ.

Коли справа доходить до податкових ставок, Італія є чимось іншим у порівнянні з її європейськими сусідами. Найвища ставка податку на прибуток в Італії становить 43%, що значно перевищує середній показник в Європейському Союзі (38%).

З іншого боку, інші податки спричиняють менші витрати. Наприклад, Італія має одну з найнижчих ставок податку на спадщину в Європі, а ставка корпоративного податку для підприємств впала з 31% до 24% за останнє десятиліття.

Якщо ви працюєте або керуєте бізнесом в Італії, вам потрібно подати декларацію про податки на доходи та прибуток. Це включає самозайнятих працівників. Податкова база для цих податків розраховується після сплати внесків на соціальне страхування та здійснення дозволених податкових відрахувань.

Перш ніж детально говорити про італійські податки, важливо зрозуміти, хто вважається резидентом для цілей оподаткування в Італії. Після того, як вас вважають податковим резидентом, ви зобов'язані сплачувати прибутковий податок з усіх своїх доходів як в Італії, так і за її межами.

Податковим резидентом Італії стає особа, якщо принаймні одна з наступних умов виконується протягом 183 днів на рік:

- особа зареєстрована в Реєстрі постійного населення Італії - іноземні громадяни, які залишають Італію, повинні скасувати свою реєстрацію;
- Італія є центром професійних або особистих інтересів особи - критеріями для цього можуть бути збереження родинних стосунків в Італії, наявність нерухомості, банківських рахунків, фінансових вкладень тощо;
- основна резиденція особи знаходиться в Італії, і особа бажає жити там у найближчому майбутньому.

Таким чином, загалом, для того, щоб визнати фізичну особу податковим резидентом, основним критерієм є реєстрація в записках італійського постійного населення. У разі відсутності зазначеної реєстрації застосовуються альтернативні принципи наявності головного центру економічних і соціальних інтересів (тобто сім'ї) або постійного проживання в італійській країні.

Особа, яка переїжджає до Італії, повинна подати заяву на реєстрацію в Реєстрі італійського резидентного населення в муніципалітеті (так званий

«комуні»), де вона має намір проживати. Після закінчення перебування в Італії особа повинна подати заяву на виписку з Реєстру постійного населення.

Фізична особа, яка зареєстрована в Реєстрі резидентів менше 183 днів протягом календарного року, як правило, вважається нерезидентом для цілей оподаткування (хоча інші фактори повинні бути взяті до уваги) і, таким чином, підлягає оподаткуванню лише на Італійське джерело доходу.

Громадянин Італії, який переїжджає до іншої країни, повинен скасувати себе в Реєстрації резидентів Італії та зареєструватися в Реєстрації резидентів Італії за кордоном (AIRE).

Правило боротьби зі зловживаннями передбачає, що громадяни Італії, які переносять місце проживання до країн, які вважаються «податковими гаванями» (вони визначаються Указом Міністерства фінансів), вважаються резидентами Італії, навіть якщо вони більше не зареєстровані в Записі про постійне населення Італії, якщо інше не доведено особами.

Італійські податкові резиденти підлягатимуть оподаткуванню протягом усього фінансового року (з січня по грудень).

Застосовуються будь-які положення, передбачені угодами про уникнення подвійного оподаткування (DTT) між Італією та іншими країнами.

Італійський податковий орган останнім часом зосереджується на оцінці статусу податкового резидента для громадян Італії, які перенесли своє податкове резидентство за кордон.

Статус податкового резидента для громадян Італії, які перенесли свою податкову резиденцію за кордон, надається податковим органом Італії та реєструється в записі резидентів Італії за кордоном (так званий «AIRE»).

Посилення ролі італійських податкових органів у цьому питанні походить від наступного:

- вищий доступний інформаційний фон завдяки обміну даними на європейському та міжнародному рівнях відповідно до Загальних стандартів звітності (CRS) Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) з більш ніж 100 країнами , і
- запровадження нової та більш точної бази даних (наприклад, так звана SO.NO.RE, аббревіатура, що означає «суб'єкти-нерезиденти»); ця база даних збирає всю відповідну інформацію, яка дозволяє визначити фактичний ризик для особи бути перекваліфікованим як податковий резидент Італії через те, що її центр життєвих інтересів фактично локалізований в Італії.

Податковий рік в Італії слідує за календарним роком, з 1 січня по 31 грудня. Тому немає поняття розділеного податкового року, як у Великобританії, і особа вважається податковим резидентом Італії протягом усього року.

Італійські податкові резиденти можуть мати більше обов'язків перед країною, але вони також отримують можливість жити, працювати та навчатися в Італії та подорожувати без віз по Європі. Найшвидший спосіб для заможних людей стати легальним резидентом подати заявку на «золоту» візу Італії, яку ще називають «візою інвестора».

Податки для фізичних осіб.

Мешканці Італії та іноземці, які заробляють гроші в країні, повинні платити федеральний податок на доходи фізичних осіб (IRPEF). Він застосовується до загального доходу, який включає дохід від капіталу, зайнятості, самозайнятості, підприємницької діяльності і доходу від землі.

Особи зі статусом постійного резидента сплачують податок на доходи, отримані як в Італії, так і за кордоном. Нерезиденти сплачують податок тільки з доходів, отриманих в Італії.

Податок IRPEF є прогресивним; він збільшується разом із сумою доходу. Ставка податку коливається від 23% до 43%.

Сума доходу	Ставка податку
До 15 000 євро	23%
15 001 – 28 000 євро	25%
28 001 – 50 000 євро	35%
50 001 євро і більше	43%

Таблиця 5.1. Ставки податку на доходи фізичних осіб в Італії в 2023 році

Крім федерального прибуткового податку, фізичні особи в Італії сплачують регіональний прибутковий податок у розмірі 1,23-3,33% і муніципальний податок до 0,9%. Кожен регіон і муніципалітет Італії може змінити ставку податку для своїх жителів. Заможніші регіони зазвичай платять вищі ставки.

Податок на доходи фізичних осіб в Італії можна сплатити двома частинами, якщо сума платежу становить 257,52 євро або більше. Перший внесок у розмірі 40% необхідно сплатити до 30 червня, а решта 60% до 30 листопада того ж року.

Деякі витрати можуть зменшити загальний оподатковуваний дохід. Серед них медичні витрати, освіта, догляд за дітьми, виплата відсотків по іпотечному кредиту, благодійні пожертви, ремонт нерухомості та деякі покращення з енергозбереження.

Експатріанти з високим капіталом можуть підписатися на спеціальний режим оподаткування. Він дозволяє новим резидентам платити фіксовану суму в розмірі 100 000 євро на рік за доходи з іноземних джерел, незалежно від їх суми та характеру. Податкові пільги поширюються на членів сім'ї та

дозволяють їм сплачувати річний фіксований податок у розмірі 25 000 євро на іноземні доходи.

Щоб отримати право на участь у програмі, особи не повинні бути резидентами Італії протягом останніх 9 років. Режим діє протягом 15 років з першого року заможних осіб, які сплачують податок на прибуток за спеціальним режимом оподаткування, отримують дозвіл на проживання в Італії за рахунок інвестицій.

Внески на соціальне страхування.

Внески на соціальне страхування сплачують як працівник, так і роботодавець.

Італійський роботодавець, щоб сплачувати внески соціального страхування за працівників, повинен зареєструватися в Управлінні соціального забезпечення Італії (Istituto Nazionale Previdenza Sociale або INPS).

Загальна ставка соціального страхування становить приблизно 40% від валової винагороди працівника (ставка залежить від роботи, яку виконує компанія, кількості працівників компанії, посади працівника) і розподіляється таким чином:

- Комісія роботодавця становить близько 30%.
- Оплата працівника становить близько 10%.

Загалом лише близько 33% від загальної ставки сплачується до Національної пенсійної програми, а решта внеску сплачується до таких фондів соціального страхування, як:

- Фонд безробіття.
- Лікарняний фонд (не стосується керівників).
- Материнський фонд.
- Фонд допомоги по тимчасовому безробіттю (звичайний і надзвичайний, не стосується керівників).
- Фонд соціальної мобільності (не стосується керівників).
- Інші незначні кошти.

Внески на соціальне страхування для працівників, які зареєструвалися в INPS після 1 січня 1996 року без попередньої посади соціального страхування в Італії або, за певних умов, в інших країнах ЄС, мають бути сплачені до максимальної суми 105 014 євро станом на 2022 рік.

Понад верхню межу сплачуються лише незначні внески (близько 5%), і лише роботодавець.

Італійські працівники зазвичай сплачують близько 10% своєї зарплати Національному інституту соціального забезпечення Італії.

Самозайняті особи сплачують соціальні внески за вищою ставкою. Особи, які перебувають на обов'язковому пенсійному забезпеченні, сплачують внески за ставкою 24%. Самозайняті особи з номером платника ПДВ, зареєстровані в окремому режимі соціального страхування, сплачують внески на рівні близько 26%.

Податок на приріст капіталу.

Податок на приріст капіталу сплачується, коли особа продає актив за вищою ціною, ніж вона спочатку заплатила за нього. Майно, транспортні засоби, коштовності, акції та облігації можна вважати основними активами. Стандартна ставка податку становить 26%.

Приріст капіталу від нерухомості, яка перебуває у власності більше п'яти років або успадкована, зазвичай звільняється від податку на прибуток.

Дивіденди, процентні ставки та прибуток у криптовалюті понад 2000 євро також оподатковуються за ставкою 26%. Ставка податку на державні облігації Італії становить 12,5%.

Якщо платник податків володіє більш ніж 50% акцій компанії і є посадовою особою в тій же компанії, податок на дивіденди становитиме майже 50%. Податок на проценти за державними цінними паперами знижується до 12,5%.

Податок на спадщину та дарування.

Податок на спадщину та дарування в Італії має одну з найнижчих ставок у Європі.

Ставка податку коливається від 4 до 8% і залежить від відносин учасників:

1) Одержувачі або спадкоємці по прямій лінії сплачують 4% податку на успадковану або подаровану суму понад 1 мільйон євро. Прямими нащадками можуть бути подружжя, діти, батьки, іноді онуки.

2) З братів і сестер стягується податок у розмірі 6% від вартості, що перевищує 100 000 євро.

3) Члени сім'ї до четвертого коліна повинні сплатити 6% від усієї вартості спадщини або дарування.

4) Інші спадкоємці, одержувачі та неспоріднені спадкоємці сплачують 8% від усієї суми.

Успадковане нерухоме майно оподатковується за ставкою 3%, що дорівнює сумі 2% іпотечного податку та 1% кадастрового податку від вартості нерухомості. Нерезиденти сплачують податок на спадщину та дарування лише з активів, розташованих в Італії.

Відповідно до італійського закону про спадщину поліси, державні облигації та акції, а також капітал у сімейному бізнесі не оподатковуються.

Ступінь спорідненості	Ставка податку	Неоподатковуваний поріг на спадкоємця
Подружжя, діти, батьки	4%	1 млн. євро
Брати та сестри	6%	100 000 євро
Родичі до четвертого покоління	6%	Жодного
П'ятий ступінь споріднення	8%	Жодного

Таблиця 5.2. Ставки податку на спадщину та дарування в Італії

Податок на транспортні засоби.

Податок на транспортні засоби стягується щорічно з усіх автомобілів, зареєстрованих в Італії, навіть якщо вони не використовуються. Податок також поширюється на транспортні засоби в довгостроковій оренді, лізингу або придбані в розстрочку.

Ставка податку залежить від потужності двигуна, регіону реєстрації автомобіля та класу викидів автомобіля в ЄС (Євро 0-6). Найнижчу ставку сплачують власники авто з класами 4, 5 і 6.

Регіональна встановлена ставка визначається місцевою владою. Наприклад, податок на транспортні засоби в Римі становить 2,80 євро за кінську силу.

Стандартний автомобіль із двигуном потужністю 180 кінських сил, зареєстрований у Римі, матиме річний податок у розмірі 504 євро. У Неаполі ставка податку вища - 2,90 євро. Це означає, що власник такого ж автомобіля платитиме 522 євро на рік.

Існують певні типи транспортних засобів, які мають право на податкові знижки та звільнення від оподаткування:

- історичні автомобілі старше 30 років;
- транспортні засоби, призначені для водіїв з обмеженими можливостями;
- електромобілі та транспортні засоби, що працюють на зрідженому нафтовому газі (LPG), природному газі або гібридах;
- автомобілі, доставлені до дилерських центрів для перепродажу.

Податок на багатство.

Податок на багатство в Італії стягується з нерухомості та фінансових інвестицій, що належать резидентам Італії за межами країни. Ставка податку на нерухомість становить 0,76% від кадастрової вартості.

Податок на майно не поширюється на майно, яке використовується як основне місце проживання або на сімейне житло, закріплене за дружиною. Платіж також не потрібен, якщо загальна сума менше за 200 євро.

Іноземні фінансові активи оподатковуються за ставкою 0,2% від вартості фінансових продуктів. Податок не стягується, якщо середньорічна вартість запасів не перевищує 5000 євро.

Індивідуальний податок	Ставка податку	Від чого залежить ставка податку
Особистий дохід	23 – 43%	Загальна сума доходу
Внески на соціальне страхування	10% або 24%	Статус платника податків: найнятий або самозайнятий
Приріст капіталу	26%	Фіксована ставка податку
Спадок і дарування	4 – 8 %	Ступінь родинних стосунків
Податок на транспортний засіб	2 – 4 євро за кВт	Регіон, потужність двигуна, клас викидів

Таблиця 5.3. Індивідуальні податки в Італії (2023 р.)

Гербовий збір.

Фінансові інвестиції, якими володіє фізична особа в Італії, підлягають італійському податку на майно.

Базою оподаткування є вартість фінансових інвестицій станом на 31 грудня. Застосовувана ставка податку дорівнює 0,2% станом на 2023 фінансовий рік.

Цей податок утримується безпосередньо банком.

Крім того, банківські виписки обкладаються фіксованою сумою (гербовим збором), що дорівнює:

- 34,20 євро, якщо клієнт є фізичною особою з балансом менше 5000 євро.
- 100 євро, якщо клієнт не фізична особа.

Дохід від зайнятості.

Валовий оподатковуваний дохід за наймом включає всю винагороду (готівку або виплати в натуральній формі), отриману працівником у зв'язку з їхніми трудовими відносинами, включаючи: бонуси, опціони на акції, безпроцентні позики, коригування за кордоном, допомогу на вартість життя, відшкодування податків, допомогу на автомобіль, тощо.

Як правило, 100% компенсації, виплачуваної готівкою, підлягає оподаткуванню (деякі винятки з цього правила наведені нижче), а компенсація,

яка виплачується як додаткові пільги (наприклад, житло, позики, службовий автомобіль, наданий для особистого та службового використання) оподатковуються на основі «нормальної вартості» або одноразово. Звичайна вартість визначена в статті 9 Податкового кодексу Італії як ціна, яка зазвичай застосовується до аналогічних товарів і послуг на ринку. Зокрема, для акцій, облігацій та інших цінних паперів, які котируються на фондовій біржі або продаються поза біржею, нормальна вартість визначається на основі середньої ціни закриття за попередній місяць (30-31 день); для інших акцій вона визначається пропорційно чистій вартості власного капіталу товариства.

Допомога на відрядження за місто.

Кошти на проїзд, надані для трансферів/відряджень, включаються до оподаткованого доходу на суми, що перевищують 46,48 євро на день (переїзди в межах Італії) або 77,47 євро на день (переїзди за межі Італії), якщо не відшкодовуються витрати на харчування та проживання. Зазначені суми зменшуються на:

- 1/3, якщо харчування або проживання компенсує роботодавець, або
- 2/3, якщо і харчування, і проживання оплачує роботодавець.

Якщо працівник не отримує компенсації на проїзд, будь-які витрати, підтверджені квитанціями, пов'язані з харчуванням, проїздом і проживанням, не оподатковуються в Італії.

Допомога на переїзд.

Допомога на переїзд оподатковується у розмірі 50% від суми на суму, яка не може перевищувати 1549,37 євро для переказів на території Італії та 4648,11 євро для переказів за кордон. Однак слід зазначити, що таке пільгове лікування визнається лише за перший рік переведення.

Витрати на переїзд.

Компенсація витрат на переїзд (перевезення побутових речей, витрати на відрядження працівника та його сім'ї) повністю не оподатковується, якщо відшкодовується роботодавцем після надання відповідних квитанцій.

Внески роботодавця.

У певних випадках внески роботодавця до страхових медичних виплат також вважаються оподатковуваним доходом.

Житлова допомога.

В принципі, житло, надане працівнику роботодавцем, є пільгою, що оподатковується в Італії.

Якщо договір оренди укладено на ім'я роботодавця, а орендну плату сплачує роботодавець, оподатковувана сума – це різниця між переносною вартістю, яка називається кадастровою вартістю (дорівнює приблизно 1/10–1/15 річної орендної плати), збільшену на комунальні послуги, які врешті відшкодовані працівнику, і зменшені на будь-які внески, сплачені працівником (якщо такі є).

Якщо договір оренди укладено не на ім'я компанії, оподатковувана сума дорівнюватиме різниці між річною сумою оренди та внесками, сплаченими працівником (за наявності).

Особисте користування службовим автомобілем.

Вигода на службовий автомобіль (надається роботодавцем працівнику для приватного та ділового користування) становить оподатковуваний дохід працівника в сумі, що дорівнює 30% приписаної вартості, визначеної відповідно до таблиць, наданих Італійським автомобільним клубом (на основі моделі автомобіля, потужності двигуна, палива та враховуючи середньорічний пробіг 15 000 км/рік).

Починаючи з 1 липня 2020 року Закон про бюджет Італії на 2020 рік передбачає різні відсотки додаткової виплати, що оподатковується залежно від рівня викидів вуглекислого газу (CO₂), що викидається в атмосферу, а саме:

- 25% із значенням викидів CO₂ менше 60 г/км.
- 30% із значенням викидів CO₂ більше 60 г/км і менше 160 г/км.
- 50% із значенням викидів CO₂ більше 160 г/км і менше 190 г/км.
- 60% із значенням викидів CO₂ понад 190 г/км.

Відсотки за кредитами

Оподатковуваний дохід, отриманий від позик, наданих роботодавцем безпосередньо чи через треті сторони, дорівнює 50% різниці між відсотками, розрахованими за офіційною процентною ставкою (що діє на кінець кожного відповідного податкового року) та відсотками, розрахованими за ставкою, що застосовується роботодавцем або третьою стороною.

Ухилення від сплати податків в Італії.

Італія має значні проблеми з ухиленням від сплати податків. Дані Європейської комісії показують, що країна втрачає від цього 99 мільярдів євро на рік, при чому 30 мільярдів припадає на несплачений ПДВ. Це найвищий показник серед країн ЄС. Банк Італії каже, що більше 80% платежів в Італії все ще здійснюються готівкою, що збільшує поширеність ухилення від сплати ПДВ.

В Італії діють заходи щодо обмеження суми втрачених податкових платежів. Вона стала піонером у використанні штучного інтелекту з алгоритмом, що використовується для визначення платників податків, які ризикують не сплатити свої рахунки. У результаті, за словами уряду, у 2022 році було виявлено більше мільйона випадків високого ризику та вдалося запобігти шахрайству на 6,8 мільярдів євро.

За неточну, неповну або шахрайську податкову декларацію ви можете отримати суворе покарання. До них належать:

- Неподання податкової декларації – 120–240% суми податку.
- Податкова декларація, яка показує нижчий оподатковуваний прибуток, ніж фактичний дохід – 90–180% належних податків.
- Прострочені або несплачені податки – 30% несплаченого податку, 1% на день протягом 15 днів, 15% від 15 до 90 днів.

Більш серйозне податкове шахрайство, таке як створення рахунків-фактур для неіснуючих операцій, фальшиві податкові декларації або приховування чи знищення бухгалтерських документів, може призвести до набагато більших штрафів та ув'язнення.

Податки на прибуток підприємств.

Італійські юридичні особи сплачують податок на прибуток підприємств, відомий як *imposta sul reddito sul società* або IRES, та регіональний податок на виробництво, відомий як *imposta regionale sul attività produttive* або IRAP.

Стандартні ставки є наступними:

- 24% для IRES.
- 3,9% для IRAP.

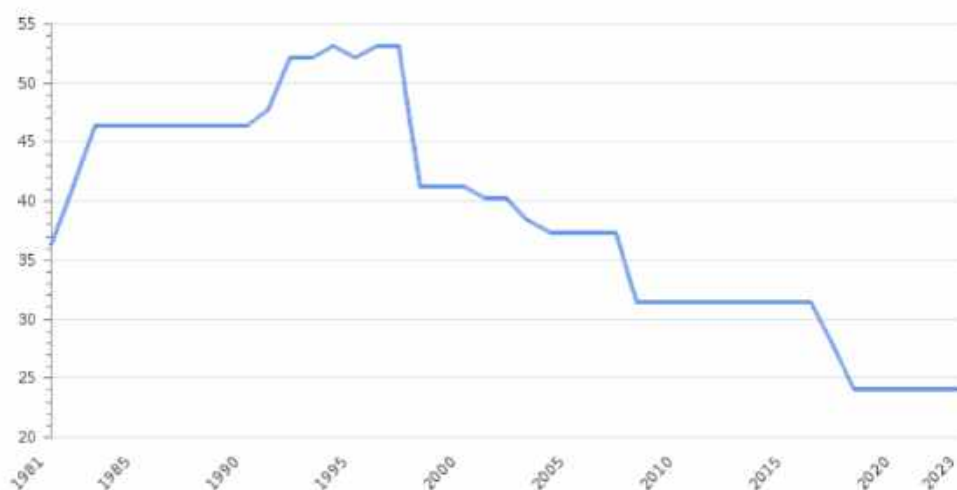


Рис. 5. 1. Динаміка ставок податку на прибуток (IRES)

Оподатковувана база IRES визначається відповідно до глобального принципу оподаткування, який передбачає, що незалежно від місця розташування/юрисдикції, де отримано дохід, якщо дохід юридично відноситься до італійської компанії-резидента, він оподатковується в Італії.

IRES нараховується на загальний чистий прибуток, відображений у фінансовій звітності компанії, скоригований з урахуванням конкретних податкових правил. Компанії-нерезиденти оподатковуються лише з доходу, отриманого в Італії.

Існують різні методи розрахунку оподатковуваної бази IRAP, залежно від характеру бізнесу, який здійснює платник податків. Для торговельних та виробничих компаній база оподаткування IRAP в основному представлена валовою маржею компанії у її фінансовій звітності.

Для банків оподатковувана база IRAP визначається наступним чином:

- Посередницька маржа, зменшена на 50% дивідендів.
- 90% амортизаційних відрахувань, пов'язаних з основними матеріальними та нематеріальними активами.
- 90% інших адміністративних витрат.
- Чиста вартість коригувань та переоцінок безнадійних боргів.

Спеціальні правила застосовуються до фінансових установ, крім банків, та холдингових компаній.

IRAP стягується на регіональній основі, і регіонам дозволено збільшувати або зменшувати стандартну ставку IRAP до рівня 0,92%. Компанії, що мають об'єкти в різних регіонах, повинні розподіляти свою загальну базу оподаткування між різними регіонами на основі витрат на оплату праці персоналу, розташованого на різних об'єктах. Італійські компанії з постійними представництвами за кордоном, а також судноплавні компанії, які відповідають вимогам режиму тоннажного податку, не підлягають сплаті IRAP на дохід, отриманий через ці постійні представництва.

Замісний податок на реорганізацію (злиття, роз'єднання, негрошові внески)

Корпоративні реструктуризації, такі як злиття, роз'єднання та негрошові внески, в принципі, є нейтральними з точки зору оподаткування, навіть якщо для цілей фінансового обліку операція призводить до визнання більшої вартості активів або гудвілу. Компанії можуть прийняти рішення про часткове або повне визнання для цілей оподаткування збільшення вартості активів або гудвілу, що виникає в результаті корпоративної реструктуризації, за умови сплати замісного податку.

Замісний податок розраховується на суму збільшення бази оподаткування і базується на прогресивних ставках від 12% до 16% (тобто 12% до 5 млн. євро, 14% від 5 млн. євро до 10 млн. євро і 16% понад 10 млн. євро), які сплачуються до кінцевого терміну сплати податку за фінансовий рік, в якому відбулася реорганізація, або за наступний фінансовий рік. Замісний податок також може бути сплачений трьома щорічними платежами: 30% у рік обрання, 40% на другий рік і 30% на третій рік плюс відсотки за ставкою 2,5% на рік на відстрочену суму. Замісний податок не підлягає вирахуванню для цілей IRES або IRAP.

Крім того, збільшена вартість гудвілу та торгових марок, придбаних в результаті реорганізаційних операцій, може амортизуватися для цілей оподаткування протягом п'яти податкових років, а не початково 18 років, шляхом сплати замісного податку в розмірі 16%. Замісний податок необхідно сплатити до кінцевого терміну сплати податку за фінансовий рік, в якому відбулася реорганізація. Розстрочка платежу не допускається. Вища податкова амортизація, що виникає в результаті такого вибору, починає діяти з податкового періоду, наступного за тим, в якому сплачено замісний податок.

Тоннажний податок

Італійські судноплавні компанії-резиденти, а також судноплавні компанії-нерезиденти, які працюють в Італії через постійне представництво, можуть отримати право на застосування італійського режиму тоннажного оподаткування. Цей режим дозволяє визначати умовний дохід на основі чистого тоннажу суден, що відповідають вимогам, розподіленого на ефективні дні плавання (тоннажний дохід). Тоннажний дохід оподатковується лише податком IRES.

Для отримання права на сплату тоннажного податку судна повинні:

- (1) мати чистий тоннаж понад 100 чистих тонн;
- (2) використовуватися для перевезення вантажів, пасажирів, рятувальних робіт, буксирування та інших послуг; і
- (3) працювати в міжнародному судноплаванні, як це визначено правилами, що регулюють діяльність Італійського міжнародного реєстру. Судна, зафрахтовані за «чартером порожнього судна», не мають права застосовувати такий податковий режим. Зафрахтовані судна з екіпажем включаються в режим тоннажного податку, якщо їх глобальний чистий тоннаж становить менше 50% від загального чистого тоннажу.

Тоннажний дохід розраховується на основі чистої місткості (тоннажу) судна. Добовий дохід визначається за наступною системою ставок:

Чистий тоннаж судна (NT)	Добовий дохід в євро за NT
від 0 до 1 000	0,0090
від 1 001 до 10 000	0,0070
від 10 001 до 25 000	0,0040
понад 25 001	0,0020

Дні, коли судна не використовуються у зв'язку з технічним обслуговуванням або тимчасово виведені з експлуатації, не беруться до уваги. Крім того, ніякі відрахування з доходу від тоннажного збору не допускаються.

Доходи і витрати від наступних видів діяльності вважаються такими, що покриваються тоннажним доходом, визначеним, як зазначено вище:

- Перевезення вантажів.
- Перевезення пасажирів.
- Рятувальні роботи та буксирування.
- Інші послуги, які необхідно надавати у відкритому морі.

- Витрати, пов'язані з вищезазначеними видами діяльності (наприклад, адміністративні та комерційні витрати, страхові платежі).
- Інші операції, що виконуються в тісному зв'язку з транспортними операціями (наприклад, навантаження і розвантаження).
- Інші незначні види діяльності.

Приріст капіталу або збитки, що виникають від передачі суден, придбаних компанією під час дії режиму тоннажного податку, також вважаються включеними до доходу, що оподатковується цим податком.

Вибір режиму тоннажного податку повинен бути зроблений виключно для всіх суден компанії або групи, що відповідають вимогам. Вибір режиму оподаткування тоннажу здійснюється на добровільній основі, але після обрання він залишається в силі протягом десяти років. Після закінчення десятирічного терміну його дія автоматично поновлюється.

Податкове резидентство для компаній

Компанії, які мають юридичний або адміністративний центр або здійснюють основну господарську діяльність на території Італії, вважаються компаніями-резидентами і підлягають оподаткуванню в Італії з доходів, отриманих в інших країнах світу.

Іноземна компанія, що володіє однією або кількома італійськими дочірніми компаніями, вважається резидентом Італії для цілей оподаткування, якщо існує хоча б одна з наступних умов:

- іноземна компанія прямо або опосередковано належить особам, які є податковими резидентами Італії.
- рада директорів іноземної компанії складається переважно з фізичних осіб-резидентів Італії.

Компанії-нерезиденти підпадають під дію IRES та IRAP лише щодо доходів, отриманих з італійських джерел. Зокрема, італійські компанії-нерезиденти, які мають постійне представництво в Італії, підпадають під дію IRES та IRAP щодо рівня оподаткованого доходу, отриманого від постійного представництва в Італії. Внутрішнє визначення постійного представництва в значній мірі відповідає моделі ОЕСР.

Трасти розглядаються як особи, що підлягають корпоративному оподаткуванню. Резидентство визначається на основі місцезнаходження місця управління або основного об'єкта трасту. В першу чергу, трасти, які діють через відповідну структуру, вважаються податковими резидентами Італії, якщо зазначена структура знаходиться в Італії. За відсутності такої структури трасти, керовані довірчим власником, вважаються податковими резидентами Італії, якщо довірчий власник є податковим резидентом Італії. У разі наявності більше ніж одного довірчого власника, необхідно провести аналіз у кожному конкретному випадку відповідно до спеціальних інструкцій.

Інші види корпоративних податків

Податок на додану вартість

Італійський ПДВ (Imposta sul Valore Aggiunto) застосовується до поставок товарів і послуг, що здійснюються в Італії підприємцями, професіоналами чи митцями, а також до імпорту, що здійснюється будь-ким. За певних обставин ПДВ також сплачується при придбанні товарів і послуг всередині громади.

Стандартна ставка ПДВ в Італії становить 22%. Знижені ставки передбачені для конкретно перелічених поставок товарів і послуг, таких як:

- 4% для визначених продуктів харчування, напоїв та сільськогосподарської продукції, а також електронних книг/електронних періодичних видань, які відповідають певним вимогам.
- 5% на певні медичні послуги, продаж харчових трав, певні транспортні послуги на морях, озерах і річках, послуги централізованого теплопостачання та специфічні товари для дітей (наприклад, сухе молоко).
- 10% на постачання електроенергії для визначених цілей, ліків, що входять до переліку, та заходів по відшкодуванню житлового фонду.

За певних умов операції з платниками податків, які зазвичай здійснюють експорт товарів, звільняються від сплати ПДВ з правом на відрахування. Звільнення з правом на відрахування здійснюється за наступними процедурами:

- Звичайний експортер зобов'язаний подати в електронному вигляді декларацію про наміри, яка може стосуватися кількох операцій, до італійських податкових органів, які видадуть квитанцію з певним номером протоколу.
- Постачальник зобов'язаний перевірити на веб-сайті італійських податкових органів або у власній податковій скриньці (Cassetto Fiscale), чи було належним чином подано лист про наміри. Після перевірки вищезазначеного, номер протоколу повинен бути вказаний на кожному рахунку-фактурі, виставленому без застосування ПДВ до звичайного експортера. Щодо штрафних санкцій, які застосовуються до постачальника, який не подбав про те, щоб перевірити, чи було належним чином подано протокол про наміри, застосовується значний штраф у розмірі від 100% до 200% від суми ПДВ.
- У разі імпорту імпортер товарів повинен зазначити в митній декларації реквізити номера протоколу про отримання.

Зміст декларацій про наміри визначається Законом № 96911/2020 італійських податкових органів. Італійські податкові органи здійснюють спеціальний аналіз ризиків та суттєвий контроль з метою запобігання випуску фальшивих декларацій про наміри та визнання недійсними тих фальшивих декларацій, які вже видані.

Існують конкретні поставки товарів і послуг, чітко перелічені в законі, які звільняються від ПДВ (наприклад, лікарняні та медичні послуги, освіта, страхові послуги, специфічні фінансові послуги, поставка/оренда певного

нерухомого майна). Інші конкретно перелічені операції також не підлягають оподаткуванню ПДВ (наприклад, переказ коштів, передача підприємства, що продовжує свою діяльність).

Вхідний ПДВ на придбання товарів та послуг, пов'язаних з господарською діяльністю, як правило, дозволяється до відшкодування. Спеціальні обмеження застосовуються до певних товарів (наприклад, автомобілів, представницьких витрат), а також до компаній, які здійснюють як оподатковувані операції, так і операції, звільнені від сплати ПДВ без права на відшкодування.

Новий солідарний внесок для енергетичного сектору

Законом про бюджет на 2023 рік запроваджено тимчасовий внесок солідарності на 2023 рік, який мають сплачувати підприємства, що здійснюють діяльність в енергетичному та нафтогазовому секторі, у зв'язку з надзвичайним зростанням цін у цьому секторі. Запроваджуються спеціальні положення для визначення бази оподаткування внеску солідарності.

Податок на реєстрацію.

Певні акти та контракти повинні бути зареєстровані в місцевому податковому управлінні після їх підписання або за певних обставин, а також повинен бути сплачений відповідний податок.

Залежно від характеру договору та активів, які є об'єктом договору, а також від форми договору, реєстраційний податок стягується у вигляді фіксованої суми або у відсотках від вартості товарів та/або прав, які є об'єктом договору. За загальним правилом, пропорційний реєстраційний податок не сплачується у випадку операцій, що підлягають оподаткуванню ПДВ.

ПДВ та реєстраційний податок на оренду нерухомого майна.

Операції з оренди житлових і комерційних будівель або їх частин, як правило, звільняються від ПДВ без права на відрахування і обкладаються реєстраційним податком за ставкою 2% або 1%.

Різні ставки ПДВ, режим оподаткування ПДВ та реєстраційний податок застосовуються залежно від типу будівель, до яких відноситься оренда (наприклад, житлові, комерційні будівлі), та постачальника (наприклад, фізична особа, будівельні компанії, платники податку, які не є будівельними компаніями).

Акцизні збори.

Акцизним збором обкладаються наступні товари:

- Енергетичні продукти;
- Алкоголь та алкогольні напої (в тому числі етиловий спирт);
- Оброблені тютюнові вироби;

- Електроенергія.
- Податкове зобов'язання, в залежності від продукції, виникає:
- в момент імпорту або виробництва (при цьому акцизи повинні бути сплачені в момент, коли вони випускаються для споживання в Італії)
 - коли підакцизні товари використовуються для опалення або як паливо, і
 - коли підакцизні товари випускаються для споживання або використовуються для власних потреб.

Податок на пластик.

Законом про бюджет на 2020 рік було запроваджено новий податок на утилізацію одноразових пластикових виробів або, які мають або призначені для утримання, захисту, обробки або доставки товарів чи харчових продуктів (наприклад, пластикові пляшки, пакети та лотки для їжі), навіть у формі листів, плівок чи смужок.

Податок не поширюється на компостоване ЦПДВ, а також на медичні вироби та пластикові контейнери, що використовуються для зберігання та захисту лікарських засобів.

Ставка нового податку становить 0,45 євро за кілограм пластикового матеріалу, що міститься в одноразових виробах.

Податок на цукор

Закон про бюджет на 2020 рік також запровадив новий податок на підсолоджені напої ("податок на цукор"). Зокрема, податок застосовується до готових продуктів та продуктів, підготовлених для використання як таких після розведення, що підпадають під товарні позиції 2009 (фруктові соки, овочеві та бобові) та 2202 (вода з додаванням цукру або інших підсолоджувачів чи ароматизаторів та інші безалкогольні напої) комбінованої номенклатури ЄС, виставлені на продаж, призначені для споживання людиною в їжу, отримані шляхом додавання підсолоджувачів, з міцністю менше або що дорівнює 1,2% об'ємних одиниць.

Ставка нового податку встановлена на рівні 10 євро за гектолітр для готової продукції та 0,25 євро за кілограм для продукції, призначеної для використання як такої після розведення.

Звільнення застосовується до підсолоджених напоїв, якщо загальний вміст підсолоджувачів є меншим або дорівнює, відповідно, 25 грамам на літр для готової продукції або 125 грамам на кілограм для продукції, призначеної для використання як такої після розведення.

Закон про бюджет на 2023 рік передбачив відтермінування сплати як податку на пластик, так і податку на цукор до 2024 року.

Гербові збори.

Гербовий збір (Imposta di Bollo) застосовується до певного переліку актів або документів, передбачених відповідною нормою закону (наприклад, чеки, векселі, виписки з рахунків, сертифікати, бухгалтерські книги, акти передачі квот і, в окремих випадках, визначених законом, рахунки-фактури).

Залежно від виду документа, гербовий збір підлягає сплаті при видачі документа або в разі його використання (наприклад, якщо документ подається до Італійського реєстраційного бюро). Крім того, він може бути фіксованою сумою або сумою, пропорційною до вартості такого акту або документа.

Гербовий збір, як правило, є альтернативою ПДВ; однак, у випадку, якщо сума оплати частково підлягає оподаткуванню ПДВ, а частково ні, рахунок-фактура підлягає оподаткуванню гербовим збором, якщо загальна сума оплати, що не підлягає оподаткуванню ПДВ, перевищує 77,47 євро. Крім того, деякі операції звільняються від сплати гербового збору (наприклад, поставка товарів між країнами Співтовариства). Для операцій, звільнених від ПДВ (з обмеженням на кредит ПДВ), а також для операцій, що не підлягають оподаткуванню ПДВ, сума яких перевищує 77,47 євро, необхідно сплатити гербовий збір у розмірі 2 євро за кожний виставлений рахунок-фактуру.

Єдиний комунальний податок (Imposta Unica Comunale або IUC)

Єдиний комунальний податок складається з наступних податків:

- Єдиний муніципальний податок (Imposta Municipale Unica, IMU) – податок на нерухомість, що стягується з власників нерухомого майна (будівлі, сільські землі, сільськогосподарські угіддя), за винятком нерухомого майна, що перебуває у власності як первинна приватна власність. Стандартна ставка податку становить 0,76%. Залежно від муніципалітету та статусу платника податку, ставка податку може бути збільшена або зменшена. Оподатковувана база, як правило, визначається на основі так званої “кадастрової вартості” (тобто капіталізації передбачуваного стандартного доходу, який, як очікується, буде отримано від нерухомості).

- Податок на неподільні послуги (Tributo per i Servizi Indivisibili, TASI) – податок на послуги, що сплачується власниками нерухомості та орендарями, за винятком нерухомого майна, призначеного для приватного використання. Сума, яку сплачує орендар, може варіюватися відповідно до правил, встановлених муніципалітетом.

- Tassa sui rifiuti (TARI) – податок на відходи, що стягується з власника або користувача нерухомого майна.

Закон про бюджет на 2020 рік переглянув положення закону щодо податків, які стягуються з власників нерухомого майна. Зокрема, передбачено, що, починаючи з 2020 року, податок на неподільні послуги скасовується і залишається лише одна форма податку на нерухоме майно, дисципліна якого, в основному, відповідає дисципліні, що існувала для попередньої “Imposta Municipale Unica (IMU)”. Зокрема, загалом, для нової “Imposta Municipale

Unica (IMU)” ставка податку встановлена на рівні 0,86%, з можливістю для муніципалітетів збільшити її до 1,06% або зменшити до нуля.

Податок на цифрові послуги

Починаючи з 2020 фінансового року, корпорації сплачують податок за ставкою 3% від вартості отриманих конкретних цифрових послуг, за вирахуванням ПДВ та інших непрямих податків.

Податок на веб-послуги застосовується до платників податків, які індивідуально або на рівні групи отримують протягом податкового року:

- загальну глобальну суму доходів, що перевищує 750 мільйонів євро, та
- загальну суму доходів, отриманих на території Італії, що перевищує 5,5 млн. євро.

Податок спрямований на доходи, отримані від надання наступних послуг:

- Розміщення реклами на цифровому інтерфейсі, орієнтованій на користувачів цього цифрового інтерфейсу.
- Пропозиція багатостороннього цифрового інтерфейсу, який дозволяє користувачам взаємодіяти і полегшує безпосереднє надання товарів і послуг.
- Передача даних, зібраних про користувачів і згенерованих в результаті діяльності користувачів на цифрових інтерфейсах.

Зібрані доходи підлягають оподаткуванню, коли користувач використовує пристрій для доступу до вищезазначених цифрових послуг на території Італії. Для того, щоб визначити місцезнаходження користувача, італійський податковий орган встановив конкретні правила зв'язку між користувачем та італійською територією (тобто IP-адресою або іншими засобами геолокалізації).

Внески на соціальне страхування

Італійський роботодавець, задля того, щоб сплачувати внески на соціальне страхування за своїх працівників, повинен зареєструватися в Італійській адміністрації соціального забезпечення (Istituto Nazionale Previdenza Sociale або INPS).

Загальна ставка соціального страхування становить близько 40% від валової заробітної плати працівника (ставка залежить від трудової діяльності компанії, кількості працівників компанії та посади працівника) і розподіляється наступним чином:

- Частка роботодавця – близько 30%.
- Внесок працівника – близько 10%.

Податкові вирахування.

Знос та амортизація.

Всі основні засоби, які використовуються в діяльності компанії, за винятком землі, підлягають амортизації для цілей оподаткування (як для IRES, так і для IRAP).

Для IRES максимальні норми амортизації основних матеріальних активів визначені у Постанові Кабінету Міністрів. Такі норми амортизації відрізняються залежно від типу активу та сектору економіки, в якому працює компанія. У випадку, якщо амортизація у фінансовому обліку перевищує суми, дозволені для цілей оподаткування, виникають тимчасові різниці.

Земля не є активом, що амортизується. Амортизація гудвілу, отриманого в результаті операції з активами, та амортизація торгових марок підлягає вирахуванню в сумі, що не перевищує 1/18 вартості в будь-якому році.

Лише для цілей IRAP амортизація (крім тієї, що стосується гудвілу та торговельних марок) підлягає вирахуванню відповідно до сум, відображених у фінансовій звітності, незалежно від вищезазначених обмежень.

Фінансовий лізинг.

Витрати на лізинг, відображені у звіті про прибутки та збитки згідно з італійськими стандартами бухгалтерського обліку, повністю вираховуються з оподатковуваної бази IRES, якщо відповідна угода має мінімальний термін дії.

Процентні витрати.

Як правило, процентні витрати повністю вираховуються з податку на прибуток до суми процентного доходу. Після цього перевищення процентних витрат підлягає вирахуванню в розмірі до 30% від валової EBITDA (можливість вирахування процентів), що є релевантним для цілей оподаткування.

Чисті процентні витрати, що перевищують річне обмеження, переносяться на наступні фінансові роки. Таким чином, чисті процентні витрати, не вираховані в попередні роки, можуть бути вираховані в майбутніх фінансових роках, якщо загальна сума процентів у цьому році не перевищує 30% валового операційного прибутку. Якщо чисті процентні витрати є меншими за річний ліміт (тобто 30% валової операційної маржі), ця різниця може бути перенесена на наступні п'ять років, щоб збільшити можливість компанії вираховувати процентні витрати протягом наступних п'яти років.

Дозвіл на відрахування корпоративного капіталу.

Дозвіл на відрахування корпоративного капіталу – це відрахування, що дорівнює чистому приросту задіяного власного капіталу, помноженому на ставку, яка визначається щороку. З 2019 фінансового року ця ставка дорівнює 1,3%.

Відповідне збільшення визначається за рахунок внесків до акціонерного капіталу та нерозподіленого прибутку (за винятком прибутку, віднесеного до резерву нерозподіленого прибутку) за вирахуванням наступних статей:

- Зменшення чистого капіталу з розподілом між акціонерами, включаючи, зокрема, виплату дивідендів.
- Інвестиції в контрольовані компанії.
- Певні види внутрішньогрупових придбань бізнесу та операцій.

Якщо резерв за рік перевищує чисту оподатковувану базу IRES, різниця переноситься на наступний фінансовий період.

Безнадійні борги.

Щорічний резерв сумнівних боргів, не гарантованих третіми особами і пов'язаних з реалізацією товарів та послуг, підлягає оподаткуванню в розмірі до 0,5% від валової вартості дебіторської заборгованості. Вирахування більше не дозволяється, якщо загальна сума резерву сумнівних боргів перевищує 5% від вищезгаданої валової вартості дебіторської заборгованості станом на кінець фінансового року.

Незалежно від вищезазначеного, збитки від безнадійних боргів підлягають вирахуванню, якщо вони підтверджені точними та об'єктивними елементами або, в будь-якому випадку, якщо проти боржника порушено справу про банкрутство, в тому числі іноземне.

Благодійні внески.

Вирахування благодійних внесків дозволено. Суми, дозволені до відрахування, залежать від особливостей організації-одержувача, а конкретні обмеження встановлюються законодавством.

Представницькі витрати.

Для цілей IRES витрати на подарунки та представництво, які відповідають вимогам (як якісним, так і кількісним), що містяться в спеціальному міністерському указі, повністю підлягають відрахуванню в тому податковому періоді, в якому вони були понесені. Витрати на розваги, які не відповідають цим вимогам, не підлягають відрахуванню.

Витрати на харчування та проживання.

Для цілей IRES відрахування витрат на харчування та проживання, понесені в межах муніципалітету, обмежується 75% від суми витрат. Однак ПДВ, пов'язаний з такими витратами, підлягає повному відшкодуванню.

Витрати на автомобіль.

Витрати, пов'язані з автомобілями, що використовуються компаніями, підлягають віднесенню на валові витрати IRES наступним чином:

- 20% для автомобілів, які не закріплені за працівниками або надані працівникам виключно для службового користування.
- 70% для автомобілів, наданих працівникам як для ділових, так і для особистих цілей.

Витрати на автомобілі можуть бути повністю вирахувані, якщо (1) автомобілі є абсолютно необхідними для діяльності компанії або (2) автомобілі є невід'ємним елементом діяльності компанії (наприклад, транспортні засоби, що належать компанії, яка займається орендою автомобілів).

Телефонні витрати.

Для цілей IRES віднімається до 80% загальних витрат, пов'язаних з мобільним та стаціонарним зв'язком, як на мобільні, так і на стаціонарні телефони.

Наступні статті IRAP підлягають вирахуванню при визначенні оподатковуваної бази IRES:

- 10% від IRAP, сплаченого протягом року.
- сума, визначена на основі IRAP, сплаченого на вартість працівників, за вирахуванням відповідних відрахувань.

IMU підлягає вирахуванню для цілей IRES у розмірі до 100% від суми, сплаченої у 2022 фінансовому році та в наступних фінансових роках.

Чисті операційні збитки.

Податкові збитки можуть бути перенесені для цілей IRES і використані для компенсації доходів у наступних податкових періодах без будь-яких часових обмежень.

Податкові збитки можуть бути компенсовані оподатковуваним доходом лише на суму, що не перевищує 80% оподаткованого доходу. Таким чином, корпорації зобов'язані сплачувати IRES щонайменше з 20% оподаткованого прибутку.

Для цілей IRAP податкові збитки не можуть бути перенесені на майбутні періоди.

Отже, політика оподаткування корпоративного сектору в Італії відзначається комплексністю та постійними змінами з метою стимулювання економічного зростання та забезпечення фінансової стабільності країни. Уряд регулярно вносить зміни до ставок корпоративного податку та інших аспектів податкової системи, спрямовані на підтримку бізнесу та приваблення іноземних інвестицій.

Список використаних джерел.

1. Податковий резидент та податки в Італії. Feod Group. URL: <https://feodgroup.com/uk/immigration/italy/tax-resident>
2. Italy Taxes 2023. Worldwide-Tax. URL: <https://www.worldwide-tax.com/italy/italy-taxes.asp>

3. The tax system in Italy. Expatica. URL: <https://www.expatica.com/it/finance/taxes/taxes-in-italy-79671/>
4. Personal income tax rates and calculation. Agenzia Entrate. URL: <https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/web/english/personal-income-tax-rates-and-calculation>
5. Taxing Wages – Italy. OECD. URL: <https://www.oecd.org/tax/tax-policy/taxing-wages-italy.pdf>
6. Personal income tax in Italy for residents, non-residents and foreigners. ItalianVisa. URL: <https://www.italianvisa.it/personal-income-tax-italy-foreigners/>
7. Personal income tax (IRPEF). ItalianCompanyFormations. URL: <https://www.italiancompanyformations.com/accounting-and-tax-services/personal-income-tax-irpef/>
8. Business - Corporate Income Tax - Ires - Agenzia delle Entrate [Electronic resource] // Agenzia delle Entrate. – Mode of access: <https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/web/english/corporate-income-tax-ires> (date of access: 26.11.2023). – Title from screen.
9. Italy - Corporate - Taxes on corporate income [Electronic resource] // Worldwide Tax Summaries Online. – Mode of access: <https://taxsummaries.pwc.com/italy/corporate/taxes-on-corporate-income> (date of access: 26.11.2023). – Title from screen.
10. Italy Corporate Tax Rate 2023. | Take-profit.org [Electronic resource] // Take-Profit. – Mode of access: <https://take-profit.org/en/statistics/corporate-tax-rate/italy/> (date of access: 26.11.2023). – Title from screen.
11. Taxes in Italy for Expats in 2023: Individual and Corporate Tax Rates [Electronic resource] // Immigrant Invest. – Mode of access: <https://immigrantinvest.com/blog/italy-tax-system-en/> (date of access: 26.11.2023). – Title from screen.

ГЛАВА 6: ПОДАТКОВА СИСТЕМА ШВЕЙЦАРІЇ.

ВСТУП.

Швейцарія розташована в самому серці Європи між Альпами та горами Юра, де вона межує з Німеччиною на півночі, Францією на заході, Італією на півдні та Австрією та Ліхтенштейном на сході. Завдяки цьому центральному розташуванню Швейцарія пропонує велику різноманітність культур та мов. Столицею Швейцарії є Берн, а офіційною валютою є швейцарський франк (CHF). Офіційними мовами Швейцарії є німецька, французька, італійська та ретро-романський. Ліберальна економічна система, політична стабільність та тісна інтеграція з економіками інших країн роблять Швейцарію привабливим місцем для бізнесу.

Економіка Швейцарії - одна з найбільш ліберальних і конкурентоспроможних економік світу. Успіх Швейцарії безпосередньо пов'язаний з ліберальною економічною системою, політичною стабільністю і тісним економічним співробітництвом з іншими країнами.

У 1961 році Швейцарія підписала Конвенцію про Організацію економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). З 2002 року Швейцарія є членом Організації Об'єднаних Націй (ООН), офіс якої знаходиться в Женеві, а також відіграє важливу роль у спеціалізованих та важливих економічних організаціях ООН. З 1960 року Швейцарія є членом Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ). Швейцарія, однак, не є членом Європейського Союзу (ЄС).

Швейцарія є федеративною країною та характеризується структурою, що сформована з трьох різних політичних рівнів: Конфедерація, кантони та муніципалітети. В країні нараховується 26 кантонів та 2300 муніципалітетів. Всі кантони мають повне право оподаткування, за винятком тих податків, збір яких є прерогативою федерального уряду. Як наслідок, у Швейцарії прийняті три рівня оподаткування - федеральний, кантональний, общинний (муніципальний).

Незважаючи на те що офіційна назва країни - Швейцарська Конфедерація, за формою державного устрою вона являє собою федерацію. Це найстаріша федерація в Європі, яка до того ж ніколи не мала монархічної форми правління. Законодавчі акти, прийняті парламентом країни (Федеральними зборами), адресуються громадянам, державний бюджет формується за рахунок податкових та інших платежів, що надходять від платників податків, відсутнє право сецесії. Швейцарія задовольняє всіма ознаками федеративної держави, хоча реалізація кожного з них має тут свою специфіку.

У силу особливостей податкової системи Швейцарії подвійне оподаткування може виникнути як в міжкантональних, так і в міжнародних відносинах. Проблеми міжкантонального подвійного оподаткування

вирішуються на основі рішень Федерального Верховного Суду, а також на підставі Федерального закону "Про податкові гармонізації".

Кожен кантон, як і Конфедерація, має власну конституцію, яка дає йому право самостійно визначати політико-адміністративний та організаційний устрій, формувати власний парламент та уряд, здійснювати правосуддя у цивільних справах, створювати своє власне законодавство.

Швейцарія - це високорозвинена, сучасна та ліберальна ринкова економіка з низьким рівнем безробіття, висококваліфікованою робочою силою та валовим внутрішнім продуктом (ВВП) на душу населення, який є одним із найвищих у світі. Економіка Швейцарії виграє від високорозвинутого сектора послуг, який очолюють фінансові послуги; сильної обробної промисловості, що спеціалізується на високотехнологічному та заснованому на знаннях виробництві. Фармацевтична та хімічна промисловість також мають добру світову рекомендацію. В останні роки Швейцарія значною мірою привела свою економічну практику у відповідність до Європейського союзу, щоб підвищити свою міжнародну конкурентоспроможність. У 2009 році Швейцарія погодилася дотримуватись правил ОЕСР про адміністративну допомогу в податкових питаннях, включаючи ухилення від сплати податків. У 2019 році у Швейцарії набула чинності Багатонаціональна конвенція про здійснення заходів, пов'язаних з податковими договорами щодо запобігання ерозії бази оподаткування та усунення прибутку (BEPS), так званий багатосторонній документ (MLI).

Види оподаткування Швейцарії

Відповідно до національного стандарту, бюджети рівнів урядування поділяються на такі:

- загальнодержавний (Зведений бюджет),
- конфедерації (Державний бюджет),
- регіональні (кантони) і місцеві (муніципалітети). На додаток до 26 кантонів, до субсектору кантонів у Швейцарії входять конкордати – контракти, які регулюють міжкантональне співробітництво у певних галузях суспільного життя (наприклад, освіта). Конкордати служать гармонізації кантональних обов'язків без навантаження на федерацію. Конкордат може включати в себе тільки кілька кантонів або всі кантони.

Федеральна Конституція гарантує регіональним і місцевим органам влади достатні обсяги фінансування для виконання їхніх завдань і зобов'язує Конфедерацію піклуватися про адекватну фінансову компенсацію .

В Швейцарії існують різноманітні види податків, які об'єднуються на різних рівнях влади: федеральному, кантональному (регіональному) та муніципальному (місцевому) рівнях. *Основні види податків* в Швейцарії включають: податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток юридичних осіб, податок на майно (капітал) юридичних осіб, податок на майно фізичних осіб , який включає в себе оподаткування вартості нерухомості, рухомого

майна та інших активів, податок на спадщину та дарування,. Податок на додану вартість (ПДВ), акцизи та мито, податок на прибуток від лотерей та азартних ігор, споживчі податки та інше.

КОРПОРАТИВНІ ПОДАТКИ.

Компанії-резиденти підлягають оподаткуванню швейцарським податком на прибуток підприємств (СІТ) на їхній оподатковуваний прибуток, отриманий у Швейцарії. СІТ стягується на федеральному, кантональному та комунальному рівнях. Доходи з іноземних джерел, що відносяться до іноземних постійних представництв (ПП, або *англ.* PE) або нерухомого майна, розташованого за кордоном, виключаються з податкової бази Швейцарії та враховуються лише для цілей прогресивної ставки в кантонах, які застосовують прогресивні податкові ставки.

Компанії-нерезиденти можуть бути суб'єктами оподаткування швейцарського податку на прибуток, якщо вони (як альтернатива) мають ПП у Швейцарії, володіють нерухомістю в Швейцарії, є партнерами швейцарського бізнесу, мають дебіторську заборгованість, забезпечену іпотекою на швейцарську нерухомість, або угоду на діяльність як брокер швейцарської нерухомості. Компанії-нерезиденти оподатковуються з доходів, отриманих у Швейцарії.

Федеральний рівень

Швейцарія стягує прямий федеральний податок на доходи громадян за фіксованою ставкою 8,5% від прибутку після оподаткування. Відповідно, податок на прибуток підлягає вирахуванню для цілей оподаткування та зменшує застосовну податкову базу (тобто оподатковуваний дохід), у результаті чого пряма федеральна ставка податку на прибуток становить приблизно 7,83%. На федеральному рівні податок на капітал підприємств не стягується.

Кантональний/комунальний рівні

Окрім прямого федерального податку на прибуток, кожен кантон має власне податкове законодавство та стягує кантональні та комунальні податки на прибуток підприємств і капітал за різними ставками. Тому, податковий тягар доходу (і капіталу) варіюється від кантону до кантону. Деякі кантональні та комунальні податки стягуються за прогресивними ставками.

Загальні податкові ставки

Як правило, загальний приблизний діапазон максимальної ставки податку на прибуток на прибуток до оподаткування для федеральних, кантональних і комунальних податків становить від 11,9% до 21,0%, залежно від місця розташування компанії в конкретній столиці кантону в Швейцарія. З набранням чинності Федерального закону про податкову реформу та

фінансування АНВ (страхування за віком і втратою годувальника) (TRAF) з 1 січня 2020 року спеціальні режими кантонального оподаткування (наприклад, режими для холдингових компаній, постійних компаній, змішаних компаній) торгові компанії) були ліквідовані. У той же час більшість кантонів зменшили або планують скоротити ставку податку на прибуток, в результаті чого ефективна податкова ставка в більшості кантонів сягатиме приблизно 12–15 %, а також запровадили міжнародно визнані підходи, на рівні Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD).

ПОДАТКИ ДЛЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.

Усі фізичні особи-податкові резиденти оподатковуються своїми світовими доходами та статками. Фізичні особи, які не є податковими резидентами, оподатковуються лише з джерел доходу та багатства, отриманих у Швейцарії.

Податки на прибуток стягуються на трьох різних рівнях: на федеральному рівні (однаковий по всій Швейцарії), на кантональному рівні (є однаковим у певному кантоні та базується на власному податковому законодавстві кантону та податкових ставках), і на муніципальному рівні (муніципалітети дотримуються кантонального податкового законодавства, але мають право встановлювати власну ставку комунального податку в межах певних параметрів). Ставки податку на прибуток є прогресивними на федеральному рівні та в більшості кантонів. Деякі кантони нещодавно запровадили єдину ставку податку.

Увесь дохід оподатковується на основі однієї податкової декларації із загальном однаковою податковою ставкою (тобто всі джерела доходу додаються разом), і з такого загального доходу віднімаються всі відповідні відрахування. Це призводить до застосовної ставки податку, яка стягується з усього оподаткованого доходу. Виходячи з застосовних ДТТ, фактичний оподатковуваний дохід у Швейцарії може відрізнятися від ставки податку, яка визначає дохід. Крім того, дохід від дивідендів від істотної участі може оподатковуватись за нижчою ставкою податку відповідно до національного федерального та кантонального законодавства.

До оподаткованих доходів фізичних осіб відносяться:

- – доходи від зайнятості та самозайнятості;
- – компенсаційні доходи (наприклад, щорічна рента та пенсії);
- – вторинні доходи (наприклад, за допомогу літнім людям або за надання послуг);
- – доходи від рухомого і нерухомого майна;
- – інші доходи (наприклад, призи в лотереях на суму понад 1000 швейцарських франків).

Як правило, витрати, пов'язані з отриманням доходу (наприклад, професійні витрати), віднімаються з валового доходу.

Надаються деякі загальні пільги. Наприклад, знижка ставки податку з подвійного доходу, страхових премій, премій для соціального забезпечення, за винятком відсотків по заборгованості приватного сектора до певної суми і т. д. ; соціальні пільги – наприклад, знижена ставка для подружніх пар, для сімей з одним батьком, для дітей, для нужденних осіб і т. д.

Швейцарські податкові закони засновані на принципі, що доходи всіх членів сім'ї враховуються як єдиний дохід. Дохід і чисте багатство юридично подружньої пари об'єднуються, незалежно від режиму спільної власності подружжя. Цей принцип сімейного оподаткування застосовується для федерального прямого податку, а також для кантональних і муніципальних податків. Введені пільги для сімейних пар та сімей з дітьми на рівні Конфедерації передбачають зниження суми податку на 251 CHF на дитину; відрахування фактичних витрат на денний догляд за дітьми, але не більше 10100 CHF. Окрім того, кожним регіоном надаються додаткові пільги подружнім парам та сім'ям з дітьми.

Шкала оподаткування для федерального прямого податку на доходи фізичних осіб є прогресивною. Податок на доходи фізичних осіб стягується за трьома різними прогресіями: для основної ставки податку для фізичних осіб, для ставок податку для осіб, що перебувають у шлюбі, а також для батьків. Податкові ставки і відрахування для фізичних осіб коригуються щорічно з використанням індексу споживчих цін.

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.

Види податку на додану вартість (VAT) у Швейцарії:

- Податок з обороту (з точки зору сторони, що виставляє рахунок, тобто реалізація в Швейцарії означає податкові зобов'язання перед ДФС)
- Податок на додану вартість (1170) до отримання з вартості матеріалів, товарів, послуг, енергії (з точки зору сторони, що виставляє рахунок, тобто закупівлі в Швейцарії означає податковий кредит перед ДФС)
- Податок на додану вартість (1171) до отримання з інвестицій та інших операційних витрат
- Податок на імпорт (імпорт товарів до Швейцарії з-за кордону)
- Зворотний збір (імпорт послуг до Швейцарії з-за кордону)

Фактично, швейцарський податок на додану вартість (ПДВ) є податком на споживання. Він оподатковує непідприємницьке кінцеве споживання в межах Швейцарії за стандартною ставкою ПДВ у розмірі 7,7%. Іноземні компанії, які є платниками ПДВ у Швейцарії, повинні призначити швейцарського представника з ПДВ.

Компанії в Швейцарії з річним оборотом понад CHF 100.000 (суб'єкти оподаткування) повинні зареєструватися у Державній фіскальній службі та подавати щоквартальні декларації з ПДВ, протягом 60 днів після закінчення кожного кварталу. У разі несвоєчасного подання декларації з ПДВ у Швейцарії

нараховується пеня у розмірі 4%. Сплата податкового зобов'язання також повинна бути здійснена протягом 60 днів після закінчення кварталу.

Податок на додану вартість у зобов'язаннях іноземних компаній

З 2018 року іноземні компанії з глобальним оборотом від CHF 100.000, які надають послуги у Швейцарії, підлягають оподаткуванню швейцарським ПДВ. Цей новий режим був запроваджений з метою створення рівних умов для швейцарських та іноземних компаній, які здійснюють поставки до Швейцарії.

Фіскальне представництво іноземних компаній у Швейцарії

Іноземні компанії, які не мають місця діяльності або постійного представництва в Швейцарії, повинні мати представника з ПДВ («фіскального представника»), зареєстрованого у Швейцарії. Іноземна компанія повинна вказати швейцарського податкового представника при реєстрації на ПДВ в онлайн-режимі. Реєстрація без податкового представника неможлива.

З іншого боку, іноземні компанії, які надають звільнені послуги в Швейцарії або послуги, що підлягають оподаткуванню податком на імпорт послуг ("Bezugsteuer"), не підлягають оподаткуванню.

Чинні ставки ПДВ у Швейцарії

Швейцарія та Ліхтенштейн застосовують стандартну ставку ПДВ у розмірі 7,70% ("normaler Satz"), спеціальну ставку у розмірі 3,70% ("Beherbergungssatz", в основному для послуг розміщення) та знижену ставку ПДВ у розмірі 2,50% ("reduzierter Satz", в основному для продуктів харчування, медикаментів, газет та друкованих засобів масової інформації).

Князівство Ліхтенштейн прийняло швейцарський закон про ПДВ, маючи при цьому власну систему адміністрування ПДВ. У минулому Швейцарія часто підвищувала ПДВ для фінансування державних витрат (наприклад, залізничних проєктів, страхування на випадок інвалідності). У 2022 році уряд Швейцарії запровадив нове підвищення ставки ПДВ.

Звільнення від оподаткування

Експорт товарів та послуг зі Швейцарії або Ліхтенштейну звільняється від оподаткування (вирішальне значення має іноземна реєстрація отримувача товарів або послуг).

Існують також певні виключення. Звільняються від оподаткування ПДВ у Швейцарії наступні операції з постачання товарів та послуг:

- Освіта та навчання
- Культурні послуги
- Гонорари за спортивні заходи
- Страхування
- Операції з грошима та капіталом
- Зміна (оренда) та продаж землі та майна

Таким чином, швейцарські компанії, зареєстровані як платники ПДВ, несуть відповідальність за сплату ПДВ на товари та послуги, що надаються швейцарським клієнтам (так званий вихідний податок або "Umsatzsteuer"), а

також сплачують (але можуть вирахувати) ПДВ на товари та послуги, отримані від вітчизняних постачальників (вхідний податок або "Vorsteuer").

Зі свого боку, ці швейцарські компанії повинні сплачувати ПДВ на товари та послуги, які вони купують у швейцарських постачальників або постачальників послуг (так званий вхідний податок або "Vorsteuer"). Однак, вхідний податок може бути відшкодований Державною фіскальною службою Швейцарії (ДФС) на щоквартальній основі.

Висновки.

Делегування податкових повноважень місцевим органам влади є основою податкової політики Швейцарії. Всі розглянуті інструменти сприяють успіху фіскальної децентралізації в Швейцарії та зосередженню податкових повноважень на регіональному рівні. Податкова система Швейцарії включає різноманітні види податків, такі як податки на доходи фізичних та юридичних осіб, податки на майно, спадщину та дарування, а також споживчі податки. Цей широкий спектр дозволяє різним рівням влади встановлювати різні види податків залежно від їхніх потреб та стратегій.

В різних кантонах можуть застосовуватися як прогресивні, так і пропорційні ставки податків. Наприклад, ставки податку на доходи фізичних осіб можуть змінюватися в залежності від рівня доходу. Це дозволяє адаптувати систему оподаткування до різних соціально-економічних умов.

Крім того, Швейцарія встановлює податки не лише на доходи, а й на капітал та майно. Це може включати податок на багатство, податок на капітал юридичних осіб та інші. Такий підхід дозволяє швейцарським владам отримувати доходи з різних джерел.

У цілому, податкова система Швейцарії відображає високий рівень гнучкості спрямований на створення конкурентоспроможного та стабільного економічного середовища. Ця система дозволяє регіонам самостійно визначати свою податкову політику, що може бути важливим фактором для привертання інвестицій та розвитку бізнесу.

Список використаних джерел.

1. Federal Constitution of the Swiss Confederation of 18 April 1999 (Status as of 1 January 2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/19995395/index.html>.
2. The Swiss tax system [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.efd.admin.ch/efd/en/home/themen/steuern/steuern-national/the-swiss-tax-system.html>. 3. Overview of the Swiss tax system [Електронний ресурс]. – http://www.sge.com/sites/default/files/EN_USA_Investorenhandbuch_120514_10.pdf.

3. Кваша, Т. К. Фіскальна децентралізація в Швейцарії: повноваження різних рівнів органів влади / Т.К. Кваша // Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретична та практична концептуалізація розвитку фінансово-кредитних механізмів в умовах нової соціально- економічної реальності». – Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2016. – 594 с. – С. 78-82.
4. Third series of corporate tax reforms ready for parliamentary deliberation. (n.d.). Retrieved from: https://www.efd.admin.ch/efd/en/home/dokumentation/nsb-news_list.msg-id-57551.html. [in English].
5. «Податкові сводки країн Європейського союзу»: <https://taxsummaries.pwc.com/switzerland/individual/other-taxes>